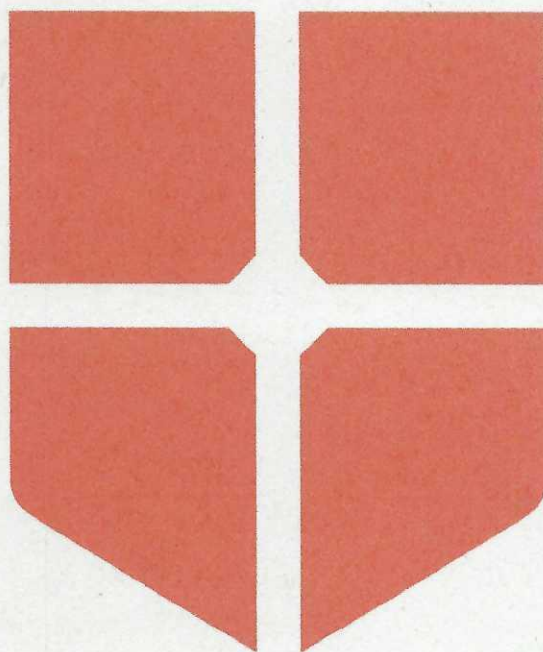

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Budapest Főváros VI. kerület Terézváros
Önkormányzata

Terézváros

2024.-2028.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Terézváros története	5
Értékeink, küldetésünk	9
Célok	10
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	12
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	12
2. Stratégiai környezet bemutatása	12
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	14
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	36
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	61
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	72
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	80
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	87
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	88
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	89
1. A HEP IT részletei.....	89
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	89
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	94
3. Megvalósítás	106
3.1 A megvalósítás előkészítése	106
3.2 A megvalósítás folyamata	106
3.3 Monitoring és visszacsatolás	108
3.4 Nyilvánosság	108
3.6 Érvényesülés, módosítás	110
4. Elfogadás módja és dátuma	110

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebtkv.), a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Jelen dokumentum célja a Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzata 2024.-2028. évekre szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programjának megalkotása.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Budapest 23 kerülete közül Terézváros a főváros VI. kerülete, a pesti oldal történelmi városközpontjának szerves része. A Dunától átlagosan 1,5 km-re elhelyezkedő városrészt a városszerkezetet meghatározó gyűrűs-sugaras utcaszerkezet jellemzi. A VI. kerület Budapest kerületei közül a második legkisebb területű. Terézváros sokszínű, a 19. századi városfejlesztés fellelője. Itt található a luxus a művészettel, a turisztikai látványosságok a magyar kultúra legendás helyszíneivel. 2,38 km²-en fekszik, teljes népessége 34.834 fő (2023.01.01.), népsűrűsége 16178 fő/km². Északról a XIII. kerület, északkeletről a XIV. kerület, délkeletről a VII. kerület, végül nyugatról az V. kerület határolja.

Két városrészt különböztetünk meg, Külső-, valamint Belső-Terézvárost, emellett a Diplomatanegyed is itt található. Jellegükben ezek a városrészek jelentősen eltérőek. Mivel a VI. kerület a város második legkisebb kerülete, belátható és könnyű a közlekedés.

Terézváros településhálózati szerepkörét a Budapesten belüli elhelyezkedése nemzetközi és térségi kitekintésben is meghatározza. A kerület ugyan a főváros belső kerületeihez tartozik, mégis több, országos jelentőségű közúti és vasúti elem is érinti, könnyen megközelíthető a kerületből az ország bármely pontja. Terézváros összárosi közösségi közlekedési kapcsolatait a kerület határán haladó M3 metróvonal, a kerületet keresztülszelő földalatti vasút (M1) és a Nagykörúti villamos vonal (4-6), számos troli- és buszvonal segíti, a nemzetközi és országos vasúti kapcsolatot bonyolító Nyugati pályaudvar mellett. A jelentős vasúti kapcsolat olyan értéket képvisel, melynek megőrzése és kihasználása meghatározó.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Terézváros mind életviteli, mind kulturális, mind gasztronómiai szempontból nagyon sokszínű élményt nyújt. Mindenki könnyen megtalálhatja a maga számára ideális lehetőségeket, legyen szó a legmagasabb színvonalú luxusról.

Terézváros kiemelkedő gazdasági és központi szerepkörét nem csupán a turizmus mutatja, hanem a nagykövetségek magas száma, a minőségi kiskereskedelmi üzletek sora, az ország egyik első és legforgalmasabb bevásárlóközpontja, valamint a hazai kreatív és start-up szektor erős jelenléte is.

Terézváros lakói változatosak, több, generációk óta itt élő család van, így az idősebb korosztály is képviselve van. Sok külföldi is él erre, a látnivalóknak és központiságának köszönhetően sok turista is itt száll meg. Emellett több lakás albérletként funkcionál, így fiatalok, egyetemisták is megtalálhatóak a kerületben.

A legutóbbi népszámlálási adatok szerint a VI. kerületben élők 25 százaléka külföldi állampolgár, a terézvárosi óvodákba és iskolákba járó gyerekeknek pedig közel 20 százaléka nem magyar. Terézváros tagadhatatlanul egy multikulturális kerületté vált, az ott lakó külföldiek egyharmada az EU polgára, kétharmaduk az unión kívülről érkezett.

A megközelíthetőség és az elérhetőség Terézváros egyik legnagyobb előnye. Pezsgő városi élet és nyugodt, zöld utcák, környékek váltakozása jellemzi Terézvárost.

Tökéletes választás azoknak, akik a nyüzsgés és a nyugalom közötti határon szeretnek mozogni. Bárok, üzletek, éttermek százai találhatóak meg itt, a magas színvonalú kulturális élet szintén garantált. De sok csendes környék, park, piac és különleges, művészies bolt is megtalálható itt.

A Terézváros több környéke is bárokkal, szórakozóhelyekkel teli, így a csend, főleg nyáron nem garantált. Emellett a forgalom a csomópontok környékén nagy tud lenni, nem a legideálisabb a mindennapos autóhasználatra.

A város egyik legdrágább kerülete, kedvelt befektetési célpontja hazai és külföldi ingatlanfejlesztőknek, befektetni vágyóknak.

Terézváros egy olyan egyedi, vibráló, izgalmas kerülete Budapestnek, ahol az igazi európai nagyvárosi élet élményt tapasztalhatják meg az itt élők, ide látogatók.

Terézváros kulturális kínálata nem csak a fővároson belül egyedülálló, nemzetközi szinten is elismert létesítmények (Operaház, Zeneakadémia, számos színház és múzeum) sorakoznak az ún. Pesti Broadway területén. A szórakozni vágyók a magas minőséget a kulturális programokban és a háttérszolgáltatásokban egyaránt megtalálhatják. A Hősök teréhez vezető, fákkal szegélyezett Andrássy úton számos dizájnert bolt, étterem és kávézó sorakozik. Az Oktogon környéki mellékutcákban és a Király utcában étkezdék és felkapott bárok várják a vendégeket. A Terror Háza Múzeum kiállításai Magyarország 20. századi történelmének sötét oldalát mutatják be.

A Terézvárosban található épített örökség a Világ Öröksége. Ez az örökség nem „csupán” a hivatalosan lehatárolt Világörökségi helyszín, a neoreneszánsz bérpaloták sora, azaz az Andrássy út környezete, hanem a zártudvaros beépítések láncolata vagy a platánfák árnyékában húzódó előkertes elegáns villa-paloták sora is. Terézváros utcái nemzetközileg is kiemelkedő hangulatot sugnának az itt élők, ide látogatók fülébe.

Budapest belvárosában az utóbbi évtizedben jelentős mértékben fejlődött a kerékpáros infrastruktúra. Terézváros egészét lefedi a Budapest egyre több belső kerületében jelen lévő közösségi kerékpáros rendszer, a MOL BUBI. A kerületben a kerékpárosok számának növekedésével párhuzamosan emelkedik a közterületi kerékpártárolási lehetőségek száma is. Ezek mellett megjelentek a kölcsönözhető mikromobilitási eszközök (roller, hoverboard, monocycle).

A lakóutcákban sok helyen a parkoló autók a gyalogjárdák jelentős részét elfoglalják, így a gyalogosok számára keskeny burkolat marad. A legnagyobb gyalogosforgalmat az egész városban a Teréz körút Oktogonhoz közeli 6-8 m széles járdái fogadják be. Kizárólag gyalogosok számára

kijelölt utcák az Operaház környezetében találhatók: Hajós utca, Lázár utca egy szakasza, Pethő Sándor utca és a Liszt Ferenc tér.

Terézvárosban mind a lakó-, mind az intézményi, kereskedelmi és szolgáltató funkciók számára leginkább a közterületek biztosítanak parkolási lehetőséget. A lakosság többsége közterületi parkolásra kényszerül, az évszázados házakban nincs lehetőség garázsok beépítésére, vagy az udvar parkolási célú használatára.

2021. szeptember 1-től elindult a parkolóházas parkolási mód elterjesztése, amely alapján az, aki vállalja, hogy az önkormányzattal szerződött parkolóházak egyikében veszi igénybe a parkolást, az kedvezményes áron jut parkolóhelyhez, azonban vállalnia kell, hogy ezzel egyidejűleg lemond a közterületi várakozási jogáról. Ez az új parkolási forma a közterületi parkolás tehermentesítését hivatott segíteni.

A kerületben a legnagyobb parkolóhiány az egészségügyi létesítményeknél tapasztalható, de észrevehető az igazgatási és oktatási intézményeknél is. A kerület foghíjtelkein (azok beépítéséig) sok esetben felszíni parkoló működik. Terézváros teljes területe fizető várakozási övezetbe tartozik.

Terézváros története

Pest szuburbán övezeteként az 1700-as években fokozatosan, félkörívben épült ki a mai VI., VII., VIII. kerület. Az 1700-as évek derekán osztották fel az új külvárosi településrészeket Felső- és Alsó-Külvárosra. Előbbi megnevezéssel a mai Terézvárost és Erzsébetvárost illették. A kerület a mai megnevezését 1777-ben kapta, de ekkor még Erzsébetváros Terézvároshoz tartozott. Közigazgatásilag 1873-ban - Pest, Buda és Óbuda egyesítésekor – hozták létre Felső-Külváros északi részéből Terézvárost, a déliből pedig Erzsébetvárost. Végső formáját 1930-ban nyerte el a kerület. A 18-19. század fordulóján a még egységes Terézváros Pest legnagyobb területű külvárosa volt. A 18. században a még dominánsan mezőgazdasági településrész egyhangúságát megtörte a Pest város centrumából idetelepülő kereskedő és iparos réteg. A 19. század második felében Budapest urbanizációja az egykori városhalon kívülre, a mai Teréz- és Erzsébetváros területére tolódott át, és ezt a folyamatot a Nagykörút kiépítése csak fokozta.

A településfejlődés szempontjából a VI. kerület meghatározó jellegét a kiskereskedelmi és kisipari tevékenység adta. A városrészt a vendéglátóipari szektor meghatározó jelenléte is hagyományosan színesítette, mely folyamat a mai napig is tart. A kerület szellemi értékét jelentősen növeli a gazdag helytörténeti és kultúrtörténeti múlt: a pezsgő kávéházi élethez kapcsolódó irodalmi hagyományok, történetek hozzátartoznak a városrész különleges hangulatához.

A kerület polgári miliójéhez szorosan kapcsolódik a 19. század végén kialakult egységes eklektikus építészeti karakter, mely napjainkban az egyedileg védett épületeken túl a területi, azaz a műemléki jelentőségű és a világörökségi védelem alapját képezik. A városrész múltbeli és talán jövőbeli arculatát egyaránt meghatározó, kiemelkedő színfoltok: a Király utca, mint a terület legrégebbi utcája, a Belváros folytatása a reformkortól a pesti korzó, a kiskereskedelem és kisipar főutcája, a 18-19. században létesült zsidónegyed, valamint a párizsi minták felhasználásával megtervezett Nagykörút és Andrásy út, és a „Pesti Broadway”, amely szórakoztató- és művésznegyed napjainkig.

Napjainkban a kerület a szomszédos kerületekkel együtt a belvárosi turizmus célpontja. Ez sok új problémát vetett fel, miközben gazdasági haszna megkérdőjelezhetetlen. A szórakozóhelyek száma gyorsan növekedett, a külföldi ingatlantulajdonosok és a rövidtávú szálláshely szolgáltatással foglalkozók száma is.

Ennek megfelelően az utcakép, valamint a kerületben jelentkező feladatok is változtak, miközben a városrész, a kerület mindent megtesz, hogy identitását megtartsa, és továbbra is érvényesülhessenek azok a már korábban leírtak, miszerint kerületünk magába sűríti a történelmet és művészeteket.

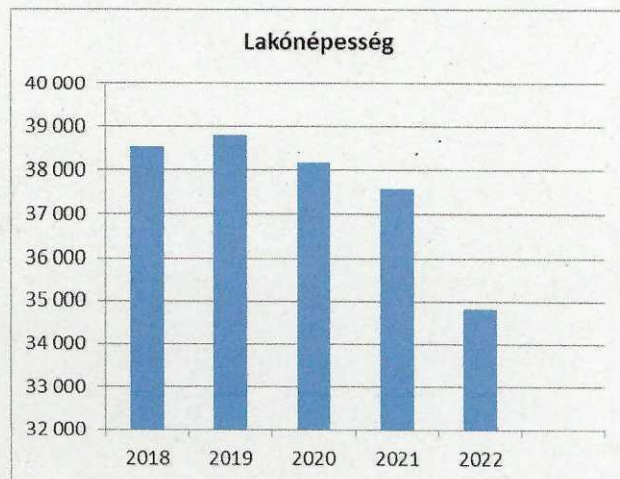

Lakónépesség és állandó népesség

Az állandó népesség és a lakónépesség esetében is – a budapesti adatokhoz hasonlóan – **1990** (állandó népesség: 60379 fő; lakónépesség: 59477 fő) és **2011** (állandó népesség: 33862 fő; lakónépesség: 38319 fő) között csökkenő tendencia figyelhető meg, a kerület lakossága közel 35%-kal csökkent. 2019-ig kismértékű növekedést mutattak a népességi mutatók, majd 2021-ig lassú csökkenés, 2022-ben komolyabb lakónépességfogyás történt. A koronavírus és az azzal járó karantén felgyorsította, valamint az otthoni munkavégzés – home office – elterjedése is hozzájárult a lakosság külső kerületekbe, illetve az agglomerációba vándorlásához.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2018	38 541	bázis év
2019	38 799	100,67%
2020	38 158	98,35%
2021	37 586	98,50%
2022	34 834	92,68%

Forrás: TelR,
KSH-TSTAR

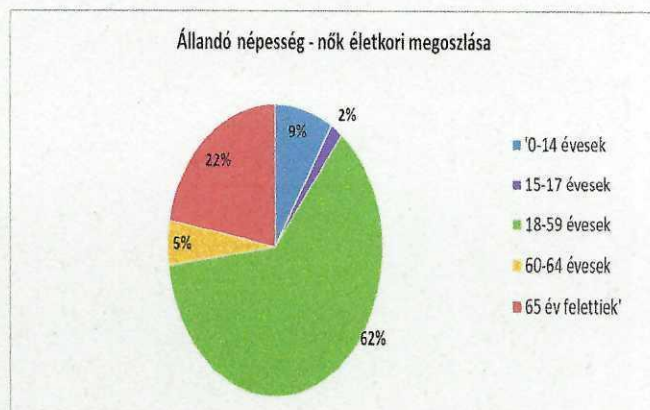
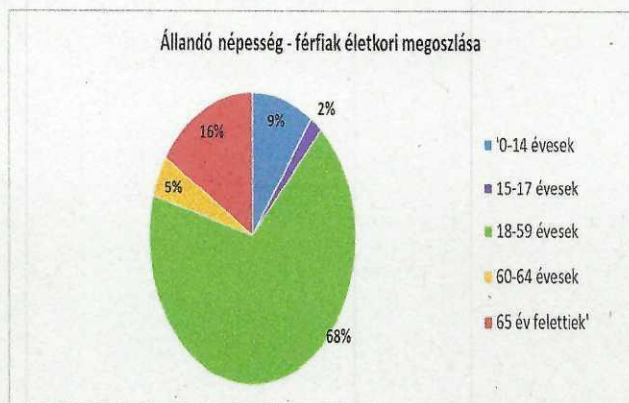
2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2022.)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	16830	18337	35167	47,86%	52,14%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			664	1,89%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1636	1608	3244	4,65%	4,57%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	329	339	668	0,94%	0,96%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	11415	11434	22849	32,46%	32,51%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	797	908	1705	2,27%	2,58%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	2653	4048	6701	7,54%	11,51%

Forrás: TelR, KSH-TSTAR

Az állandó népesség demográfiai jellegzetességei általánosságban enyhe növekedést mutatnak, amely összecseng az országos demográfiai mutatókkal. A nemek arányának eltolódása az öregedő társadalmak egyik jellemzője. A 2. táblázat adatait vizsgálva a nemi arányok legnagyobb eltolódását a 65 év feletti férfiak és nők összehasonlításában tapasztalhatjuk: a 65 év feletti férfiak a lakónépesség 7,54%-át teszik ki, míg a nők ugyanebben a korcsoportban 11,51%-os arányban vannak jelen.

Az öregedő társadalmi folyamatokra utaló másik adat a gyermekek és fiatalok alacsony reprezentáltsága a településen. A 0-2 éves korcsoportba Terézváros lakónépességének mindössze 1,89 %-a tartozik, a 0-14 éves korcsoportban is mindössze 5% körüli az érték mind a férfiak, mind a nők körében és ebben a korai életszakaszban még a férfiak vannak többen, 28 fővel. A 15-17 éves és a 18-59 éves korcsoportokban közelít egymáshoz a leginkább a férfiak és nők aránya. Az adatsorok alapján megfigyelhető, hogy a nemi arányok férfi többséget mutatnak a korai életszakaszban, 59 éves korig a nemek aránya kiegyenlítődik, majd az időskorig eljutva a nők arányának jelentős növekedésével kell számolni.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2018	6 705	3 741	179,23%
2019	6 828	3 711	183,99%
2020	6 822	3 649	186,96%
2021	6 814	3 355	203,10%
2022	6 701	3 244	206,57%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Egy adott társadalom vagy település öregedési indexét a 65 év feletti lakosok, valamint a 0-14 éves korú lakónépesség aránya adja. Az európai társadalmak jelentős hányada - így köztük a magyar társadalom is - öregedő társadalom. Az egészségügyi ellátórendszer fejlettségének köszönhetően a 65 év feletti lakónépesség száma folyamatosan növekszik. Kerületünkben is egyre növekszik az idős-, egyszemélyes háztartások száma, valamint az egyedül élő, a különböző egészségügyi-, mentális- és szociális problémákkal küzdő emberek aránya.

Az idősgondozás, a szociális ellátás, az egészségügyi intézmények azon szakágai, amelyek elsősorban az időskorú népesség ellátására szerveződtek, a jövőben nagyobb figyelmet követelnek. Ez a dinamikus növekedés előrevetíti az ellátórendszerben jelentkező többletfeladatokat, mely magában hordozza a többlet ráfordítások szükségességét, valamint az eszköz- és az esetleges szakemberhiány lehetőségét is.

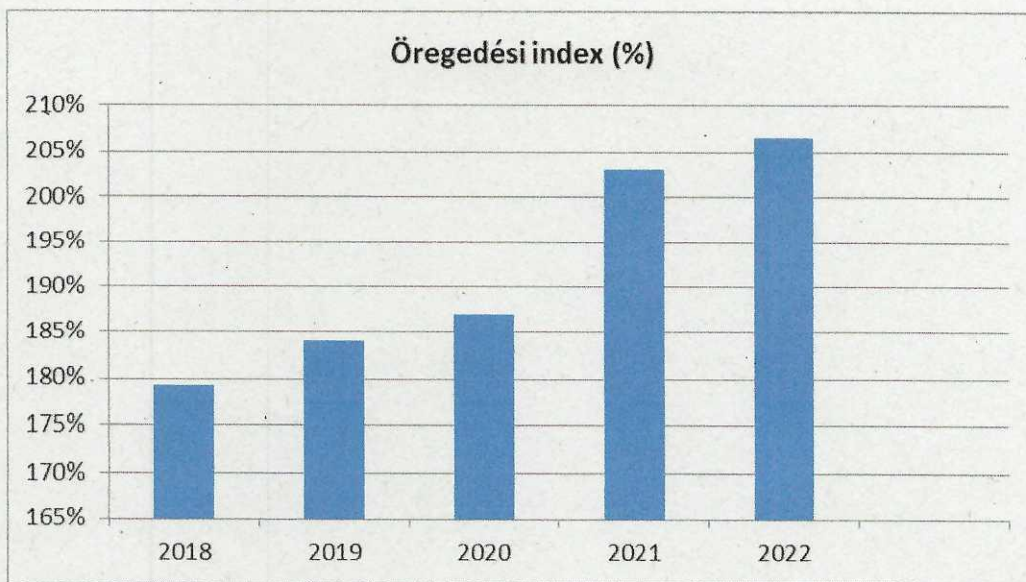

Terézvárosban a 0-14 éves állandó lakosok számának alakulása az időskorúakkal fordítottan arányos. Az öregedő társadalom másik jellemzője, hogy csökken a születésszám az adott területen, valamint csökken a fiatalok népesség aránya. A statisztikai adatok szerint 2018 és 2022 között a 0-14 éves korú lakosok száma 3741 főről 3244 főre csökkent, ami megközelítőleg 500 fős népesedési csökkenést jelent négy év leforgása alatt.

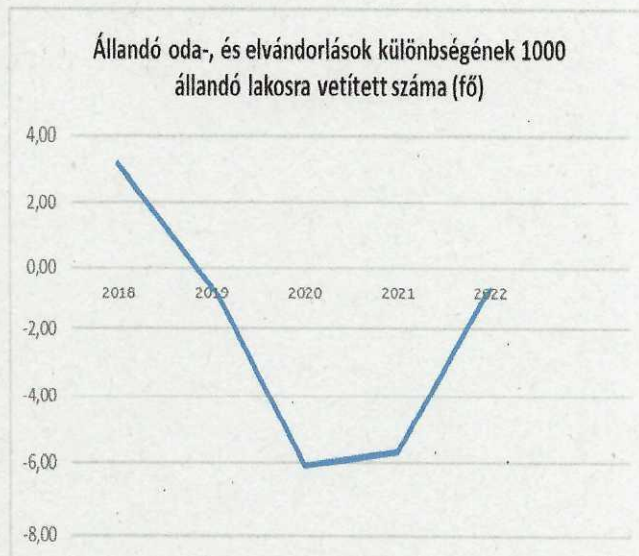
Az adatok a település népességszámának fogyását és egy előregeredő társadalom képét vetítik elő.

Az öregedési index adatai alapján képet kaphatunk arról, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 év feletti fő jut. A népesség korösszetétele változásának és az előregeredés folyamatának legfontosabb indikátora, amelynek a demográfiai jövő szempontjából van kiemelt jelentősége.

Az öregedési index a mutatók alapján közel 30%-os növekedést mutat; míg 2018-ban 179,23% volt a lakónépesség öregedési indexe, addig 2022-ben 206,57 %. A 65 év felettek számának erőteljes növekedése és a 14 év alattiak arányának lassú, de folyamatos csökkenése nem csupán az öregedő társadalomra vonatkozó mutatókat támasztja alá, de a társadalom és az adott terület eltartó képességének szempontjából is fontos kérdéseket vet fel.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2018	3,19
2019	-0,59
2020	-6,08
2021	-5,70
2022	-0,69

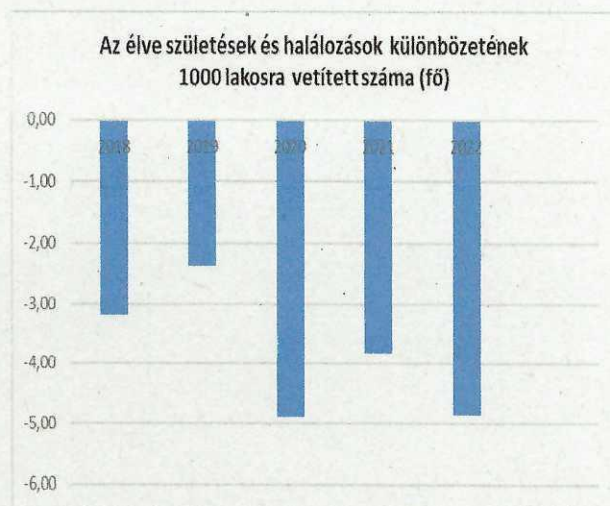
Forrás:
TeIR, KSH

A társadalmi mutatók számítása nemcsak az idősök növekvő arányára és a fiatalkorú népesség arányára támaszkodik, de figyelembe veszi az adott területen tapasztalható vándorlási egyenleget is. A vándorlási egyenleg az adott területre vándorlók és az adott területről elvándorló lakónépesség különbözete. A 4. számú táblázatban 2018 és 2022 közötti időszakban vizsgálhatjuk meg Terézváros vándorlási egyenlegét. Az adatsorokat összehasonlítva látható, hogy 2020-2021-ben a Covid-járvány miatt sokan döntöttek úgy, hogy kiköltöznek a külső kerületek valamelyikébe vagy az agglomerációba. 2022-ben ismét javult a vándorlási egyenleg, annak ellenére, hogy még mindig negatív, kerületünk vonzóbbá vált az itt maradók és az itt letelepedni kívánók számára.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2018	-3,19
2019	-2,38
2020	-4,89
2021	-3,83
2022	-4,86

Forrás: TelR,
KSH-TSTAR

Az élve születések mutatója kedvező – bár folyamatosan csökken -, azonban a születések száma nem képes ellentételezni a halálozások miatti létszámcsökkenést.

Értékeink, küldetésünk

A HEP-ben meghatározzuk azokat az alapelveket, célkitűzéseket, amelyek iránt elköteleztettek vagyunk az egyenlő esélyek megteremtése érdekében. Érvényre kívánjuk juttatni Magyarország Alaptörvényében és más jogszabályokban az esélyegyenlőség terén megfogalmazottakat.

Küldetésünk, hogy Magyarország Alaptörvénye, valamint az Ebktv. rendelkezéseit kiemelten szem előtt tartva kerületünk minden polgára számára – különös tekintettel a hátrányos helyzetű társadalmi csoportokra – elősegítsük az egyenlő bánásmód követelményeinek érvényesítését, biztosítsuk a szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférést és megelőzzük a hátrányos megkülönböztetést.

Célunk, hogy Terézváros olyan kerület legyen, ahol mindenki számára alapelv az emberek közötti egyenlőség, senkit ne érjen közvetlen vagy közvetett diszkrimináció, hátrányos megkülönböztetés, faji, etnikai nemzetiségi, vallási, nemi, életkori, családi állapot, fogyatékoság vagy más ok miatt.

Esélyegyenlőség megteremtése Terézvárosban az Eötvös10 Művelődési ház fókuszában

A Terézvárosi Kulturális Közhasznú Nonprofit Zrt. nagy hangsúlyt fektet a hátrányos helyzetben élők, a perifériára szorultak felkarolására, a kisebbségi csoportok támogatására, a valós esélyegyenlőség megteremtésére a kultúrán keresztül. Programjaik tervezése során mindig

figyelnek arra, hogy a Terézvárosban élők közül mindenki egyformán tudjon kulturális javakhoz jutni, anyagi helyzete vagy társadalmi státuszától függetlenül. Tekintettel vannak arra is, hogy fiatal, idős, férfi vagy nő eljuthasson hozzájuk legalább évente egy-egy alkalommal, de amennyiben erre nincs mód, akár „házhoz is viszik” a kultúrát. Az Eötvös10 Művelődési Ház évente több alkalommal „pro bono” ad helyet olyan eseményeknek, amelyeknek társadalmi felelősségvállalás szempontjából nagy jelentőséget tulajdonítanak.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogatékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A HEP elkészítésekor rendelkezésre álló dokumentumok, koncepciók:

Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Terézváros 2030 Közterület megújítási Program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció, Budapest VI. Kerület Terézváros Mobilitási terv, Terézváros Önkormányzata Fenntartható Energia- és Klíma akcióterve, Terézváros Önkormányzatának Civil Stratégiája, Terézváros Sportfejlesztési koncepciója

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Kerületünk a gyermekek átmeneti otthoni elhelyezése céljából ellátási szerződést létesített a Budapest VIII. kerület Józsefváros Önkormányzattal, a helyettes szülői gondozásra a Fehér Kereszt Baráti Kör Kiemelten Közhasznú Egyesülettel, valamint a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesülettel hajléktalanok nappali melegedőjének üzemeltetésére. Továbbá az önkormányzat támogatja a Magyar Vöröskereszt Budapesti Szervezetét a hajléktalanellátás céljából.

Az önkormányzatunk köznevelési szerződést kötött a Boldogasszony Iskolanővérekkel, a Patrona Hungariae Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Diákotthon és Alapfokú Művészetoktatási Intézménnyel, ezáltal az óvoda részt vesz Terézváros Önkormányzatának köznevelési feladatai ellátásában.

Időügyi Tanács: A Képviselő-testület 2020-ban 279/2020. (IX. 30.) sz. határozatával fogadta el az Időügyi Tanács megalakítását, azonban a járvány miatt a tényleges megalakulására csak 2021.06.14-én került sor. Feladata a Terézvárosban élő idősök életkörülményeinek javítása, az idősök segítése. Célja, hogy a szépkorúak a kerületben jól érezzék magukat, elismert tagjai legyenek Terézvárosnak és a napi megélhetési gondok mellett rekreációra, a szabadidő kellemes eltöltésére is legyen lehetőségük.

A HEP-Fórumon részt vevő intézmények, kerületi és szomszéd kerületi civil szervezetek képviselőivel jól kialakult együttműködésben látjuk el a feladatokat.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A HEP helyzetelemzéshez szükséges adatok elsősorban az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (a továbbiakban: TeIR) és a Központi Statisztikai Hivatal adatbázisaiból, továbbá a Vizuál Regiszter, valamint az Önkormányzat saját adatforrásaiból és a HEP Fórum-ban részt vevő egyes partnerek által szolgáltatott adatokból állnak rendelkezésre.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység fogalma a XX. század második felében jelent meg, mely fogalom alatt azt értjük, amikor valaki hosszú időn keresztül a relatív szegénységi küszöb alatt él, és nem látszik annak lehetősége, hogy helyzetéből önerővel, külső beavatkozás, segítség nélkül ki tudna törni.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és megélhetési zavarokhoz vezetnek. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkeznek.

A mélyszegénységben élők helyzetének javítása kapcsán elsődleges cél, hogy a mélyszegénységben élő családokban növekedjen a munkajövedelemmel rendelkezők száma.

A roma népességet többségében az átöröklődő szegénység jellemzi. A szegénység mellett a cigányellenesség is nagyban hozzájárul a kirekesztődéshez és szegregációhoz, amelyek együttesen befolyásolják a roma népesség társadalomban elfoglalt helyzetét.

Az elmúlt évtizedben lényegesen nem változott a hátrányos helyzetű lakosság által érzékelt megkülönböztetés mértéke. Mind a 2010-ben, illetve 2013-ban, mind a 2019-ben végzett kutatások azt igazolták, hogy az életkor után a nemzetiségi (elsősorban roma) származás a hátrányos megkülönböztetés legfőbb oka; egyben megerősítést nyert az a feltételezés is, hogy a társadalmi légkör nem kedvez az emberek bizonyos csoportjainak, akiknek jellemzően el kell viselniük a többségi megkülönböztetést. (*Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030*)

A COVID-19 okozta veszélyhelyzet erőteljesen rávilágított arra, hogy egy válsághelyzet teljesen eltérő mértékben érinti a társadalom különböző csoportjait. A veszélyhelyzet fontos tanulsága, hogy egyenlőbb esélyek mellett a válság is kevésbé tud elmélyülni, így elengedhetetlen az egyenlőség irányába ható törekvések folyamatos fenntartása. A különböző, leggyakrabban egymásra halmozódó hátrányokkal induló csoportok hatalmas károkat szenvedtek csupán amiatt is, mert nem álltak rendelkezésükre digitális eszközök, internet hozzáférés vagy tudás az eszközök használatához.

Ez a probléma egyaránt kihat az oktatás, a foglalkoztatás, az egészségügy és a szociális ügyek területére. Ugyanez igaz az alacsony iskolázottságú, alulszocializált emberekre is, akik a pandémia okozta krízis során elsőként veszítették el – jellemzően alkalmi – munkájukat. Az ő esetükben a munkaerőpiaci reintegráció kiemelten nehéz, és sokkal inkább kitetté válnak a mélyszegénységbe sodródás, valamint a társadalmi kirekesztődés veszélyének.

A magyarországi roma lakosság számára vonatkozóan, felmérésektől függően különböző becsléseket találhatunk. 2018-ban jelent meg egy átfogó, a Debreceni Egyetem munkatársai által végzett, az ország összes településére kiterjedő tanulmány. A tanulmány összeveti a Cigányügyi Koordinációs Bizottság által készített CIKOB-felmérés, valamint a népszámlálás eredményeit is, ami alapján arra a megállapításra jut, hogy a roma lakosság népességen belüli aránya még mindig a kistépüléseken a legmagasabb, de a cigánynak tartott népesség egyre nagyobb hányada él Budapesten, illetve az 50 ezer főt meghaladó városokban.

A romák élethelyzetével, életminőségével kapcsolatban általánosságban elmondható, hogy gyakorlatilag minden hátrányos helyzetet jelző dimenzió mentén jelentősen nagyobb arányban jelennek meg a nem roma lakossághoz képest. Országos szinten a relatív jövedelmi szegénységi arány a roma és a nem roma népesség körében kiugró eltérést mutat: a romák 38,4 százaléka él relatív jövedelmi szegénységben, szemben a nem romák 11,4 százalékos érintettségével. A súlyos anyagi deprivációban élők arányát vizsgálva a roma és a nem roma népesség körében szintén olyan különbség figyelhető meg, ami súlyos társadalmi egyenlőtlenségekre hívja fel a figyelmet: a romák 43,4 százalékat sújtja a probléma, szemben a nem romák 7,5 százalékos arányával, ez több mint 5,5-szeres eltérést jelent.

A romák munkaerőpiaci helyzetét tekintve szintén jelentős problémákra és eltolódásra világít rá a nagyon alacsony munkaintenzitású háztartásban élők aránya, amely több mint négyszer olyan magas volt a romák (13,8 százalék), mint a nem romák (3,3 százalék) körében. Fontos összefüggés mutatkozik a romák és a nők csoportjának metszetében például a foglalkoztatás tekintetében, ahol megállapítható, hogy az egyébként is hátrányban lévő nők foglalkoztatási arányát figyelembe véve a roma nők foglalkoztatása közel 10 százalékkal marad el nem roma társaikétól.

A 2016-os mikrocenzus adataiból az derül ki, hogy a 14 év feletti romák közel 80 százalékának legfeljebb általános iskolai végzettsége van, 17 százalékuk az általános iskolát sem fejezte be. A szakmunkás végzettségük 14 százalékos aránya is elmaradt a teljes népességben mérttől, emellett 6,9 százalékuknak az érettségi a legmagasabb végzettsége, szemben a népesség egészében mért 32 százalékos aránnyal. 100 romából mindössze egy szerzett diplomát, míg a teljes népességben hússzor gyakoribb a felsőfokú végzettségű.

A roma lakosság lakóhelytől független számottevő hátrányban van az iskolázottság, az egészségi állapot, a lakhatási helyzet, a foglalkoztatottság vagy a születéskor várható élettartam területein. Ezek a hátrányok, problémák jellemzően tovább örökítődnek, megfelelő támogatás hiányában számos más megkülönböztetéssel összefonódnak, ami osztálytársadalmi szinten is komoly károkat okoz. Fontos tehát, hogy ezen esélyegyenlőségi mutatók javítása kerületi szinten is több területet érintő intézkedésekkel valósuljon meg.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, melynek okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább. Továbbra is a legnagyobb szegénységi kockázat a munkanélküliség, vagy az, ha valaki egyedülálló szülő.

Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák.

Kerületünkben tapasztalataink szerint a munkaerőpiacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motivációs problémák, a társadalmi előítélet jelenléte.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2018	43,59	28,05
2019	43,17	26,56
2020	46,68	27,39
2021	47,82	24,63
2022	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A főváros országos viszonylatban is kiemelkedően kedvező munkaerő-piaci adottságai tükröződnek a háztartások gazdasági aktivitás szerinti összetételében is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott állás keresők száma korcsoportok szerint						
Nyilvántartott állás keresők száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	348	353	601	460	504
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	7,00	4,00	8,00	7,00	6,00
	%	2,01%	1,13%	1,33%	1,52%	1,19%
21-25 év (TS 038)	Fő	18,00	22,00	50,00	26,00	23,00
	%	5,17%	6,23%	8,32%	5,65%	4,56%
26-30 év (TS 039)	Fő	31,00	51,00	67,00	37,00	51,00
	%	8,91%	14,45%	11,15%	8,04%	10,12%
31-35 év (TS 040)	Fő	38,00	30,00	74,00	50,00	57,00
	%	10,92%	8,50%	12,31%	10,87%	11,31%
36-40 év (TS 041)	Fő	34,00	44,00	68,00	36,00	33,00
	%	9,77%	12,46%	11,31%	7,83%	6,55%
41-45 év (TS 042)	Fő	30,00	41,00	69,00	59,00	54,00
	%	8,62%	11,61%	11,48%	12,83%	10,71%
46-50 év (TS 043)	Fő	36,00	33,00	72,00	60,00	70,00
	%	10,34%	9,35%	11,98%	13,04%	13,89%
51-55 év (TS 044)	Fő	35,00	37,00	67,00	59,00	73,00
	%	10,06%	10,48%	11,15%	12,83%	14,48%
56-60 év (TS 045)	Fő	36,00	41,00	55,00	52,00	57,00
	%	10,34%	11,61%	9,15%	11,30%	11,31%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	83,00	50,00	71,00	74,00	80,00
	%	23,85%	14,16%	11,81%	16,09%	15,87%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az állás keresők száma - jórészt a koronavírus okozta járvány gazdasági következményeként - 2020-ban közel duplájára emelkedett az előző évihez képest. 2021-2022. évben legnagyobb arányban 46-65 év közöttieket sújtotta a munkanélküliség.

A nyilvántartott állás kereső férfiak és nők esetében évről évre növekvő nőtöbbség mutatkozik. A 2018-as évhez viszonyítva folyamatosan (kivéve a 2020. évet) emelkedik a regisztrált állás keresők száma mind a férfiak, mind a nők tekintetében.

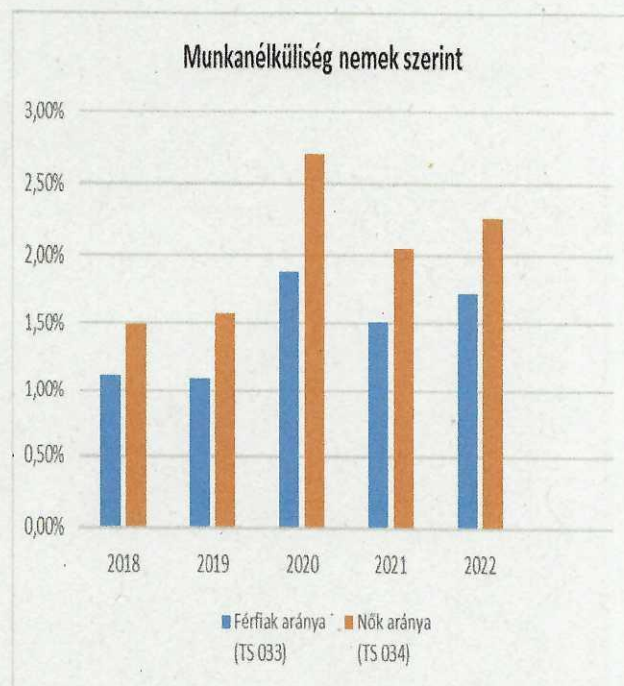

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2018	42,53%	58,11%
2019	38,53%	59,56%
2020	44,35%	58,43%
2021	60,00%	64,00%
2022	51,98%	58,40%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők arányát bemutató táblázat vizsgálatakor megállapítható, hogy a nyilvántartott álláskeresők közel 50 %-a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált és a nyilvántartott álláskeresők majdnem 60%-a nő. Ezek a statisztikai adatok évek óta nem mutatnak javulást.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2018	1,11%	1,49%	1,30%
2019	1,09%	1,58%	1,34%
2020	1,89%	2,71%	2,30%
2021	1,51%	2,06%	1,79%
2022	1,73%	2,26%	2,00%

Forrás: TeIR, Munkaü.Hiv.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2018	348	4	1,15%	47	13,51%	297	85,34%
2019	353	6	1,70%	64	18,13%	283	80,17%
2020	602	10	1,66%	108	17,94%	484	80,40%
2021	460	10	2,17%	82	17,83%	368	80,00%
2022	504	13	2,58%	95	18,85%	396	78,57%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.2.4. számú táblázat a nyilvántartott állás keresőket mutatja be iskolai végzettség szerinti bontásban 2018 és 2022 között. Az adatokból kitűnik, hogy a nyilvántartott állás keresők között alacsony az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma, a befejezett nyolc osztállyal rendelkezők azonban a regisztrált állás keresők teljes csoportjának nagyjából ötödét teszik ki. Ez azt is mutatja, hogy Terézváros kiemelkedő helyzetben van a lakónépesség iskolai végzettsége tekintetében.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai

Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2018	84	48
2019	76	31
2020	802	24
2021	27	17
2022	31	10

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A foglalkoztatáspolitikai eszközöknek több típusa van, ezek közül mindenképpen meg kell említeni:

- a foglalkoztatást elősegítő képzések támogatását,
- a munkaviszonyban állók képzésének támogatását,
- a bértámogatást,
- az álláskereső vállalkozóvá válását elősegítő támogatásokat,
- a mobilitási támogatásokat,
- a munkahelymegőrzést célzó és a munkahelyteremtési támogatások,
- a közfoglalkoztatást.

Ezeknek az intézkedéseknek az a feladata, hogy elősegítse a munkaerőpiac keresleti és kínálati oldalának összehangolását a kínálati oldal (pl. munkavállalók képzése, átképzése) és a keresleti oldal támogatása útján (pl. munkahelyteremtő programok támogatása, valamint a járulékok átvállalása). Ezáltal biztosítható a munkaerőpiac kiegyensúlyozottabb működése, elősegítve a munkaerőpiacról kiszorultak visszakerülését az elsődleges munkaerőpiacra, így támogatva a minél magasabb foglalkoztatottságot.

Az egyik legjelentősebb aktív foglalkoztatáspolitikai eszköz a közfoglalkoztatás.

Terézváros foglalkoztatási programja a közcélú munkára épül. 2010-ben már valamennyi önkormányzati intézmény igényelt közcélú munkást. Az Önkormányzat Képviselő-testülete létrehozta a Terézvárosi Foglalkoztatást Elősegítő Nonprofit Kft.-t, amely segítségével biztosít munkalehetőséget a kerületi munkanélküliek és a szociális ellátásban részesülők számára.

A közmunkaprogram célja a városüzemeltetési kiadások csökkentése és pótlólagos központi források bevonása volt. A testület másik célja a lakókörnyezet gondozása volt, az élhetőbb Terézváros elérésnek érdekében.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A Terézvárosi Családsegítő Szolgálat - az önkormányzat által együttműködésben kijelölt szervezet – program keretében segíti az aktív korú rendszeres szociális segélyben részesülőket. Segítik a munkanélküliek elhelyezkedését, illetve bármilyen szociális vagy lelki probléma megoldásához kérhető segítség. Céljuk, hogy segítsék a kerületben élő munkanélkülieket az intenzív álláskeresésben, önéletrajz készítésével, állásinterjúra való felkészítéssel, csoportos programokkal.

Az önkormányzat a COVID 19 járvány időszakában a veszélyhelyzethez kapcsolódó szociális támogatásokról szóló 18/2020. (IV. 16.) önkormányzati rendeletével segítette az állásukat veszített, nehéz helyzetbe került VI. kerületi lakosokat. Állásvesztési támogatást, Krízis támogatást, Veszélyhelyzeti bérleti díj támogatást vezetett be.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2018	348	11
2019	353	11
2020	601	19
2021	460	13
2022	504	6

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.2.6. számú táblázat a nyilvántartott pályakezdő álláskeresők számát mutatja be. Összességében megállapítható, hogy 2018 és 2022 között jelentősen – közel felére - csökkent a pályakezdő álláskeresők száma. Kivételt képez ez alól a Covid-járvány időszaka, 2020-2021, amikor ez a szám jelentősen megemelkedett.

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A Terézvárosi Család- és Gyermejjóléti Központ álláskeresési tanácsadás keretében áll a segítséget kérők rendelkezésére:

- aktuális álláslehetőségekről lista nyomtatása és rendelkezésre bocsátása,
- telefonálási és internet-használati lehetőség biztosítása munkahely keresés céljából,
- állásbörzékről, képzésekről, munkavállalással és munkavállalói jogokkal kapcsolatos rendelkezésekről szóló tájékoztatás, információ nyújtása,
- közreműködés önéletrajz, motivációs levél elkészítésében, a meghirdetett állásban való jelentkezésben,
- felkészítés az állásinterjúra.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Az Önkormányzat Képviselő-testülete létrehozta a Terézvárosi Foglalkoztatást Elősegítő Nonprofit Kft.-t, amely segítségével munkalehetőséget biztosít a kerületi munkanélküliek és a szociális ellátásban részesülők számára.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Hátrányos megkülönböztetésre vonatkozóan nincsenek alátámasztott, empirikus adatok, azonban - ha csak kis mértékben is - feltételezhető a diszkrimináció jelenléte, nem feltétlenül csak a mélyszegénységben élők és a romák körében, hanem a nők és az idősebb korosztály körében is. A fenti statisztikai adatokból látható, hogy a vizsgált években mind magasabb volt az álláskereső

nők és az idősebb álláskereső aránya. Ez az adat több együttes társadalmi tényező következménye elsősorban, de kijelenthető, hogy ezen csoportok hátrányosabb helyzetben vannak a munkaerőpiacon, mint mások.

- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

Lakossági tanfolyamok

Az önkormányzat ingyenes 30 órás angol és német nyelvi, valamint a számítástechnikai oktatást szervez évente a VI. kerületi lakosoknak életkortól és képzettségtől függetlenül. A hallgatók között minden korosztály fellelhető, az egészen fiatalok, de a nyugdíjas korosztály is szép számmal képviselteti magát.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális ellátások rendszere a HEP2018-2023 időszakában jelentősen átalakult. Az Önkormányzat célja, hogy az adott élethelyzethez minél gyorsabban igazodjon, a szociális ellátásokhoz minél több rászoruló hozzáférjen, a támogatásokból részesülhessen.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskereső ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskereső száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskereső száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	348	1,24%	144	41,38%
2019	353	1,25%	129	36,54%
2020	601	2,17%	173	28,79%
2021	460	1,68%	107	23,26%
2022	504	2,02%	150	29,76%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkanélküliséghez kapcsolódó ellátások adatainak vizsgálatakor, figyelemmel kell lenni arra a tényre, hogy azon munkanélküli személyekre vonatkozóan lehet adatot gyűjteni, akik a regisztrált álláskereső. Az álláskereső részére álláskeresői ellátásként álláskeresői járadék, nyugdíj előtti álláskeresői segély és költségtérítés jár. Az álláskereső jogosultak lehetnek továbbá képzési támogatásra, valamint megállapítható az álláskereső vállalkozóvá válását segítő támogatás is. Az álláskeresői járadék folyósításának leghosszabb időtartama 90 nap, az álláskeresői járadék napi összege a járadékalap 60 százaléka, legfeljebb a jogosultság kezdő napján hatályos kötelező legkisebb munkabér napi összegének megfelelő összeg. Terézváros gazdaságilag aktív korú lakosságának számához viszonyítva az álláskeresői járadékban részesülők aránya igen alacsony, 2 % körüli.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	54	15,52%	77	22,13%	198	56,90%
2019	60	17,00%	70	19,83%	189	53,54%
2020	73	12,15%	76	12,72%	246	40,93%
2021	69	15,00%	88	19,22%	176	38,26%
2022	51	10,12%	71	14,10%	201	39,88%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.3.2. számú táblázat a támogatásra jogosult nyilvántartott álláskeresők számát mutatja be. A vizsgált időszakban a szociális támogatásban, a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma és az ellátásban részesülők számában változás a járvány időszakában mutatkozik.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2018	54
2019	46
2020	41
2021	42
2022	40

Forrás: TelR, KSH

Az Szt. 33-34. §-a, 37-37/B. §-a, a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól szóló 63/2006. (III. 27.) Korm. rendelet 15-19. §-a rendelkezik a támogatás megállapításának feltételeiről.

Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosultak lehetnek az egészségkárosodott személyek vagy a 14 éven aluli gyermeket nevelő személyek, akkor, ha megélhetésük más módon nem biztosított, kereső tevékenységet nem folytatnak, vagyonuk nincsen. A jogosultság megállapítása a lakhely szerint illetékes járási, fővárosi kerületi hivatal hatáskörébe tartozik.

Az Önkormányzat pénzbeli és természetbeni szociális ellátásai, támogatásformái:

Segélyek és támogatások volumenének fenntartása és növelése (2019-2023)

A 2020. március 11-én kihirdetett veszélyhelyzet következtében a lakosok váratlan megélhetési problémákkal szembesültek, ezért ezek enyhítésére 4 új szociális támogatás került bevezetésre, melyek folyamatosan igazodtak az aktuális járványügyi készültség meghosszabbításaihoz.

- **Állásvesztési támogatás** címén három hónapig havi 100.000.-Ft-ot kaphatnak azok a terézvárosiak, akik a COVID-járvány következtében 2020. március 11. napján vagy után veszítették el az állásukat és munkanélküliként együttműködnek az állami foglalkoztatási szervvel. Azok is igénybe vehetik a támogatást, akik kapnak álláskeresési járadékot, de az nem éri el a 100.000.-Ft-ot és ebben az esetben 100.000.-Ft-ra egészítik ki a juttatást, illetve akinek a munkaviszonya 2020. március 11. napját követően nem szűnt meg, de korábbi munkabére folyósítása megszűnt vagy munkabérének nagysága 50%-ot meghaladó mértékben lecsökkent.
- **Krízistámogatás**ban részesülhet, aki nem jogosult állásvesztési támogatásra, de a COVID-járvány miatt, azaz 2020. március 11. napján vagy azt követően munkanélkülivé vált/vállalkozását szünetelteti és megfelel a jövedelemhatár előírásoknak is (a támogatás bevezetésekor: egyedülélő esetén 114.000.-Ft, míg családos igénylő esetén 99.750.-Ft, ez később emelkedett: 132.000.-Ft/120.000.-Ft). Legfeljebb háromszor kérhető, és az összege nem haladhatja meg a 120.000.-Ft-ot.
- Azok, akik a járványhelyzet miatt munkanélkülivé váltak, vagy munkabérük 50%-ot meghaladóan lecsökkent és emiatt albérleti díjukat kifizetése veszélybe kerül és maga vagy családja jövedelmi helyzete is alacsony, úgy **veszélyhelyzeti bérletidíj-támogatást** (2020) kérhetnek. A támogatás összege a bérleti díj fele, de legfeljebb 50.000.-Ft. A támogatás célja a rászorulóknak megsegítése, ezért nem igényelhetik a támogatást azok, akik 150.000.-Ft-nál drágább albérletben élnek Terézvárosban.
- **A koronavírus miatt árván maradt kerületi gyermekek önkormányzati támogatása** során a koronavírus miatt 2020. január 1. napján vagy azt követően árván maradt gyermek részére egyszeri pénzbeli támogatás állapítható meg, amennyiben a gyermek a koronavírusban elhunyt szülő halálának hónapjában legfeljebb a 18. életévét töltötte be. A támogatás egy alkalommal nyújtható, összege 500.000.-Ft, amelyet az önkormányzat a jogosult nagykorú gyermek - amennyiben a kérelmet törvényes képviselő nyújtja be, a jogosult gyermek vagy törvényes képviselője - folyószámlájára folyósít.

A járványügyi készültség állapotának 2022. december 18. napjától való hatályon kívül helyezésével a járványügyi készültséghez kapcsolódóan létrehozott támogatási formák (állásvesztési támogatás, krízistámogatás és veszélyhelyzeti bérleti-díj támogatás) kiüresedtek, ezért 2023.10.27-től megszűntek.

Születési támogatás: a gyermekszületéssel járó anyagi terhek csökkentése érdekében születési támogatásban részesül az a magyar állampolgárságú gyermek, akinek első lakóhelye az önkormányzat közigazgatási területén található. A születési támogatás egyszeri pénzbeli támogatás, összege gyermekenként hatvanezer forint. A szociális rászorultságtól függő egyes pénzbeli és természetbeni ellátásokról szóló 3/2015. (II.27.) ör. alapján. A **születési támogatásra** való jogosultság bővítésére is sor került 2020-ban. Az örökbefogadás sajátosságaira tekintettel „az első lakóhely kerületi lakóhely”-feltétel alól az örökbefogadott gyerekek mentesültek. Esetükben elég, ha az adatlap benyújtásakor rendelkeznek kerületi lakóhellyel.

Babacsomag: Aki születési támogatásban részesül, babacsomag-támogatásra jogosult. A babacsomag-támogatás természetbeni támogatás, kiosztása hivatalból, időszakosan történik. A szociális rászorultságtól függő egyes pénzbeli és természetbeni ellátásokról szóló 3/2015. (II.27.) ö. alapján.

Terézváros újszülöttje: Az önkormányzat „Terézváros Újszülöttje” címet adományoz annak az újszülött magyar állampolgárságú gyermeknek, aki a naptári év június 6. napján született és első lakóhelye az önkormányzat közigazgatási területén található. A címmel egyszeri, a gyermekszületéssel járó anyagi terhek csökkentése érdekében hatvanezer forint értékű nem pénzbeli adomány jár, amely az újszülött gyermek gondozására, ruházattal való ellátására fordítható. A szociális rászorultságtól függő egyes pénzbeli és természetbeni ellátásokról szóló 3/2015. (II.27.) ö. alapján.

Mosható nadrágpelenka használatának támogatása: Az önkormányzat az Európai Unió területén gyártott mosható nadrágpelenka beszerzési költségeinek csökkentéséhez egyösszegű, vissza nem térítendő támogatást nyújt. Az önkormányzat azokat a gyermekeket támogatja, akik rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak, akik nagycsaládban élnek, akiknek tartós betegségét megállapították, vagy akiknek orvosilag javasolt a mosható nadrágpelenka használata (különösen atopiás dermatitiszben szenvedő gyermek). Az önkormányzat az évi költségvetési rendeletben meghatározott nagyságú anyagi keret terhére gyermekenként egy alkalommal nyújt támogatást. A támogatás mértéke a pelenka vásárlását igazoló számlán szereplő beszerzési ár 100%-a, legfeljebb 60.000.- Ft, vagy a rendeletben meghatározott esetben a beszerzési ár 80%-a, legfeljebb 40.000.- Ft, vagy meghatározott esetekben a beszerzési ár 65%-a, maximum 30.000.-Ft. A szociális rászorultságtól függő egyes pénzbeli és természetbeni ellátásokról szóló 3/2015. (II.27.) ö. alapján.

Élelmiszer csomag: Az önkormányzat évente két alkalommal személyesen történő - átvételére nyújt lehetőséget, a rendelkezésre álló készlet mértékéig. Élelmiszer-csomag annak a személynek adható, aki a csomag átvételének időpontjában kerületi lakcímmel rendelkezik. A szociális rászorultságtól függő egyes pénzbeli és természetbeni ellátásokról szóló 3/2015. (II.27.) ö. alapján.

Támogatás idősök világnapjára: az idősök világnapja alkalmából - a megélhetéssel kapcsolatos költségek csökkentéséhez - támogatást nyújt annak a kerületi lakóhellyel rendelkező személynek, aki a 60. életévét betöltötte. Az önkormányzat évi egy alkalommal, tárgyév szeptember hónapjában, utalvány formájában nyújtja, személyenként 10.000.-Ft összegben. A szociális rászorultságtól függő egyes pénzbeli és természetbeni ellátásokról szóló 3/2015. (II.27.) ö. alapján.

Karácsonyi csomag: a megélhetéssel kapcsolatos költségek csökkentéséhez - karácsonyi csomag-támogatást nyújt annak a személynek, aki kerületi lakóhellyel rendelkezik és 62. életévét betöltötte. A szociális rászorultságtól függő egyes pénzbeli és természetbeni ellátásokról szóló 3/2015. (II.27.) ö. alapján.

Fiatалok életkezdési támogatása: azok a gyerekek jogosultak, akik 2005. december 31. után születtek, magyar állampolgárságúak, a kérelmet benyújtó szülőjükkel együtt Terézvárosban bejelentett lakóhellyel rendelkeznek, és a nevükre szóló Start-számlájuk van. A támogatás összege 42.500 forint, amely a kérelem hiánytalan benyújtását követő 60 napon belül a Start-számlára kerül. Az ezen lévő összeget a gyerek a 18. életévének betöltése után veheti fel. Az összeg tanulmányokra, lakhatásra, pályakezdésre, gyermekvállalás feltételeinek megteremtésére, jogszabályban meghatározott más célokra fordítható. A fiatalok életkezdési támogatásáról szóló 12/2006. (III.21.) ö. alapján.

2022-ben sor került a *legtöbb szociális támogatás jövedelemhatárának és keretösszegének emelésére*, mivel az elmúlt években emelkedtek a bérek, a garantált bérminimum és a nyugdíjak, ezáltal a támogatásból kieső kerületi lakosok köre folyamatosan bővült, míg az infláció és háborús helyzet következtében az árak megemelkedtek.

Jövedelemhatár emelkedését az alábbi táblázat mutatja.

Támogatás neve	Régi jövedelemhatár		Új jövedelemhatár	
	Egyedülélő	Családos	Egyedülélő	Családos
Eseti támogatás	114.000.-Ft	99.750.-Ft	128.250.-Ft	114.000.-Ft
Gyógyszertámogatás	114.000.-Ft	99.750.-Ft	128.250.-Ft	114.000.-Ft
Temetési támogatás	114.000.-Ft	99.750.-Ft	128.250.-Ft	114.000.-Ft
Hátralékkiegyenlítő támogatás	114.000.-Ft	99.750.-Ft	128.250.-Ft	114.000.-Ft
Lakhatási támogatás	114.000.-Ft	99.750.-Ft	128.250.-Ft	114.000.-Ft
Lakás-felújítási támogatás	150.000.-Ft	120.000.-Ft	165.000.-Ft	135.000.-Ft
Fűtéstámogatás	150.000.-Ft	120.000.-Ft	165.000.-Ft	135.000.-Ft

Adható keretösszeg változása a következőképpen alakult.

Támogatás neve	Régi éves keretösszeg	Új éves keretösszeg
méltányossági segély	100.000.-Ft	120.000.-Ft
temetési támogatás	120.000.-Ft	150.000.-Ft
gyógyszertámogatás	120.000.-Ft	140.000.-Ft*

* 2023. 06.01. napjától az éves keretösszeg az egyszerűbb havi bontás miatt 144.000.-Ft lett

A fűtéstámogatás esetében a korábbi havi 6.000.-Ft támogatás 10.000.-Ft-ra emelkedett. Mindezekon túlmenően a jelentősen megemelkedett lakosság által használt gáz és áram ára miatt a 2022. december 1- és 2023.04.30. közötti időszakban 14.000.-Ft/hó volt a fűtéstámogatás.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)

	db	db	db	%	%	%
2018	28135	102	3,63	71,00%	n.a.	n.a.
2019	28352	217	7,65	70,92%	n.a.	n.a.
2020	28360	8	0,28	70,91%	n.a.	n.a.
2021	28409	49	1,72	70,89%	n.a.	n.a.
2022	29251	115	3,93	67,94%	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

Terézvárosban a magántulajdonban lévő lakások aránya az önkormányzati lakások számához viszonyítva magas. A bérlakás állomány az összes lakások kevesebb, mint 5 %-át teszi ki. A bérlakások közül a szociális bérlakások 50 % körüli aránya figyelhető meg.

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2018	28 135	n.a.	1 035	22	678	10	n.a.
2019	28 352	n.a.	1 034	28	686	8	n.a.
2020	28 360	n.a.	1 026	29	659	9	n.a.
2021	28 409	n.a.	1 040	29	603	10	n.a.
2022	29 251	n.a.	1 042	29	559	7	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

b) szociális lakhatás

Az Önkormányzat tulajdonában álló lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérbeadásának feltételeiről szóló 15/2006. (III.21.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Rendelet) célja és feladata – a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Lakástv.) rendelkezéseinek figyelembevételével – a Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzata tulajdonában álló lakások és helyiségek bérbeadásának szabályozása.

A változó társadalmi, szociális helyzet, valamint az ezt követő szabályozások indokolták a Rendelet módosítását, illetőleg az egyes részeinek pontosítását, kiegészítését.

A Lakástv. felhatalmazása alapján az önkormányzati lakásgazdálkodás szabályaira vonatkozó önkormányzati rendeletben kell szabályozni a szociális és nem szociális célú bérbeadás, a szociális bérlakásra jogosultság feltételeit.

2020.04.01. napján hatályba lépett a Rendelet azon módosítása, mely lehetőséget biztosít szociális és költségalapú bérlet létesítésére névjegyzék alapján. A szociális és költségalapú névjegyzékbe a lakásigénylés akkor vehető fel, ha az igénylő a Terézváros közigazgatási területén a lakásigénylés benyújtását megelőző legalább 5 éve bejelentett lakó-, vagy tartózkodási helyet létesített, illetve a Terézvárosi Családok Átmeneti Otthonában élő, modellprogramban résztvevő személy legalább 1 éve rendelkezik a Terézváros közigazgatási területén lakó-, vagy tartózkodási hellyel.

Az előző évekhez képest változást jelent a legalább 5 éves bejelentett VI. kerületi lakcím követelménye. A Rendeletben továbbra is kiemelt támogatást élvezhetnek az Átmeneti Otthon lakói, akik teljesítik az Otthon által előírt modellprogramot.

A Rendelet alapján az igénylő a névjegyzéken az arra történő felvételétől számított 1 évig szerepel. Kérelmére, amennyiben továbbra is megfelel a feltételeknek, további 1 évre felvételre kerül a névjegyzékbe. Az igénylő a saját, valamint az együttműködők körülményeiben történő változást köteles 15 napon belül bejelenteni.

A Rendelet 2. számú melléklete határozza meg a névjegyzék szempontrendszerét. A lakásigénylést benyújtók számára nyilvános, és ezzel együtt kiszámíthatóak az igényléssel együtt benyújtott dokumentumok, igazolások után járó pontok. A feldolgozás során rögzítésre kerül, hogy az igénylő szociális, vagy költségalapú bérlet létesítésére, valamint hány szobás lakás bérbevételére jogosult.

A szempontrendszer figyelembe veszi:

- a lakásigénylő bejelentett terézvárosi lakó- vagy tartózkodási helyének időtartamát;
- a lakásigénylő jelenlegi lakhatásának körülményeit, albérlet, családtag, illetve szociális intézmény;
- a lakásigénylő munkaviszonyának időtartamát;
- a lakásigénylővel együttműködő kiskorú gyermekek számát;
- ha a lakásigénylő a gyermekét, gyermekeit egyedül nevelő szülő;
- ha a lakásigénylő, vagy a vele együttműködő igazoltan súlyos fogyatékossgal élő kiskorú személy, vagy olyan személy, akinek a munkaképesség-csökkenése az 50 %-ot meghaladja.
- ha a lakásigénylő önkormányzati tulajdonú újrahasznosítható lakást ad le,
- a névjegyzéken történő várakozási időt.

A beérkezett lakásigénylések adatai ezen objektív szempontrendszer alapján feldolgozásra kerülnek. A feldolgozás során rögzítésre kerül az is, hogy az igénylő a jövedelmi, vagyoni viszonyai alapján szociális, vagy költségalapú bérlet létesítésére jogosult.

A névjegyzék negyedéves frissítéssel közzétételre kerül a Polgármesteri Hivatal ügyfélszolgálatán és az önkormányzat honlapján, iktatószám és az elért pontszám feltüntetésével.

A rendelet hatálybalépését követően, 2020.04.01. napjától folyamatosan nyújthatják be a rászoruló személyek a lakásigénylésüket a Terézvárosi Vagyonkezelő Nonprofit Zrt. (a továbbiakban: Vagyonkezelő Zrt.) által felújítandó lakásokra.

A névjegyzékre annak bevezetése óta 2023.09.05. napjáig 136 személy nyújtotta be érvényesen a lakásigénylését, akik szociális vagy költségalapú bérlet létesítésére jogosultak. Ezen lakásigénylők közül 2020.04.01. napja óta, tehát kb. három év alatt 48 család lakhatását biztosítottuk névjegyzék útján.

Döntést hozó szerv	Döntés időpontja	Névjegyzék útján elhelyezett családok száma
Tulajdonosi Bizottság	2020.09.16.	5 család
Képviselő-testület	2020.12.11.	5 család

Képviselő-testület	2021.06.14.	1 család
Képviselő-testület	2021.11.25.	19 család
Városgazdálkodási és Pénzügyi Bizottság	2022.12.19.	9 család
Városgazdálkodási és Pénzügyi Bizottság	2023.05.23.	5 család
Városgazdálkodási és Pénzügyi Bizottság	2023.09.26.	4 család

A döntést, illetve a lakás megtekintését követően 5 személy jelezte vissza, hogy nem kíván élni a lehetőséggel.

Ezidáig 7 Terézvárosi Családok Átmeneti Otthonában élő család lakhatását biztosítottuk névjegyzék útján.

A névjegyzék bevezetésével a lakás bérbeadási jogcímei kibővültek a szociális és költségalapú névjegyzék alapján történő bérbeadási lehetőséggel. A névjegyzék mellett a pályázati rendszer is fennmaradt.

c) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2018	13155	1475
2019	13652	1627
2020	14326	1585
2021	12798	874
2022	9920	823

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Támogatások

Nyílászárók korszerűsítése támogatás: pályázat a kerületi lakosoknak a lakóhelyként bejelentett lakásuk fa nyílászárói felújításának, helyreállításának támogatására. A fa nyílászárók felújításának, helyreállításának pályázati úton történő támogatásáról szóló 29/2021. (V.27.) ör. alapján.

Fűtéstámogatás: Az önkormányzat a november 1-jétől április 30-áig terjedő fűtési időszakra fűtéstámogatást nyújt annak a személynek, akinek a háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nagysága a támogatási alap 260%-át, egyedülélő személy esetén a 310%-át nem haladja meg. A támogatás havi összege háztartásonként 10.000.-Ft. A szociális rászorultságtól függő egyes pénzbeli és természetbeni ellátásokról szóló 3/2015. (II.27.) ör. alapján.

Rendkívüli bérletidő-támogatás: Rendkívüli bérletidő-támogatásra jogosult az a természetes személy, aki az önkormányzat közigazgatási területén lakcímmel rendelkezik és életvitelszerűen

az önkormányzat közigazgatási területén él, a lakhatását veszélyeztető, különös méltánylást érdemlő, rendkívüli élethelyzetbe került, és lakhatását átmenetileg nem önkormányzati vagy állami tulajdonban lévő bérlakásban oldja meg, vagy albérletben él és családjában olyan esemény következett be (pl. hosszan tartó betegség, 3 hónapot meghaladó munkanélkülivé válás, eltartott családtagok számának növekedése stb.), amely miatt az albérleti díjat nem tudja fizetni és e miatt lakhatása veszélybe kerül, és az önkormányzat közigazgatási területén fekvő ingatlanra vonatkozó érvényes bérleti szerződéssel rendelkezik, amelyben a bérleti díj összege nem haladja meg havonta a 150.000.-Ft-ot. A rendkívüli bérletidíj-támogatás mértéke havonta a bérleti díj 50%-a, de legfeljebb 50.000.-Ft. A szociális rászorultságtól függő egyes pénzbeli és természetbeni ellátásokról szóló 3/2015. (II.27.) ör. alapján.

Terézváros lakosaiért kiemelten fontos munkát végzők lakhatásának támogatása:

Az önkormányzat a fenntartásában lévő bölcsődék, óvodák, szociális intézmények, a Belső-Pesti Tankerületi Központ fenntartásában lévő VI. kerületi székhelyű általános iskolák és a Tóth Aladár Zeneiskola Alapfokú Művészeti Iskola, a terézvárosi rendőrök, valamint a Kirendeltségnél foglalkoztatási jogviszonyban álló személyeket havi bruttó 150.000.-Ft bérleti díj-támogatásban részesíti. A Terézváros lakosaiért kiemelten fontos munkát végzők lakhatásának támogatásáról szóló 37/2023. (IX. 28.) ör. alapján.

A Terézvárosba beköltözők tájékoztatása: új beköltözőket a beköltözést követően levélben tájékoztatja a szociális, lakhatási, parkolási, hivatali ügyintézési tudnivalókról, önkormányzati támogatási lehetőségekről. Az önkormányzat az új beköltözők kerületi lakóhelyére tájékoztató levelet küld. A Terézvárosba beköltözők tájékoztatásáról szóló 6/2020. (II.24.) ör. alapján.

f) eladósodottság

Adósságkezelési tanácsadás

A Terézvárosi Család- és Gyermekjóléti Központ nem nyújt pénzbeli támogatást a hátralékkal rendelkező személyeknek, családoknak. Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzat Képviselő-testületének 3/2015.(II.27) rendelete szabályozza a szociális rászorultságtól függő egyes pénzbeli és természetbeni ellátásokat, amelynek értelmében az adóssággal rendelkező kerületi lakos az önkormányzathoz fordulhat hátralékkiegyenlítő támogatás megállapítási iránti kérelmével, amelyben segítséget nyújt, illetve közreműködik az adósságkezelési tanácsadást végző munkatársunk.

A hátralékkiegyenlítő támogatás folyósítása alatt a támogatásra jogosult kérelmezőnek vállalnia kell a Terézvárosi Család- és Gyermekjóléti Központ adósságkezelési tanácsadójával való együttműködést. Fontos tudnivaló a támogatás igénylésével kapcsolatban, hogy a támogatás mértéke nem egyenlő az adóssággal, a kérelmezőnek minden esetben vállalni kell valamilyen önrészt, azaz az adósság és az önkormányzat által megállapított hátralékkiegyenlítő támogatás különbözetének megfizetését.

Az adósságkezelési tanácsadás hétfőtől péntekig nyitvatartási időben 15 óráig érhető el személyesen vagy telefonon az intézmény Király utca 82. szám alatti székhelyén.

Az adósságkezelési tanácsadás célja, hogy segítséget nyújtssanak azoknak a kerületi lakosoknak, családoknak, akik átmeneti anyagi nehézségükből adódóan háztartásukban adósságot, hátralékot (fűtés, villany, közös költség, lakbér, víz-csatorna, szemét) hátralékot halmoztak fel. Az adósságkezelési tanácsadás része a háztartásvezetésre, életvezetésre irányuló tanácsadás, ezekre irányulóan ismeretek, információk nyújtása, egy együttgondolkodás és megállapodásba rögzített együttműködés az adósság/hátralék felszámolása érdekében az alábbiak mentén:

- az eladósodáshoz, hátralékok keletkezéséhez vezető okok felderítése,
- a család meglévő jövedelmének számba vétele,
- természetes támaszok keresése (rokonok, ismerősök segítsége),

- munkanélküli családtag esetén munkahelykeresésből és munkába állásból adódó, esetleg foglalkoztatás-helyettesítő támogatásból származó jövedelemnövekmény,
- rendszeres, de nélkülözhető kiadások csökkentése,
- családtag egészségi állapotától függő társadalombiztosítási ellátások,
- a család szociális helyzetétől függő, nem adósságkezelés-típusú szociális ellátások, támogatások,
- az eladósodás megelőzését célzó támogatások (települési támogatás – lakhatási támogatás, fűtéstámogatás stb.),
- a család szociális helyzetétől függő, adósságkezelés-típusú támogatások (hátralekkiegyenlítő támogatás, Hálózat Alapítvány által nyújtott támogatás, rendkívüli települési támogatás),
- az adósság jogosultjai (közmutulajdonosok, energiaszolgáltatók, társasházak, Vagyongkezelő Zrt.) által nyújtott kedvezmények (részletfizetési lehetőség, kamatelengedés, védett fogyasztói státusz, előrefizetős mérőóra).

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Hajléktalan ellátás

1992. óta működik a kerületben a Magyar Máltai Szeretetszolgálat által létesített hajléktalanok nappali melegedője. Terézváros 1994. évben szerződést kötött a Szeretetszolgálattal az intézmény üzemeltetésére. A létesítmény működéséhez az önkormányzat éves szinten biztosít támogatást. A Szeretetszolgálat 60 fő számára működteti a melegedőt, mely az Eötvös utca 21. szám alatt található.

Az Üdvhadsereg Szabadegyház Magyarország által létrehozott Új Kezdet Háza a Bajnok utca 25. szám alatt, a női hajléktalanoknak ad lehetőséget az újrakezdéshez. 50 hajléktalan nőnek biztosít szállást, illetve 200 főnek biztosít minden nap egy tál meleg ételt.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

Terézváros területén nem található krízis lakótömb, tehát nincs olyan településrész, ahol sürgős beavatkozásra van szükség.

- b) a telepen/szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;
- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Anti-szegregációs Program

Az Önkormányzat törvényileg nincs kötelezve anti-szegregációs terv kidolgozására, szociális rehabilitációt célzó akcióterület kijelölésére. Mindemelett egy felelősen gondolkodó Önkormányzat, figyelve a helyi lakosság szociális és közösségi igényeire, illetve a településrész hosszútávú gazdasági és finanszírozási szempontjait is figyelembe véve, akkor jár el helyesen, ha

olyan szociális fókuszú programsorozatot alakít ki, ami megoldást kínál a helyben felmerülő problémákra. Az Önkormányzat szándékai szerint 3 területre szükséges koncentrálnia az Anti-szegregációs Programnak:

- ☐ A szegregációval veszélyeztetett területeken preventív intézkedések, annak megakadályozására, hogy a szociális hátrányok eszkalálódjanak, az ezeken a helyeken élő lakosság számára koncentrált támogatóprogram kidolgozása.
- ☐ Terézvárosi közszolgáltatási intézményrendszerének megtámogatása, hogy az általuk nyújtott szolgáltatások hatékonyan szolgálják a helyi lakosság szociális felzárkóztatását.
- ☐ Az Önkormányzat fejlesztéspolitikájában annak a horizontális szempontrendszernek az érvényesítése, hogy az elképzelt fejlesztések nem járulhatnak hozzá sem területi alapú szegregáció kialakulásához, sem a helyi lakosság szociális lehetőségeinek szűkítéséhez.

Az Anti-szegregációs Program szemléletében integratívnak kell lenni és a helyi közösség bevonásával kell megvalósítani.

☐ **Integratívítás:** Ahogy a hátrányos helyzetben lévő helyi lakosság problémái sem csupán szociális jellegűek, úgy a megoldás sem delegálható kizárólag a szociális ellátórendszerre. Olyan megoldásokat kell alkalmazni, ahol az egymással összefüggő problémákra komplex megoldások születnek és ahol a helyi közszolgáltatást nyújtó intézmények összhangban tudnak cselekedni.

☐ **Közösségi bevonás:** Hatékony és fenntartható beavatkozások csak akkor képzelhetők el, ha az (közvetlenül és közvetetten) érintett helyi lakosság is megkérdezésre kerül, adott esetben a programok megtervezésében és megvalósításában is szerepet kapnak.

Anti-szegregációs Program célrendszere:

1. Veszélyeztetett településrészekben élő lakosság életminőségének és életlehetőségeinek javítása
2. A szociális biztonság megteremtése, az egészségi állapot javítása
3. Az esélyegyenlőség feltételeinek javítása, kiemelten az óvodás és iskolás gyermekek körében
4. A biztonságos lakókörnyezet megteremtése, a bűnelkövetések számának csökkentése
5. A munkanélküliség csökkentése, munkaerőpiaci reintegráció elősegítése
6. A társadalmi kohézió erősítése kulturális és közösségfejlesztési eszközökkel

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A 3.6.1. számú táblázat adatai alapján a háziorvosi, házi gyermekorvosi szolgáltatók száma nagyjából stagnáló tendenciát mutat az ábrázolt időintervallumban. A felnőtt korú lakosok ellátását biztosító háziorvosi szolgáltatók száma 32-ről 30-ra csökkent, a házi gyermekorvosi szolgáltatók száma 7-ről 5-re változott.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2018	1	31	7	n.a.	541	77,82
2019	1	30	7	n.a.	529	40,23
2020	1	30	7	n.a.	311	37,51
2021	1	29	7	n.a.	176	34,02
2022	1	29	5	n.a.	503	32,20

Forrás: TelR, KSH Tstar

Az Önkormányzat egészségügyi ellátásokhoz kapcsolódó támogatási formái:

2023-as évben egy újabb támogatás került bevezetésre a menstruációs szegénység enyhítése érdekében.

Intim csomagra az a terézvárosi lakóhellyel rendelkező nő lehet jogosult, aki a tárgyévben legalább 13., legfeljebb 52. életévét tölti be és megfelel a jövedelmi előírásoknak (156.000/186.000.-Ft). A jogosult az intim csomagot negyedévente veheti át.

Eseti támogatás: 2020-ban kibővítésre került a társadalombiztosításra jogosultakat érintő jogszabályváltozás miatt. Amennyiben az egészségügyi szolgáltatási járulékfizetési kötelezettség nem teljesítése következtében a keletkezett hátralék összege meghaladja az egészségügyi szolgáltatási járulék havi összegének háromszorosát, a kötelezett személy TAJ száma érvénytelenítésre kerül. Az önkormányzat azon önhibájukon kívül, szociális körülményeikből adódóan hátralékot (3 hónapnál több, de 4 hónapot meg nem haladó) felhalmozó személyeknek kíván segíteni, akik az eseti támogatás egyéb jogosultsági feltételeinek is megfelel. A támogatás mértéke az igazolt hátralék összege.

Szemüveg vásárláshoz nyújtott támogatás: Az Önkormányzat szemüveg vásárlásához - pályázati úton - támogatást biztosít a pályázati kiírásban meghatározott összeg, amely a szemüveg vásárlás teljes összege (szemüvegkerettel, szemüveg-lencsékkel, tokkal, törőköndővel, szemüveg-beállítással, szaktanácsadással, egyéb munkadíjjal, kiszállás költségével). Az Esélyegyenlőségi Program keretében biztosított támogatásokról szóló 5/2014. (II.28.) ö.r. alapján.

Ortopédiai cipő és talpbetét vásárlásához nyújtott önkormányzati támogatás: Az Önkormányzat ortopédiai cipő és talpbetét vásárlásához - pályázati úton - támogatást biztosít a rendelet hatálya alá tartozó, 62. életévét betöltött, vagy nyugellátásban, illetve egyéb nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátásban részesülő személynek. A támogatás mértéke - az Önkormányzat éves költségvetési rendeletében foglaltak figyelembevételével - a pályázati kiírásban meghatározott összeg, amely az ortopédiai cipő és talpbetét teljes összege (szaktanácsadással, egyéb munkadíjjal, kiszállás költségével). Az összeg a vásárlást és átadást igazoló számla benyújtását követően kerül kiutalásra. Az Esélyegyenlőségi Program keretében biztosított támogatásokról szóló 5/2014. (II.28.) ö.r. alapján.

A pneumococcus baktérium elleni védőoltás költségei átvállalása: Az Önkormányzat a rendelet hatálya alá tartozó oltás teljes vételárának megtérítését - adómentes nem pénzben kapott juttatásként - átvállalja. Egyes védőoltások költségeinek átvállalásáról szóló 17/2016. (V.26.) ö. alapján.

Fogyatékosági támogatásban vagy vakok személyi járadékában részesülők támogatása: kerületi lakóhellyel rendelkezik, fogyatékosági támogatásban vakok személyi járadékában vagy fentieken túl az a 16. életévét betöltött, legfeljebb 23 éves, súlyosan fogyatékos személy, akinek a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a támogatási alap 1250 százalékát (750.000 forint), egyedül élő kérelmező havi jövedelme pedig a támogatási alap 1700 százalékát (1.020.000 forint).

A támogatásra való jogosultság legfeljebb 12 hónapra állapítható meg, a támogatás összege havi 10.000 forint. A szociális rászorultságtól függő egyes pénzbeli és természetbeni ellátásokról szóló 3/2015. (II.27.) ö. alapján.

Szűrővizsgálatok: Az Önkormányzat évente „Egészségnap” keretében ingyenes szűrővizsgálatot szervez. A vizsgálatsor összeállításánál elsősorban azokra a betegségekre összpontosítottunk, amelyek Magyarországon is sokakat sújtanak, de mivel tüneteik sokáig semmilyen vagy csak enyhe kellemetlenséget okoznak, ezért sokáig rejtve maradnak. Ebbe a körbe tartozik a szív- és érrendszeri betegségek egy csoportja, a cukorbetegség. Az egészségnap Terézvárosban sokéves múlttal rendelkezik, a kialakult törzsközönség mellett folyamatosan bővül a résztvevők köre.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2018)				
Év	Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
	db	van/nincs	db	db
2018	21	0	81162	6
2019	21	0	57107	7
2020	n.a.	0	34177	9
2021	n.a.	0	48887	10
2022	n.a.	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A kerületi közösségi élet színtereit elsődlegesen a Terézvárosi Kulturális Közhasznú Nonprofit Zrt. (továbbiakban: Eötvös10) biztosítja. Emellett számos civil szervezet működik a kerületben azzal a céllal, hogy a lakosság egy-egy meghatározott rétegét megszólítva közösségépítő, közösségerősítő feladatot lásson el, melyek működésének elősegítéséhez az Önkormányzat különböző formákban hozzájárul.

Az Eötvös10 szakmai munkájában nagy hangsúlyt fektet a közösségépítésre, a kerület lakosainak számára megfelelő közösségi terek biztosítására, a lakossági igények felé közelítésre. Ennek

érdekében különböző, közös érdeklődésű emberek számára kívánnak klubokat, köröket létrehozni és működtetni.

Siófoki önkormányzati üdülő használat támogatása: Az önkormányzat által biztosított szolgáltatások: szállás, reggeli, medence- és wellness-használat. Az üdülő igénybevételére azon családok, egyedülálló személyek lehetnek jogosultak, akik saját háztartásukban gyermeket nevelnek és részükre a Humán Bizottság - pályázatuk alapján - az igénybevételt kedvezményes áron a rendelet szerint biztosítja. A siófoki önkormányzati üdülő használatáról szóló 23/2021. (III.25.) ör. alapján.

b) közösségi együttélés jellemzői

Terézváros a közösségi élet és a hagyományok terén régi múltra tekint vissza. A kihívást ma az jelenti, hogyan tudja a külső környezetben tapasztalható trendek mellett erősíteni a közösségi összetartozást, valamint a fiatalok és beköltözők körében hogyan képes a helyhez való kötődést növelni, a helyi hagyományok és a helytörténeti tudás fennmaradását biztosítani.

Terézváros Önkormányzata számára fontos, hogy lehetőségeihez mérten sokoldalúan gondoskodjon lakóiról, s rendelkezésére álló eszközeivel segítse a társadalmi leszakadás megelőzését. Ennek érdekében elérhetővé kell tenni mindazon szolgáltatásokat és eszközöket a lakosok számára, melyek biztosítják a munkaerőpiacon való sikeres részvételt, az egészség megőrzését, a szociális biztonságot. Az aktív és időskorú lakosság esetében is meg kell teremteni azokat a lehetőségeket, melyek az önmaguk sorsáért tenni akaró állampolgárok számára az újrakezdést, illetve a nehéz élethelyzetekből való kikerülést segíti. Fontos, hogy a lakosság körében növekedjen az öngondoskodás szintje az egészségmegőrzés területén, a munkavállalási korúak pedig élni tudjanak azokkal a képzési, átképzési lehetőségekkel, melyek adott esetben a munka világába való visszatérésüket biztosíthatja. Nagyon fontos cél a társadalmi összetartozás erősítése, a közösségi élet feltételeinek megteremtése, többek között a kulturális, sport és helyi identitást erősítő rendezvényeken keresztül. A társas kapcsolatok minősége, a közösségi élet „megélése” - különösen az idősödő, elmagányosodással veszélyeztetett lakosság számára - az életminőség és a kerülethez való kötődés nagyon fontos összetevője, de az egymással törődő közösségek nagyon nagy szerepet játszanak - egyfajta jelzőrendszerként működve - a szociális problémák időben történő kezelése és a közbiztonság javítása terén is.

Kulturális utalvány: A Terézvárosban élő 62 év felettiek az Eötvös 10 Művelődési Ház koncertjére, színházi vagy ismeretterjesztő előadására használhatják fel az önkormányzattól kapott 5000 forintos utalványt.

Színházi előadás időseknek: Az idősek napja alkalmából minden évben az önkormányzat színházba hívja a kerületben élő, 62 évnél idősebb lakókat.

Kirándulások szépkorúaknak: Az önkormányzat támogatásával a Terézvárosi Gondozó Szolgálat szervezésében a kerületi szépkorúak évente többször is részt vesznek kirándulásokon.

c) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Színház-pedagógia felnőtteknek is

A gyermekek érzékenyítése mellett Terézváros számára fontos, hogy ez a kerület elfogadó és nyitott legyen. Az Eötvös10 nagyon büszke arra, hogy 2023-ban helyet adott a **VI. Roma Hősök Nemzetközi Színházi Fesztivál** előadásainak. A nemzetközi roma színházi reprezentációról szóló előadások és az esemény workshopja az esélyegyenlőségről, a cigányság reprezentációjáról szóló

program. Ahogyan az augusztus 8-i Hunyadi térre tervezett, 2023-tól minden évben megrendezendő **Roma nap** című program is. Az események kapcsán a hazai és nemzetközi roma kisebbséget és az azon belüli csoportokat – travellerek, gábor cigányok, muzsikus dinasztikák stb. – ismerhette meg a szélesebb közönség. A színházi fesztivál a hazai színházi szakma felé is egy gesztus, hiszen a magyarországi polgári színházi életben is problémás a roma reprezentáció. Az érzékenyítő színházi előadások bizonyos problémákra fókuszálva – autizmus, a nők egyenlő esélyei, mentális-, illetve pszichés sérülések, - mutatnak rá az egyenlőtlenségekre és a hozzájuk kapcsolódó beszélgetéseken vagy fórumokon szakemberek, szakértők segítségével közösen keresték a megoldásokat.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Roma Nemzetiségi Önkormányzat helyi életben való aktivitása alacsony, melynek javítása mind az önkormányzat, mind a célcsoport tagjainak érdekében áll.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A célcsoport tagjai között jelentős a munkanélküliek száma, ami tovább generálja az elszegényedést. A közfoglalkoztatást főként alacsony iskolázottságú, különböző problémákkal küzdő személyek veszik igénybe	A közfoglalkoztatás fenntartása, amely egy napi ritmust, napirendet biztosít számukra, esélyt ad a munkaerő nyitott világába visszatérni. Továbbképzési lehetőségek biztosítása. A középiskolás tanulók B kategóriás gépjárművezetői engedélye megszerzésének támogatása. Tanulók szemeszter-bérletéhez nyújtott támogatás (közoktatásban tanulók szemeszterre szóló Budapest-bérlethez történő hozzájárulásának támogatása)
Roma Nemzetiségi Önkormányzat helyi életben való aktivitása alacsony	Együttműködés a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal, roma kulturális programok létrehozásában való segítség, azok megismertetése, közösségi életben való aktivitás növelése
Programok, szociális támogatások nem érik el a romákat és a mélyszegénységben élőket	Roma referens/szakértő/mentor kijelölése, aki felkeresi a családokat, bizalmi és megszólítóerő is lehet az önkormányzat és a családok között: segíti őket az ügyintézésben, tájékoztatja a lehetőségeikről, bizalommal fordulhatnak hozzá problémáikkal
Lakhatási szegénység	Az alacsony komfortfokozatú bérlakások felújítása.
A roma és a mélyszegénységben élő, óvodáskorú gyermekek éretlenül mennek az iskolába. A roma gyermekek többsége SNI-snek van minősítve	Iskolai előkészítő, fejlesztő foglalkozások szervezése. Együttműködés a Romano Kher Budapesti Roma Művelődési Házzal. Közösségépítés, identitás-, és tudásfejlesztés. Ösztöndíj biztosítása roma fiataloknak

A mélyszegénységben élők és a romák egészségi állapota rosszabb az összlakossághoz mérten.	A rendszeres prevenciók szűrővizsgálatok népszerűsítése a mélyszegénységben élők és a romák között. Az egészségi állapot – és ezáltal életminőség - javítása, erősödő egészség tudatosság.
Számtalan esetben előfordul, hogy az albérletben, nehéz anyagi körülmények között élő családok a VI. kerületi lakóhely/tartózkodási hely hiányában nem tudnak szociális támogatásokat, támogatott védőoltásokat igénybe venni, ill. gyermekeik nem tudnak az intézményi ellátásba bekerülni.	Az önkormányzat által biztosított széleskörű támogatások, ellátások lakcímhez (sok esetben nem elég a kerületi tartózkodási hely sem) kötődnek, így sokan ezekből kiszorulnak. Program kidolgozása, amely biztosítja, hogy ezek az életvitelszerűen Terézvárosban élő hátrányos helyzetű családok is hozzáférjenek az önkormányzat által nyújtott támogatásokhoz.
Közfoglalkoztatás fenntartása, önkéntes munkalehetőség felmérése és megszervezése a közintézményekben. Nagy segítség lenne, ha az óvodák takarításához igénybe vehetnék a reggeli és/vagy esti időszakban a közfoglalkoztatottak munkáját.	Közfoglalkoztatás megszervezése az óvodákban alkalmasszerűen, intézményi igények felmérése
Az Önkormányzat, az Eötvös10 által nyújtott szolgáltatások, támogatások kihasználtsága nem teljes körű, sokszor az információ nem jut el a célcsoport tagjaihoz.	Az intézkedés célja a kommunikáció erősítése, a kerületi lakosság számára hozzáférhető tájékoztató anyagok rendszeres biztosítása, bővítése, Az Eötvös10 által biztosított programlehetőségek és szolgáltatások népszerűsítése.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A gyermekek védelmének jogszabályi alapját Magyarország Alaptörvényének rendelkezései teremtik meg, figyelemmel a Gyermek Jogairól szóló Egyezmény rendelkezéseire. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gytv.) elismeri egyebek mellett a gyermek mindenek felett álló érdekét. Előírja a szülők közös felelősségét a gyermek neveléséért és fejlődésének biztosításáért, a gyermek különleges védelmét a bántalmazás és elhanyagolás bármilyen formája ellen, biztosítja a szellemileg vagy testileg fogyatékos gyermek fokozott védelmét, a gyermek megfelelő életszínvonalhoz, egészséges fejlődéshez való jogát.

A törvény célja, hogy a gyermek esélyegyenlőségének növelése érdekében megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a feladatra vállalkozó természetes és jogi személyek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújthatnak a gyermek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői köteleességek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

Terézváros állandó népességének 13%-át a 0-17 éves korúak alkotják. E korcsoportban a nemek aránya csaknem egyenlő. Kerületünkben a gyermekek szociális háttere, szocio-környezete rendkívül színes skálán mozog. Megtalálhatóak a mélyszegénységben élő családok és a magas életszínvonalon élő családok is egyaránt.

Az alábbi 4.1. számú táblázat 2022. évi adatokon alapul.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból) 2022.					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	16 830	18 337	35167	47,86%	52,14%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)	664			1,89%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1 636	1 608	3244	4,65%	4,57%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	329	339	668	0,94%	0,96%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

A Gytv. 5. § n) pontja szerint a veszélyeztetettség olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretében tartozó hatósági intézkedések egyike a védelembe vétel. A védelembe vétel esetén a gyámhatóság a gyermeket még nem emeli ki a családból, az intézkedés célja a veszélyeztetett gyermek családban való nevelkedésének elősegítése céljából a család helytelen életvezetésének megváltoztatása. A védelembe vett gyermek és szülei számára a gyámhatóság magatartási szabályokat ír elő. Ezek a gyermek veszélyeztetettségének enyhítését, megszüntetését célozzák, betartásuk kötelező. A gyámhatóság felhívja a család- és gyermekjóléti központot a védelembe vételhez kapcsolódó gyermekjóléti szolgáltatási feladatok eszménymentelésének ellátására, valamint a család- és gyermekjóléti szolgálattal együtt a védelembe vétel melletti szociális segítő munka biztosítására.

A család- és gyermekjóléti központ egyéni gondozási-nevelési tervet készít, amelyben család- és gyermekjóléti szolgálat családsegítője, eszménymentzere, valamint a problémamegoldás érdekében bevont segítők meghatározzák a szülő és a gyermek azon feladatait, amelyek a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetéséhez szükségesek.

A 4.1.1. számú táblázat a veszélyeztetett és védelembe vett terézvárosi kiskorú gyermekek adatait mutatja be 2018 és 2022 között. A védelembe vett 18 év alattiak számában 2022-ben kiugró emelkedést, a veszélyeztetett kiskorúak számában csökkenést figyelhetünk meg.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2018	49	n.a.
2019	64	93
2020	72	70
2021	92	52
2022	136	50

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nevelési és oktatási intézményekben az óvodai és iskolai szociális segítség új, kötelezően megvalósuló tevékenység, amely ágazatközi szinten biztosít szolgáltatást a nevelési-oktatási intézményekben a gyermekjóléti ellátórendszeren keresztül. Az óvodai és iskolai szociális segítő olyan – óvodában, iskolában tevékenykedő – segítő szakember, aki elsődlegesen a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzésével, szociális és kommunikációs készségei fejlesztésében, egészségfejlesztésben való közreműködéssel, prevencióval foglalkozik. Aktív résztvevője a gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetésének, illetve a felmerülő életvezetési, szociális problémák megoldásához nyújt segítséget az óvoda gyermekeinek, az iskola tanulóinak, igény szerint a pedagógusoknak, a nevelő-oktató munkát segítő szakembereknek (pl. dajka, gyermekfelügyelő, pedagógiai asszisztens) és más szakembereknek (pl. iskolaorvos, iskolai védőnő, iskolapszichológus, iskolarendőr stb.), valamint szülőknek egyaránt.

Hátrányos helyzetű családban élő gyermekek tanulásának segítése az önkormányzat részéről

Tanulói-laptop támogatás

Az Esélyegyenlőségi Program keretében a kerületi, szociálisan rászoruló gyermekek tanulmányi előmenetelének segítése, valamint az oktatási intézmények bezárása esetén alkalmazott digitális tanrendben való maradéktalan részvétel céljából került meghirdetésre 2020 és 2021 évben - összesen négy alkalommal - a tanulói laptop-támogatás iránti pályázat.

Pályázatot nyújthattak be az önkormányzat közigazgatási területén bejelentett lakóhellyel rendelkező, a KIR nyilvántartása szerint működő általános iskolában, középfokú oktatási intézményben nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő, tanulói jogviszonyban álló nagykorú tanulók, kiskorú tanulók törvényes képviselői, valamint felsőoktatási intézményben teljes idejű nappali képzésben részt vevő, aktív hallgatói jogviszonyban álló hallgatók. További feltételként szerepelt még az is, hogy a pályázó háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nagysága ne haladja meg a 120.000.-Ft-ot.

A laptopot a tanulók a tanév végéig használatba kapták az önkormányzattól, továbbá azok a nyertes pályázók, akik internettel nem rendelkeztek, havi 3.000.-Ft összegű támogatást igényelhettek a tanév végéig, otthoni internet biztosítása céljából, melynek tényleges megvalósulását a következő táblázat mutatja.

Pályázat	Átadott laptopok száma	Internet-támogatás összege összesen
2020. május	15 db	12.000.-Ft
2020. november	10 db	-
2020. december	4 db	-
2021. május	10 db	12.000.-Ft

A haszonkölcsönbe adott laptopok az Önkormányzat Képviselő-testületének döntése értelmében a pályázók tulajdonába kerültek.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés, szünidei gyermekétkeztetés, valamint jogszabályban meghatározott egyéb természetbeni támogatások és kedvezmények igénybevételére. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot a gyámhatóság állapítja meg a Gyvt. szabályai alapján, a családban az egy főre jutó havi jövedelem, vagyoni helyzet és egyéb körülmények vizsgálatát követően.

A 4.1.2. számú táblázat a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek számát mutatja be 2018 és 2022 között. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma jelentős csökkenést mutat. Amíg 2018-ben 230 gyermek részesült kedvezményben, addig 2022-re a számuk 135 főre csökkent.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2018	230,50
2019	170,00
2020	164,00
2021	175,23
2022	135,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tbj.) 4. § f) pontja szerint az „árvaellátás: az elhunyt nyugdíjas, illetve nyugdíjban nem részesülő, de nyugdíjjogosultságot szerzett elhunyt személy gyermekének, örökbe fogadott gyermekének, meghatározott feltételek esetén nevelt gyermekének, testvérének, unokájának járó ellátás.”

Az árvaellátás főszabály szerint a gyermek 16. életének betöltése napjáig jár. Amennyiben a gyermek oktatási intézmény nappali rendszerű oktatás keretében tanulmányokat folytat, az árvaellátásra való jogosultság a tanulmányok tartamára, de legfeljebb a gyermek 25. életének betöltéséig meghosszabbodik. Az árvaellátásra jogosultság feltételeit Tbj. részletesen szabályozza.

Az 4.1.3. táblázat az árvaellátásban részesülők számát mutatja a 2018 és 2022 közötti időszakban. A táblázat adatai szerint az árvaellátásban részesülők száma stagnál.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2018	61	56	117
2019	59	61	120
2020	55	55	110
2021	55	60	115
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma						
Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	na.	279
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	278
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	209
2021	235	84	220	nem osztunk	n.a.	187
2022	294	106	293	nem osztunk	n.a.	7

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Rendkívüli települési támogatások						
Év	Születési támogatás		Mosható nadrágpelenka támogatás		Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	
	Fő	Összeg (eFt)	Fő	Összeg (eFt)	Fő	Összeg (eFt)
2018	136	8160	8	230	231	2804
2019	151	9060	12	401	186	2082

2020	129	7740	8	249	169	2036
2021	137	8220	5	143	210	2154
2022	112	6720	1	30	196	1662

Forrás: Önkormányzati adatok

Az Önkormányzat által juttatott, gyermek jogán járó helyi juttatások

Szemüveg vásárláshoz nyújtott támogatás: Az Önkormányzat szemüveg vásárlásához - pályázati úton - támogatást biztosít a pályázati kiírásban meghatározott összeg, amely a szemüvegvásárlás teljes összege (szemüvegkerettel, szemüveg-lencsékkel, tokkal, törölkendővel, szemüveg-beállítással, szaktanácsadással, egyéb munkadíjjal, kiszállás költségével). Az Esélyegyenlőségi Program keretében biztosított támogatásokról szóló 5/2014. (II.28.) ö. alapján. **0-16 év közötti gyermeknek**, amennyiben a szemüveghasználat orvosilag javasolt és a gyermek családjában az egy főre jutó havi jövedelem nagysága a 135.000.-Ft-ot - amennyiben a gyermeket egyedülálló szülő vagy más törvényes képviselő neveli, a 165.000.-Ft-ot - nem haladja meg.

A rotavírus elleni védőoltás, a meningococcus B baktérium elleni védőoltás költségeinek átvállalása: Az Önkormányzat a rendelet hatálya alá tartozó oltás teljes vételárának megtérítését - adómentes nem pénzben kapott juttatásként - átvállalja. Egyes védőoltások költségeinek átvállalásáról szóló 17/2016. (V.26.) ö. alapján.

Az Önkormányzat a rendelet hatálya alá tartozó, legfeljebb 24 hetes gyermekek **rotavírus** elleni oltássorozata mindkét vakcinája teljes vételárának megtérítését - adómentes nem pénzben kapott juttatásként - átvállalja.

A meningococcus fertőzés ritka, de rendkívül gyorsan kialakuló életveszélyes betegség, ami elsősorban az 5 év alatti gyerekeket, de különösképpen az 1 év alatti csecsemőket veszélyeztet. Gyermekorvosok javaslatát figyelembe véve 2020. márc. 1-től a **meningococcus B elleni védőoltás-sorozat** támogatása került bevezetésre. A 2 hónapos életkort betöltött, de legfeljebb 2 éves kerületi lakóhellyel rendelkező gyermek első védőoltásának költségét az önkormányzat átvállalja, míg a 2. és 3. védőoltás esetén a költség átvállalása a család jövedelmi helyzetétől függ (jövedelemhatár 114.000.-Ft, míg a TTA bevezetése után 132.000.-Ft). Gyermekét egyedül nevelő igénylő esetén mindhárom védőoltás ingyenes.

2023-ban a **bárányhimlő elleni védőoltás** költségének átvállalása **megszüntetésre került**, mivel 2019-től **felkerült a kötelező védőoltások listájára**.

Támogatás „B” kategóriás vezetői engedély megszerzéséhez: annak a terézvárosi illetőségű diáknak adható, aki az elméleti képzés megkezdése napján a 17. életévét betöltötte, továbbá a jogosítvány megszerzésének napján a 20. életévét nem töltötte be. A támogatás mértéke tanulónként 50.000.-Ft.

A kerékpáros közlekedéshez nyújtott támogatások: A kerékpáros közlekedés támogatása utófinanszírozás formájában történik, összege 70.000.-Ft. A kerékpáros közlekedéshez nyújtott támogatás annak az 1. §-ban megjelölt Tanulónak adható, aki a pályázat benyújtásakor a 14. életévét betöltötte. A kerékpár országos adatbázisba történő regisztrálása díját az Önkormányzat utólag átvállalja. Az Esélyegyenlőségi Program keretében biztosított támogatásokról szóló 5/2014. (II.28.) ö. alapján.

Tanulók szemeszter-bérletéhez nyújtott támogatás (közoktatásban tanulók szemeszterre szóló Budapest-bérlethez történő hozzájutásának támogatása): Az Önkormányzat azon VI. kerületi lakóhellyel és egyéb településen tartózkodási hellyel nem rendelkező, vagy VI. kerületi tartózkodási hellyel rendelkező, 14. életévét betöltött, alap- vagy középfokú oktatási intézményben nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytató tanulóknak, akik a budapesti helyi menetrend szerinti közösségi közlekedési személyszállítást már nem vehetik igénybe díjmentesen, a budapesti helyi tömegközlekedési eszközök igénybevételéhez szemeszterre szóló bérlettámogatást nyújt. A támogatás összege a „Szemeszterre szóló Budapest-bérlet közoktatásban tanulóknak” elnevezésű közlekedési bérlet mindenkori vételárának megfelelő összeg. A szemeszter-bérlet ellenértékét a jogosultak természetben, utalvány formájában kapják meg. Az Esélyegyenlőségi Program keretében biztosított támogatásokról szóló 5/2014. (II.28.) ör. alapján. A tanulók szemeszter-bérletéhez nyújtott támogatás esetén is emelkedtek a jövedelemhatárok 2022-ben az alábbiak szerint:

Igénylő	Régi jövedelemhatár	Jövedelemhatár 2022.06.01-től	Jövedelemhatár 2022.11.01-től
családos	99.750.-Ft	171.000.-Ft	256.500.-Ft
egyedülálló szülő	114.000.-Ft	185.250.-Ft	285.000.-Ft
3 vagy több gyermeket nevelő család	128.250.-Ft	199.500.-Ft	287.850.-Ft

2023.06.01. napjától a szemeszterre szóló bérlettámogatásra való jogosultság **jövedelmi feltétele** megszűnt.

„Terézváros Ifjú Tehetsége” önkormányzati támogatás: a Budapest VI. kerületben élő, korosztályukban kimagasló hazai vagy nemzetközi művészeti (ének- és zeneművészet, előadóművészet, képző- és iparművészet, színház- és filmművészet, táncművészet, népművészet, irodalom) vagy sportsikereket elérő, vagy önálló és kiemelten eredményes műszaki/tudományos tevékenységet folytató fiatalok tehetséggondozásának támogatása, b) a - közvetlenül vagy közvetve – a kerülethez köthető művészeti-, sport- vagy műszaki/tudományos teljesítmények létrejöttének támogatása pályázat útján. A „Terézváros Ifjú Tehetsége” önkormányzati támogatás létrehozásáról szóló 6/2016. (II.18.) ör. alapján.

Terézvárosi óvodai támogatás: Az Önkormányzat az óvodai jogviszonnyal rendelkező gyermekek kulturális programjait 5.000 Ft/fő/év Terézvárosi Óvodai Támogatás összeggel támogatja az aktuális nevelési év KIR statisztika létszámának súlyozott (8 hónap – 4 hónap) átlagára számítva. A terézvárosi gyermek- és diákjóléti támogatásokról szóló 9/2017. (II.23.) ör. alapján.

2019-ben a **Terézvárosi Tanévkezdő Csomag** – amelyet utalvány formájában kaptak az arra jogosultak - értéke 3.500.-Ft-ról 10.000.-Ft-ra emelkedett. Ez a támogatási forma 2023-ban, a Terézvárosi Junior Utalvány bevezetésével egyidejűleg megszűnt.

Terézvárosi Junior Utalvány: az Önkormányzat támogatást nyújt az Önkormányzat közigazgatási területén bejelentett lakóhellyel rendelkező, a támogatás nyújtásának évében legalább 6., legfeljebb 20. életévüket betöltő személyeknek évente egy alkalommal, a tárgyév augusztusának közepétől szeptembere közepéig terjedő időszakban, utalvány formájában nyújtja, személyenként 12.000.-Ft értékben. A terézvárosi gyermek- és diákjóléti támogatásokról szóló 9/2017. (II.23.) ör. alapján.

Nyelvvizsga megszerzéséhez nyújtott támogatás: A támogatás a vizsgatétel naptári évében 14. életévét betöltött, a vizsga napján 35. életévét be nem töltött terézvárosi Tanulónak adható, az első

államilag elismert nyelvvizsga megszerzéséhez. A támogatás az első sikeres nyelvvizsga és az első emelt szintű idegen nyelvből tett érettségi vizsga díjához nyújtott támogatásról szóló 503/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet szerinti első sikeres komplex nyelvvizsga megszerzésének támogatásához (nyelvtanfolyam díja, tankönyv, szótár stb.) adható. Az Esélyegyenlőségi Program keretében biztosított támogatásokról szóló 5/2014. (II.28.) ör. alapján.

Terézvárosi Tanulmányi Ösztöndíj: Az Önkormányzat a példamutató magatartású és kiemelkedő tanulmányi eredményű diákok tevékenységét – szociális helyzetük figyelembevételével – ösztöndíjjal ismeri el. A Terézvárosi Tanulmányi Ösztöndíj összege havi 35 000 Ft. Pályázat alapján. A Terézvárosi Tanulmányi Ösztöndíjról szóló 11/2012. (IV.26.) ör. alapján.

A 12 hónapra szóló Terézvárosi Tanulmányi Ösztöndíj népszerű a kerületben élő szülők között. Az ösztöndíjra Terézváros közigazgatási területén működő általános iskolák felső tagozatos tanulói, és Budapest közigazgatási területén működő gimnáziumok, szakközépiskolák és szakképző intézmények tanulói pályázhatnak, amennyiben Terézváros közigazgatási területén bejelentett lakóhellyel, illetve bejelentett tartózkodási hellyel rendelkeznek, és családjukkal együtt a pályázati felhívás közzétételét megelőzően legalább 90 napja igazolhatóan, életvitelszerűen Terézváros közigazgatási területén élnek.

Az ösztöndíj elnyerésére pályázhatnak azok az 5-8. évfolyamra járó általános iskolás diákok, akiknek példamutató a magatartásuk és példás szorgalmuk, továbbá azok gimnáziumi és szakközépiskolai, 9-13. évfolyamra járó tanulók, akik jó magatartásúak és jó szorgalmúak, és azok a szakképző intézményekben tanulók, akik első szakképesítésüket szerzik, jó magatartásúak és jó szorgalmúak, és mindhárom esetben tanulmányi eredményük a magatartás és szorgalom jegyek nélkül számított átlaga legalább 4,5 és afeletti. A pályázat meghirdetésére évente egyszer, a tanév végén, kerül sor. A pályázatok leadása folyamatos a nyár folyamán, beadási határideje 08.31-e. A rendeletnek megfelelő, eredményes pályázók között 10-10-10 ösztöndíj osztható ki, az egyes kategóriák közötti átjárást biztosítja a rendelet.

A tanulmányi eredmény mellett másik kritérium a család jövedelmi helyzete, aminek alapját a legkisebb öregségi nyugdíj összege adta. A vizsgált időszakban többször is emelkedett a jövedelemhatár, hogy a jogosultak köre megmaradjon, illetve bővüljön (2019-ben a nyugdíjminimum 4,5-szerese, 128.250 Ft, a terézvárosi támogatási alap bevezetése révén 150.000.-Ft, végül 2023. márciusában 159.000 Ft).

Az ösztöndíj összege 2018.március 1-től havi 35.000 Ft, a támogatás 12 hónapra szól.

Tanulmányi ÖP 2019	időtartam (hónap)	fő	összeg/ fő		összesen
2018. - 2019. (2018.09 - 2019. 08.)	8	19	35 000	665 000	5 320 000
2019 - 2020. (2019.09. - 2020.08.)	4	24	35 000	840 000	3 360 000
Összesen:	12	43	35 000	1 505 000	8 680 000
Tanulmányi ÖP 2020					
2019. - 2020. (2019.09 - 2020. 08.)	8	24	35 000	840 000	6 720 000
2020 - 2021. (2020.09. - 2021.08.)	4	27	35 000	945 000	3 780 000
Összesen:	12	51	35 000	1 785 000	10 500 000
Tanulmányi ÖP 2021					

2020. - 2021. (2020.09 - 2021. 08.)	8	27	35 000	945 000	7 560 000
2020 - 2021. (2020.09. - 2021.08.)	4	21	35 000	735 000	2 940 000
Összesen:	12	48	35 000	1 680 000	10 500 000
Tanulmányi ÖP 2022					
2021. - 2022.(2021.09 - 2022. 08.)	8	21	35 000	735 000	5 880 000
2022 - 2023. (2022.09. - 2023.08.)	4	8	35 000	280 000	1 120 000
Összesen:	12	29		1 015 000	7 000 000
Tanulmányi ÖP 2023					
2022 - 2023. (2022.09. - 2023.08.)	8	8	35 000	280 000	2 240 000
2023 - 2024. (2023.09. - 2024.08.)	4	22	35 000	770 000	3 080 000
Összesen:	12	17		595 000	3 500 000

A fenti táblázat tartalmazza 2019-2023 közötti Terézvárosi Tanulmányi Ösztöndíjpályázat költségvonzatát: az ösztöndíjban részesülők számát, éveket / hónapokat, az ösztöndíj havi összegét, azt a havi összeget, melyet önkormányzatunk átutal a nyertes pályázóknak, illetve az évente összesített tételeket.

Az alábbi diagram a pályázók számát mutatja. A 2022-es csökkenést feltételezhetően az okozhatta, hogy a nominálbérek növekedését nem követte a pályázat egy főre maximálisan beszámítható összege, maradt 128.250 Ft, így jelentősen csökkent a pályázni kívánók száma.

Terézvárosi Felsőoktatási Ösztöndíj: Magyarország államilag elismert felsőoktatási intézményében teljes idejű alap-, mester- vagy osztatlan képzésben részesülő, aktív hallgatói jogviszonnyal rendelkező, a pályázat benyújtását megelőző félévben 3,5 tanulmányi átlagot elérő hallgatót felsőoktatási ösztöndíjban részesítheti. A Terézvárosi Felsőoktatási Ösztöndíj összege

havi 40 000 Ft. Az ösztöndíjra évente kétszer, alkalmanként hat hónap időtartamra nyújtható be pályázat. A Terézvárosi Felsőoktatási Ösztöndíjat félévente legfeljebb 25 hallgató nyerheti el. A Terézvárosi Felsőoktatási Ösztöndíjról szóló 11/2015. (IV.30.) ö. alapján.

Az ösztöndíjra azok az egyetemisták pályázhatnak, akik a pályázati felhívás közzétételétől számítva legalább 30 napja terézvárosi bejelentett lakóhellyel rendelkeznek, államilag elismert magyarországi felsőoktatási intézményben teljes idejű alap-, mester- vagy osztatlan képzésben vesznek részt, aktív hallgatói jogviszonnyal rendelkeznek, a pályázat benyújtását megelőző félévben 3,5 tanulmányi átlagot elérték, továbbá azok az érettségizettek, akik államilag elismert magyarországi felsőoktatási intézményében teljes idejű alap-, mester- vagy osztatlan képzésre felvételt nyertek, és a Humán Bizottság döntéshozatalát megelőző időpontig aktív hallgatói jogviszonyt létesítenek, és a középiskola utolsó tanévének végén szerzett tanulmányi átlaguk legalább 3,5. A család szociális helyzetét meghatározó jövedelemhatár szintén változott a terézvárosi tanulmányi ösztöndíjhoz hasonlóan (2022. decemberében meghirdetett pályázat esetén 128.250.-Ft helyett már 156.750.-Ft volt a határérték, terézvárosi támogatási alap bevezetésével ez 150.000.-Ft lett, 2023. nyári pályázati időszakától pedig 159.000.-Ft).

A pályázni évente kétszer, szemeszterenként lehet: a nyári időszak felhívása párhuzamosan a Terézvárosi Tanulmányi Ösztöndíjjal kerül meghirdetésre, a pályázatok leadása folyamatos a nyár folyamán, beadási határideje 08.31-e; a téli időszak pályázata 12.15-én indul és a beadási határidő 02.28.

Az ösztöndíj összege 2018.március 1-től 40.000 Ft, a támogatás 6 hónapra szól, és időszakonként 25 egyetemi hallgató nyerheti el.

Felsőoktatási ÖP 2019					
2018. - 2019.I. félév (2018. 09 - 02.)	2	9	40 000	360 000	720 000
2018. - 2019.II. félév (2019. 03 - 08.)	6	12	40 000	480 000	2 880 000
2019 - 2020.I. félév (2019. 09 - 02.)	4	11	40 000	440 000	1 760 000
Összesen:	12	32	120 000	1 280 000	5 360 000
Felsőoktatási ÖP 2020					
2019. - 2020.I. félév (2019. 09 - 2020.02.)	2	11	40 000	440 000	880 000
2019. - 2020.II. félév (2020. 03 - 08.)	6	12	40 000	480 000	2 880 000
2020 - 2021. félév (2020. 09 - 2021.02.)	4	13	40 000	520 000	2 080 000
Összesen:	12	36	120 000	1 440 000	5 840 000
Felsőoktatási ÖP 2021					
2020. - 2021.I. félév (2020. 09 - 2021.02.)	2	13	40 000	520 000	1 040 000
2020. - 2021.II. félév (2021. 03 - 08.)	6	13	40 000	520 000	3 120 000
2021 - 2022. I. félév (2021. 09 - 2022.02.)	4	9	40 000	360 000	1 440 000
Összesen:	12	35	120 000	1 400 000	5 600 000
Felsőoktatási ÖP 2022					

2021. - 2022.I. félév (2021. 09 - 2022.02.)	2	9	40 000	360 000	720 000
2021. - 2022.II. félév (2022. 03 - 08.)	6	10	40 000	400 000	2 400 000
2022 - 2023. I.félév (2022. 09 - 2023.02.)	4	5	40 000	200 000	800 000
Összesen:	12	24		960 000	3 920 000
2022 - 2023. I.félév (2022. 09 - 2023.02.)	2	5	40 000	200 000	800 000
2022. - 2023.II. félév (2022. 03 - 08.)	6	8	40 000	320 000	1 920 000
2023. - 2024.I. félév (2022. 09 - 2024.02.)	4	9	40 000	360 000	1 440 000
Összesen:	12	13		520 000	2 720 000

A táblázat tartalmazza 2019-2023 közötti Terézvárosi Felsőoktatási Ösztöndíjpályázat költségvetését: az ösztöndíjban részesülők számát, éveket / hónapokat, az ösztöndíj havi összegét, azt a havi összeget, melyet önkormányzatunk átutal a nyertes pályázóknak, illetve az évente összesített tételeket

Az alábbi diagram a pályázók számát mutatja. 2020-ban a Covid 19 járvány szemmel láthatóan nem szegte a pályázók kedvét. Az ezt követő időszak, de leginkább a 2022. nyári időszak a pályázók számának csökkenését mutatja, aminek feltételezhető oka ez esetben is az lehet, hogy a nominálbérek növekedését nem a követte jövedelemhatár emelés és így egy időszakra szűkült a pályázók köre.

A terézvárosi gyermek- és diákjóléti támogatás (Terézvárosi Iskolai és óvodai gyümölcstámogatás): A terézvárosi gyermek- és diákjóléti támogatásokról szóló 9/2017. (II.23.) ör. alapján.

Terézvárosi Iskolai Gyümölcstámogatás

A rendelet hatálya kiterjed a Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzata ingatlanában működő általános iskolák nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő, aktív tanulói jogviszonyt létesített tanulóira.

A Humán Bizottság a Terézvárosi Iskolai Gyümölcstámogatás mértékét évente kétszer, 8 hó – 4 hó bontásban, az Önkormányzat éves költségvetését elfogadó ülést követő rendes ülésén és az októberi KIR statisztika lezárását követő rendes ülésén határozza meg az intézményvezetők által közölt, folyó tanévi KIR statisztikai létszámadatok alapján.

Az Önkormányzat a tulajdonában álló ingatlanban működő általános iskolákban az egészséges életmódra nevelés ösztönzése céljából a zöldség, gyümölcs és legalább 50%-os gyümölcstartalmú gyümölcsle vásárlását az intézmény adott tanév október 1-jei 10 főre kerekített létszámát tekintve 600 Ft/fő/év összeggel támogatja.

Terézvárosi Óvodai Gyümölcstámogatás

A rendelet hatálya kiterjed az Önkormányzat fenntartásában lévő, továbbá az Önkormányzattal köznevelési együttműködési megállapodás keretében működtetett óvodákba beíratott gyermekekre.

A Humán Bizottság a Terézvárosi Óvodai Gyümölcstámogatás mértékét évente kétszer, 8 hó – 4 hó bontásban, március 31-ig és október 31-ig határozza meg az intézményvezetők által közölt, folyó nevelési év KIR statisztikai létszámadatok alapján.

Az óvodákban a zöldség, gyümölcs és legalább 50%-os gyümölcstartalmú gyümölcsle vásárlását – az egészséges táplálkozás elősegítése céljából – 10 Ft/fő/nap Terézvárosi Óvodai Gyümölcstámogatással támogatja az adott tanév október 1-jei statisztikai létszáma alapján.

A 18. életévüket betöltött terézvárosi fiatalok megajándékozása: a 18. életévét betöltött, Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzata közigazgatási területén lakó- vagy tartózkodási hellyel rendelkező és életvitelszerűen is Terézvárosban élő magyar állampolgárok, bevándoroltak és letelepedettek, valamint a magyar hatóság által menekültként vagy oltalmazottként elismert személyek részére az Önkormányzata az 1. § (2) bekezdésében meghatározott személy számára alanyi jogon ajándécsomagot biztosít. Az ajándécsomag tartalma 2 darab kulturális programra szóló jegy/utalvány és egy vásárlási utalvány összesen 25.000 Ft értékben. A 18. életévüket betöltött terézvárosi fiatalok megajándékozásáról szóló 64/2020. (XII.17.) ör. alapján.

d) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

A terézvárosi önkormányzat **magyar, mint idegen nyelv képzést** finanszíroz, illetve angolnyelv- oktatást szervez a kerületi pedagógusok számára. Befogadó városrészként nagyon magas az itt élő külföldiek száma, az iskolákban, óvodákban átlagosan húsz százalék a magyarul egyáltalán nem beszélő gyerekek aránya. Az anyagi segítséget is jelentő gesztussal az ő beilleszkedésüket és az őket tanító tanárok, tanítók munkáját igyekszik támogatni az önkormányzat.

A jelenség nem új keletű, az itt lévő követségek és külföldi intézetek miatt eddig is szép számmal tanultak idegen ajkú gyerekek Terézváros iskoláiban, csak az utóbbi időben – köszönhetően például a szomszédban dúló háborúnak – megsokszorozódott a számuk. A Bajza és a Vörösmarty utcai Általános Iskolákban harminc százalék az arányuk – utóbbiban akad olyan osztály, ahol a gyerekek majdnem fele külföldi. Az Erkel és a Derkovits Általános Iskolákban is jelentős nehézség az idegen ajkúság – minden tizedik, tizenötödik gyereket érint és teszi nehezebbé a tanárok számára a heterogén nyelvi közegben a tanítást.

A Bajza utcai Általános Iskolában - ahová régóta járnak külföldi diákok - már hat éve működik a magyar, mint idegen nyelv (MID) oktatása, de felmerült, hogy a többi kerületi iskolának is szüksége volna efféle segítségre. A tanfolyam szakmai tervét a náluk tanító MID-tanár készítette el. Minden iskolából két-két pedagógus vehetett részt az augusztusi tanfolyamon – ők végzik majd a gyerekek nyelvoktatását két csoportban, kezdő és haladó szinten. A tanárnő vállalta, hogy

havonta egyszer tart egy utánkövető foglalkozást is, ahol az esetleges problémákat, tapasztalatokat és ötleteket megbeszélik.

Az augusztusban kezdődött kurzuson a kerület tanárai, tanítói, illetve a családsegítő fejlesztő pedagógusai vehettek részt. Mivel az óvodapedagógusoknak más az igényük, nekik a szülőkkel való kommunikációt segítő angol nyelvi képzést szervez az önkormányzat.

A **Szív Óvodában** a külföldi anyanyelvű gyermekek beszédfejlődésének fejlesztése elsősorban az óvodapedagógusok által, a csoportokban történik, hiszen abban a szerencsés helyzetben vannak, hogy a 2 éve az intézményben főállásban dolgozó fejlesztőpedagógus logopédusi és tanítói végzettséggel is rendelkezik, külföldön töltött éve alatt pedig magyar nyelvre tanított külföldi gyermekeket, így ezt a tapasztalatát beépítve fejleszti a külföldi gyermekek magyar nyelvtudását. Az intézményből 4 óvodapedagógus vett részt az Oktatási Hivatal által szervezett továbbképzésen, ahol különböző technikákkal ismerkedtek meg azzal kapcsolatban, hogyan könnyítsék meg a nyelv elsajátítását az idegen nyelvű gyermekek számára. A külföldi gyermekek száma az intézményben egyre nő, 2023-ban az óvodai létszám 13%-a.

A **Derkovits Gyula Általános Iskola** beszámolója ugyancsak kiemeli, hogy az idegen anyanyelvű gyermekek egyre több feladatot adnak a pedagógusoknak, fejlesztőpedagógusoknak, nyelvi fejlesztőknek, logopédusoknak. Ezen gyermekek nyelvi integrálása újabb kihívás, mely elkezdődött, az iskolákban is vannak már szakemberek, akik a magyart, mint idegennyelvet oktatják (MID).

Az Eötvös10 Művelődési Ház 2022-ben indította a **Mondjuk magyarul! Társalgási klubot idegen anyanyelvűeknek** azzal a céllal, hogy ezzel nekik segítsen a magyar nyelvvel való ismerkedésben, s ezáltal könnyebbé tegyék hétköznapijaikat. Erre a programra kizárólag terézvárosi lakcímkártyával rendelkező lakosokat várnak. Bármilyen témában, kötetlenül, a kezdő szinttől a haladóig segítenek elsajátítani a szép, de sokak számára bonyolult magyar nyelvet.

Az idegen nyelvű, külföldi családok is megjelennek a **gyermekvédelemben**, azonban a Terézvárosi Családsegítő és Gyermekjóléti Központ intézményi rendszerében nagyon sokan beszélnek angolul, valamint német nyelven is. Volt rá precedens, hogy pszichológusuk angol nyelvű segítséget tudott nyújtani, illetve kínai nyelvtolmácsuk is van, aki szükség esetén megbízás keretében tud segíteni.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Nem releváns

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2018	15	1 050	70

2019	16	1 005	63
2020	16	956	60
2021	16	848	53
2022	14	860	61

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A VI. kerületben 8 területi és 6 iskolavédőnői álláshely van, jelen pillanatban mind betöltött. A területi védőnők a családokat a várandósság kezdetétől a gyermek 6, illetve 7 éves koráig - amíg el nem megy iskolába - gondozzák.

A kerületben bejelentettek létszáma és amivel a védőnők dolgoznak létszám nem egyezik, mivel a védőnők tartózkodási hely alapján gondozzák a családokat.

A 2023.09.30-i ellátotti létszám:

- várandósok+0-7 éves korig a gyermekek 1244 fő,
- az ellátott családok létszáma 1055.

E szerint egy területi védőnő 120-130 családot gondoz.

2022.09.30-i adatok:

- összes gondozott 1248 fő,
- családok száma 1018.

Az **iskolavédőnők** a kerületi iskolákat - 5 általános iskola, 2 gimnázium és 5 szakközépiskola - látják el, 2023.10.01-jei adat szerint összesen 5007 fő tanulót. E szerint egy iskola védőnő 830 tanulót lát el.

A védőnők a védőoltások szervezésében és az oltóanyag kiadásában is részt vesznek. Tájékoztatják a szülőket a kerületi támogatásokról, oltások lehetőségéről és a kérelem beadásáról.

A védőnői szolgálatnak a gyermekvédelmi rendszerben jelzőrendszeri szerepe van. Évente tartanak a Terézvárosi Család és Gyermekjóléti Központtal megbeszélést, értékelést, éves jelentést küldenek az elvégzett munkáról. A kapcsolattartás telefonon, levélben, emailben, személyesen folyamatos. Esetmegbeszélésen is rendszeresen részt vesznek.

2023.07.01-től Budapest VI. kerületben működő területi védőnők felett az Észak-Pesti Centrumkórház-Honvédkórház gyakorolja a munkáltatói jogokat.

Az Önkormányzat önerőből biztosítja már második éve az **anafilaxiás sokk kezelésére alkalmas injekciókat (EPIPEN)** a gyermekközösségeknek. Készült plakát és oktatás is történt az autoinjektorok használatával kapcsolatban.

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A területi ellátási kötelezettség körében az Önkormányzat háziorvosi, házi gyermekorvosi, fogorvosi, gyermek fogorvosi, védőnői körzeteket alakított ki. A 0-14 éves korú (gyermek) lakosság egészségügyi ellátása 6 (2022.05.27-től 5) házi gyermekorvosi körzetben történik, melynek terület szerinti meghatározását helyi rendelet szabályozza. A gyermekek körében elsősorban a vírusos felső- és alsó légúti hurutok a domináló heveny betegségek. Az idültek közül a vérképző rendszeri betegségek, allergiás alapú bőrbetegségek, az asztma, az elhízás és különböző szembetegségek a leggyakoribbak.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2018	0	26	6	3 585	0
2019	0	26	6	3 544	0
2020	0	25	6	3 487	0
2021	0	25	6	3 320	0
2022	0	25	6 (2022.05.27-től 5)	3 090	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

- c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Megkésett beszédfejlődés hátrányainak csökkentése

A megkésett beszédfejlődés felismerése és a gyermek időben történő fejlesztése kiemelt feladat. Különösen fontos a bölcsődékben, óvodákban, hogy az iskolakezdesre ezek a hátrányok minimalizálhatóak legyenek. Azonban egyre több gyermek érkezik az intézményekbe beszédhibával, így az olvasás, írás/helyesírás elsajátítása is nehezebb, mely gyakran hosszabb távra is tanulási hátrányokat, kudarcokat okoz. Az iskolákban komoly hiány van logopédiai ellátás terén, mely az 1-2. évfolyamos tanulók esetében létfontosságú lenne. A kisgyermeknevelők továbbképzése folyamatosan megvalósul, mely által a lemaradást megfelelően tudják segíteni.

A **Szív Óvoda** beszámolója szerint munkájukat a megkésett beszédfejlődésben érintett gyermekek fejlesztésében a szakszolgálat logopédusa és a Józsefvárosi Egyesített Módszertani Intézmény utazó gyógypedagógusa segíti.

- d) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2018	180	152
2019	180	173
2020	180	161
2021	180	145
2022	180	150

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2018	0	0	26	21	n.a.	n.a.	180	158
2019	0	0	21	15	n.a.	n.a.	180	173
2020	0	0	14	12	0	0	180	162
2021	0	0	14	10	0	0	180	141
2022	0	0	14	13	0	0	180	148

Forrás: TeIR, KSH Tstar

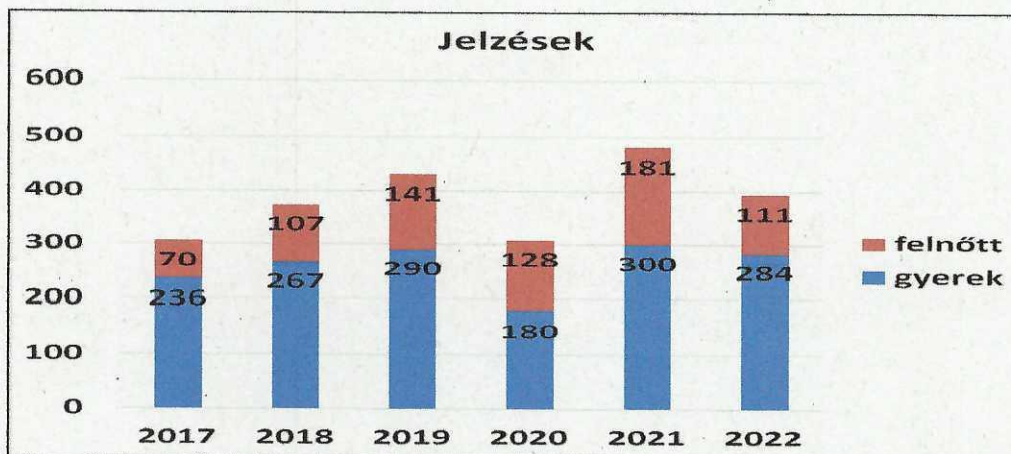
Intézmény neve:	Címe:	Nagyságrendje: (m ²)	Férőhelye: (fő)	Kihasználtsága: (%)
Terézvárosi Egyesített Bölcsődék 1. sz. Bölcsőde	1062 Budapest, Aradi u. 17.	302	40	73
Terézvárosi Egyesített Bölcsődék 2. sz. Bölcsőde	1068 Budapest, Szondi u. 88.	239	40	
Terézvárosi Egyesített Bölcsődék 3. sz. Bölcsőde	1068 Budapest, Városligeti fasor 40.	268	50	
Terézvárosi Egyesített Bölcsődék 4. sz. Bölcsőde	1068 Budapest, Dózsa György út 104.	615	50	

e) gyermekvédelem;

A Terézvárosi Család és Gyermekjóléti Központ működteti a **jelzőrendszert**. Kapcsolatban állnak a kerületi oktatási, egészségügyi és szociális intézményekkel, civil szervezetekkel, valamint az ügyfeleiket ellátó egyéb szervezetekkel. Együttműködésük több módon valósul meg: szakmaközi megbeszéléseken, ahol részt vesznek az intézmények, szervezetek képviselői; esetmegbeszéléseket tartanak egy-egy kliens ügyében; esetkonferenciát hívnak össze, amin a szakemberek és az érintett család együtt keresnek megoldást a problémákra. A kliensek ügyében folyamatos párbeszéd folyik a családsegítő és gyerekeket ellátó intézményekben dolgozó kollégák között. A jelzőrendszer tagjai jelzésekkel élnek a Terézvárosi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat felé, ha gyermek veszélyeztetését tapasztalják, vagy ellátást igénylő felnőtt kerül a látókörükbe. A szakmaközi megbeszélések fontos témája, hogy hol húzódik az a határ, amit átlépve jelezni kell. Tapasztalataik szerint a pedagógusok igyekeznek saját eszközeikkel kezelni a felmerülő problémákat, és ezt követően teszik meg jelzésüket.

A Covid19 idején visszaesett a jelzések száma, hiszen a problémák egy része nem került a jelzőrendszer látókörébe. Szakmaközi megbeszéléseket is csak online tudták megtartani.

Forrás: TCSGYK adatai

A 2022-2023. években jelentős sikereket értek el ezen a területen. A szakmai iránymutatás szerint évente legalább 4 szakmaközi megbeszélést kell tartani. 2022. évben 8 szakmaközi megbeszélést folytattak, 2023-ban (november 9-ig) 14-et. 2022-23-ban a kerület valamennyi oktatási intézményében és bölcsődéjében megbeszélést tartottak. A rendőrséggel két ízben is egyeztetésre került sor. Terveik szerint ezt rendszeresen, negyedévente megismétlik.

A szakmaközi megbeszéléseket az adott intézményben tartották, ahol valamennyi ott dolgozó kolléga fel tudta tenni a kérdéseit, egyeztetni tudtak. Mindezek eredményeként az együttműködés szorosabbá vált. Az óvodai- és iskolai szociális segítők is szervesen beilleszkedtek az oktatási intézmények életébe. Prevenció munkát végeznek, segítenek a pedagógusoknak a gyermekek veszélyeztetettségének megítélésében, szükség esetén a jelzés megírásában is. A jelzések száma is növekedett: 2022. év folyamán 395, 2023. első 10 hónapjában már 374 jelzés érkezett.

Az esetkonferenciákon is sokkal nagyobb arányban vesznek részt a kerületi intézményekben dolgozók. 2023-ban eddig 17 esetkonferenciát tartottak, összesen 42 jelzőrendszerben dolgozó kolléga részvételével.

A Terézvárosi Magyar-Angol, Magyar-Német Két Tannyelvű Általános Iskolában 2016. szeptember 1-jétől gyermekvédelmi munkaközösség alakult, amelynek célja, hogy a gyermekvédelmi munka még hangsúlyosabban jelenjen meg pedagógiai tevékenységeik között, erősítve a pedagógusok jelzőrendszeri aktivitását.

A szociális segítő munkatárs folyamatosan kapcsolatot tart az iskolában dolgozó szakemberekkel (pedagógusokkal, védőnővel, gyermekvédelmi feladatokat ellátó személlyel és iskolapszichológussal), és veszély vagy probléma észlelése esetén közreműködik a megoldás folyamatában. Elősegíti a gyermekvédelmi intézmények és az iskola eredményes együttműködését, felmerülő problémák esetén közreműködik a jelzések megírásában. Az iskolai szociális segítő jelenléte nagyban hozzájárul ahhoz, hogy a pedagógusok könnyebben és hatékonyabban tudják azonosítani a problémákat.

f) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A nagyobb szünetekben az egyik kerületi iskolában kerül megszervezésre az **összevont ügyelet**. A nyári szünetben **Dunabogdányban tábori** programot, az **Eötvös10 Művelődési Házban szervezett nyári tábori** lehetőséget biztosítanak a gyermekek felügyeletének segítésében.

g) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

Az utóbbi években egyre több család részéről merül fel a vegetáriánus étrend igénylése, vallási vagy egyéb más okok miatt.

h) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Tiéd itt a tér sorozat

Az Eötvös10 Művelődési Ház 2023-ban második alkalommal tervezte úgy nyári programjait a Hunyadi téren, hogy a Terézvárosban élő hátrányos helyzetű gyermekek számára is kellemes és hasznos legyen a nyári közoktatási szünet. Hetente két alkalommal az Eötvös 10 munkatársai a téren ingyenesen jelen voltak egy-egy hétköznapi délután és drámafoglalkozás vagy szabadjáték, illetve kézműves foglalkozás keretében foglalkoztak a gyerekekkel. A Terézvárosban élők egyetlen zöldfelülete a Hunyadi tér, amelyet sokan egész nyáron arra használnak, hogy a lakásból kiszabadulva eltöltsék a meleg napokat. Ilyen napokon sok gyerek akár felügyelet nélkül egész nap a téren tartózkodik és ezzel telik el az iskolai szünet. Ennek az időszaknak a hasznos eltöltésére született 2022 nyarán az ötlet, hogy „Tiéd itt a tér” címmel elindították ezt a programot. A heti két alkalmon változó létszámmal voltak jelen a gyerekek, akiknek semmi sem kötelező, de egy remek lehetőség, hogy számukra is kaland, kikapcsolódás és hasznos időtöltés legyen a nyári szünet.

Jancsiszeg alkotó műhely

A 2022-es nyár után 2023-ra már indokolt volt, hogy a nyáron megismert és „felkarolt” gyerekek az iskolai tanítási időszak alatt is ingyenes kreatív alkotó műhelyen vegyenek részt az Eötvös10 Művelődési Házban. 2023-ban elindult a Jancsiszeg alkotó műhely, amelynek a lényege, hogy tanítási év közben is foglalkozzanak hétfőként a gyerekekkel ingyenesen.

- i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;
- j) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Hátrányos helyzetű családban élő gyermekek tanulásának segítése:

A Terézvárosi Családsegítő és Gyermekjóléti Központ főállású fejlesztőpedagógust foglalkoztat, aki segíti a rászoruló gyerekek tanulását. 2022-ben 55 gyerek és 2 felnőtt vett részt a fejlesztő foglalkozásokon. Egy egyetemista önkéntes segíti a munkáját, valamint 2 hallgató volt gyakorlaton. A középiskolások közösségi szolgálat keretében elsősorban a kamaszcsoporthoz tartozó programjainak lebonyolításában segítenek.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

A Gyvt. 67/A. § (1)-(2) bekezdése alapján hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik,
- b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükségslakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű

- a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- b) a nevelésbe vett gyermek,
- c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A hátrányos és halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek számának és arányának alakulását az egyes köznevelési intézménytípusok vonatkozásában – a TeIR adatai alapján – az alábbi adattáblák tartalmazzák.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmazottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmazottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmazottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekek belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2018	852	8	0,94%
2019	852	7	0,82%
2020	835	8	0,96%
2021	762	10	1,31%
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmazottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmazottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmazottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2018		31	1,81%
2019		17	0,96%

2020		16	0,87%
2021	1603	26	1,42%
2022	1603	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2018	0	0,00%	n.a.	-	33	1,89%
2019	1	0,06%	n.a.	-	11	0,62%
2020	5	-	n.a.	-	n.a.	-
2021	2	-	n.a.	-	n.a.	-
2022	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2018	31	7
2019	31	3
2020	43	3
2021	63	1
2022	35	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A Terézvárosi Családsegítő és Gyermekjóléti Központ szerződésben áll a józsefvárosi Egyesített Gyógypedagógiai Módszertani Intézménnyel a sajátos nevelési igényű (SNI) gyerekek ellátására vonatkozóan, így az ő szakszerű ellátásuk biztosított.

Erkel Ferenc Ált. Iskola: 18 fő rendelkezik rendszeres gyermekvédelmi támogatással, hátrányos helyzetű tanulók száma: 9.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	5	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	n.a	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	649	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	29	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6	18
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	23	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	63	4
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	62	
Gyógypedagógusok létszáma	4	
Dajka/gonдозónő	32	
Kisegítő személyzet	17	

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

Kerületi óvodák és iskolák mutatói

Intézmény		gyermek/diák (nappali tagozat)				
Neve	címe	férőhely	létszám*	számított létszám**	kihasználtság	kapacitás
Bajza Utcai Általános Iskola	1062 Bp. Bajza u. 49-51. (Bajza u. 47., Bajza u. 68.)	534	385	390	73,0%	27,0%
Derkovits Gyula Általános Iskola	1068 Bp. Városligeti fasor 4.	312	300	300	96,2%	3,8%
Erkel Ferenc Általános Iskola	1063 Bp. Szív u. 19-21. (Felső Erdősor u. 20.)	448	266	270	60,3%	39,7%
Terézvárosi Kéttannyelvű Általános Iskola és PSZK	1065 Bp. Pethő Sándor u. 4.	552	378	378	68,5%	31,5%
Vörösmarty Mihály Általános Iskola	1064 Bp. Vörösmarty u. 49.	427	220	276	64,6%	35,4%
általános iskolák összesen		2273	2273	1549	1614	71,0%
Szinyei Merse Pál Gimnázium	1063 Bp. Szinyei M. P. u. 7-9.	650	630	630	96,9%	3,1%
Fasori Kicsinyek Óvoda	1068 Bp. Városligeti fasor 28.	73	73	73	100,0%	0,0%
Játékvár Óvoda	1062 Bp. Lendvay u. 24.	175	166	166	94,9%	5,1%
Kincseskert Óvoda	1062 Bp. Bajza u. 46.	147	141	141	95,9%	4,1%
Munkácsy 10. Óvoda	1063 Bp. Munkácsy M. u. 10.	106	103	115	108,5%	-8,5%
Szív Óvoda	1063 Bp. Szív u. 6.	83	85	85	102,4%	-2,4%
óvodák összesen		584	568	580	99,3%	0,7%

**2011. október 1-jei statisztikai adatok alapján

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelési adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógytárgyterápiás neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógytárgyterápiás neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógytárgyterápiás neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógytárgyterápiás neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógytárgyterápiás gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógytárgyterápiás oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2018	n.a.	42	926	9	852	1	7	20,29
2019	n.a.	42	926	9	851	0	0	20,26
2020	n.a.	42	932	9	835	0	0	19,88
2021	553	41	890	7	762	0	0	18,59
2022	547	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2018	0	85	8	20,13	6,02%
2019	0	85	8	20,86	6,03%
2020	0	86	8	21,31	7,69%
2021	0	84	8	21,75	7,66%
2022	0	n.a.	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2018	155
2019	183
2020	161
2021	216
2022	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A Bajza Utcai Általános Iskola beszámolója is rámutat arra a problémára, hogy az általános iskolákban egyre nagyobb nehézség az első osztályba érkező tanulók beszédhibája. Nem ritka, a 12-16 hang hibája a gyerekeknél. Az olvasástanulás kezdetén bizony ez nagy nehézség. Sok szülő önerőből megoldja gyermek logopédiai fejlesztését, de a szegényebb családok esetében ez nincs biztosítva. Az iskolában logopédust nem lehet alkalmazni a jelenlegi jogszabályok szerint. Nagy hátránnyal indulnak így a szegényebb családban élő tanulók.

- c) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

A **Vörösmarty Általános Iskola** beszámolója rámutat arra a problémára, hogy a tanulmányi ösztöndíjak az intézményüket nem érik el, tanulók nem tudnak olyan teljesítményeket felmutatni, amellyel versenyképesek lehetnének a kerület más intézményeinek válogatott diákjai mellett. Sok az SNI-s, és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel élő gyerekek (BTMN-es) gyermek, és ők nem fogják azt a tanulmányi eredményt hozni, amit pl. a kéttannyelvű iskolában egy jó képességű gyerek. A Tanoda létrehozása ezeknek a gyerekeknek is esélyt adhat, ösztönözheti őket teljesítményük javítására.

d) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások

Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésbe n részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2018	n.a.	0	n.a.	279
2019	n.a.	0	n.a.	278
2020	n.a.	0	n.a.	209
2021	n.a.	0	n.a.	187
2022	n.a.	0	n.a.	7

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

Rendkívüli települési támogatások

Év	Születési támogatás		Mosható nadrágpelenka támogatás		Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	
	Fő	Összeg (eFt)	Fő	Összeg (eFt)	Fő	Összeg (eFt)
2018	136	8160	8	230	231	2804
2019	151	9060	12	401	186	2082
2020	129	7740	8	249	169	2036
2021	137	8220	5	143	210	2154
2022	112	6720	1	30	196	1662

Forrás: Önkormányzati adatok

Terézvárosi gyerekek esélyegyenlőségének megteremtése az oktatás területén

Tanulósarok: 2022-ben az Eötvös Művelődési Házban indult útjára az ingyenes korrepetálás matematika tantárgyból. Szeretnének lehetőséget biztosítani a VI. kerületben élő szülőknek, hogy a gyermekek tanulási nehézségein ne legyen anyagi probléma, hogy segíteni tudjanak. A heti egy foglalkozáson minden olyan a kerületben élő gyermek részt vehet, aki elakadt a tanulásban, egy-egy dolgozatra akar felkészülni vagy a házi feladat megírása jelent problémát.

2023-ban kibővítették a matematika mellett magyar nyelv- és irodalommal a lehetőséget. 2023 őszén matematika és magyar nyelvből **felvételi előkészítőt** indítottak a középiskolába készülő diákoknak ingyenesen. A tanulószámok elnevezésű korrepetálást és a felvételi előkészítőt is Terézvárosban oktató és dolgozó pedagógusokkal valósítják meg.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Kisgyermek komplex fejlesztése (3-6 év): A hátrányos helyzetben élő családok lehetőségei nem teszik megvalósíthatóvá azt, hogy a gyermeküket még a probléma kialakulása előtt, preventív jelleggel készíthessék fel az iskolás évekre.	A gyermekek idegrendszerének a felkészítése az iskolás évekre annak érdekében, hogy a tanulási nehézségek megelőzhetőek legyenek. Szenzoros fejlesztés, érzelmi intelligencia fejlesztése, mozgásfejlesztés Kulcsár módszerrel, kognitív fejlesztés Cogniplus Treninggel kiegészítve.
Gyermekek komplex fejlesztése (6-18 év): Amennyiben már kialakult a tanulási nehézség, úgy azok oldását célzó terápiára csak hosszú várakozás után van lehetőség.	A már kialakult tanulási nehézségek oldása mozgásterápiás fejlesztéssel kiegészítve. Szenzoros fejlesztés, érzelmi intelligencia fejlesztése, mozgásfejlesztés Kulcsár módszerrel, kognitív fejlesztés Cogniplus Treninggel kiegészítve.
Egyre javul a jelzőrendszeri együttműködés, meg vannak a visszacsatolások egy-egy jelzéssel kapcsolatban. Feladat: tovább erősíteni, fenntartani a Jelzőrendszeri tagok jelzés aktivitását, együttműködését, motivációját	Tovább haladni az együttműködés erősítésében a gyermekek mindenek feletti képviselte érdekében. Jelzés oda-és visszacsatolásának erősítése az együttműködés jegyében.
Egyre több az olyan gyermek, aki a közösségi média felületein keresztül tájékozódik a világról. Ez lehet megkésett beszédfejlődés hátterében.	A gyermekek fejlődésének segítése: anyanyelvi nevelés, népzene hangszerekkel történő megszólaltatása. Gyermekműsorok szervezése, a kisgyermeknevelők továbbképzésen történő részvétele anyanyelv fejlesztése témában. Szülők érzékenyítése a gyermekük beszédfejlődésének fontosságáról.
Egyre több bölcsődében kéri gyermeke felvételét külföldi állampolgár. A magyar nyelvvel való ismerkedés a nyelv elsajátítása az integrálódás szempontjából fontos.	A külföldi családok beilleszkedésének segítése. A gyermekek megfelelő környezetben történő fejlődésének biztosítása. Gyermekműsorok szervezése, a kisgyermeknevelők továbbképzésen történő részvétele anyanyelv fejlesztése témában. Eltérő kultúrák és nyelv megismerése az elfogadás segítése érdekében. Nyelvi képzések a gyermekekkel foglalkozó pedagógusoknak. Szakkör, fakultatív magyar nyelvoktatás az intézményekben a gyermekek számára
Az utóbbi években egyre több család részéről merül fel a vegetáriánus étrend igénylése,	Egészségesebb gyermekétkeztetési alapanyagok biztosítása a közétkeztetést lebonyolító cég

vallási vagy egyéb más okok miatt.	biztosítson lehetőséget más étrendet követő családok gyermekei számára – írásos kérelem mellett -, az átlagtól eltérő igények kielégítésére (pl. vegetáriánus).
Hátrányos helyzetű családban élő gyermekek tanulásának segítése, elsősorban a Vörösmarty Általános Iskola részére segítség, a gyermekek számára esély nyújtása	Tanoda létesítése, ösztöndíjrendszer kidolgozása, az érintett családok számára a lehetőség népszerűsítése a köznevelési intézményekben, önkéntesek bevonása.
A gyermekétkeztetésben a gyümölcsfogyasztás aránya kicsi, oka lehet, hogy a közétkeztetésben gyümölcs használat nem mindig biztosított. Az önkormányzati ingatlanban működő bölcsődékben, óvodákban, iskolákban évek óta biztosít a gyermekek számára étkezeskiegészítést és gyümölcsprogramot.	A gyermekétkeztetésben az étkezeskiegészítés és gyümölcsprogram fenntartása. Gyermekétkeztetésben gyümölcs és gyümölcslé biztosítása az önkormányzati ingatlanban működő bölcsődékben, óvodákban, iskolákban.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nőkkel szembeni diszkrimináció az Európai Unió tagországaiban is létező probléma. Éppen ezért az egyes tagországok számára az Unió több intézkedési javaslatot is felvázolt, és különféle szerződésekben rögzítette az egyenlőtlenség elleni lépések szükségességét.

Az akcióprogram 5 pontban összegezte a tennivalókat: a nemek esélyegyenlőségének javítása a gazdasági életben; az egyenlő részvétel biztosítása a döntéshozatalban; egyenlő lehetőségek a szociális jogok terén; a nemek esélyegyenlőségének javítása a magánszférában; a nemi szerepek és sztereotípiák megváltoztatása.

A nők egyszerre kell, hogy helyt álljanak családi szerepeikben (gyermeknevelés, háztartásvezetés, feleség) és munkahelyükön (dolgozó nő), ilyen mértékű kettős leterheltségük enyhítéséhez nagyfokú társadalmi és családon belüli szemléletváltás szükséges. A nők személyes és szakmai kiteljesedését nehezíti az a hagyományos felfogás, miszerint a háztartás vezetése és a gyermeknevelés elsődlegesen a nők feladata. A társadalom a férfiakat tartja az elsődleges családfenntartónak, így a gyermeknevelés és a háztartási feladatokban szerepük kisebb. A családon belül a gyermekgondozási feladatok és a háztartás mellett a beteg- és idősgondozás feladatai is általában a nőkre hárulnak.

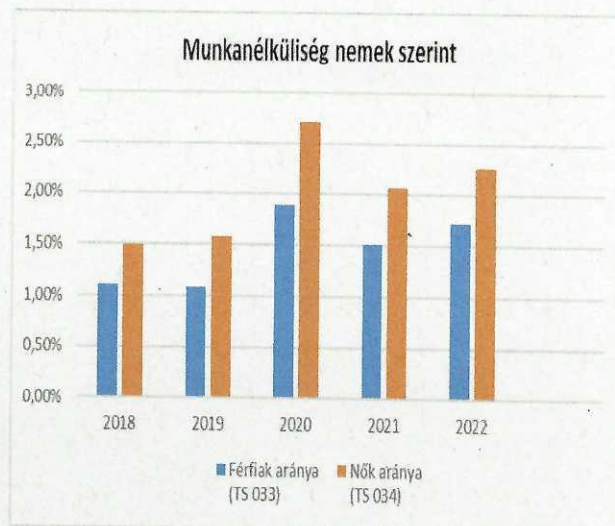
Általánosan elmondható az, hogy a nők nagy túlterhelése kevésbé vette figyelembe a család és munka összeegyeztetési nehézségeit: a részmunkaidő nem terjedt el (az alacsony bérek és adminisztratív okok miatt). Ami a női béreket illeti: mindig alatta maradtak a férfiakénak. A nők kereseti lemaradását nagyban befolyásolja a gyermekvállalás, illetve a gyermekvállalás következtében a munkaerőpiactól távol töltött idő. A visszatérési nehézségek mellett a bérvesztés is jelentős, a magasabb iskolai végzettségű és beosztású csoportoknál egyre nagyobbra nyílik a nemek közötti kereseti olló. A munkavállaló nőkkel szemben kétféle elvárás is megjelenik: egyrészt egy férfiakra szabott, rugalmatlan munkakörnyezetben kell dolgozniuk, ugyanakkor elvárás a hagyományos női szerepek betöltése is. A női munkavállalók, különösen a hivatásukat komolyan vevő nők gyakorta nem példaként jelennek meg a médiában, hanem „karrieristának” bélyegezve, elutasító hangnemből szólnak róluk. Tapasztalható azonban a kisgyermekes anyákkal szembeni diszkrimináció az állásinterjúk, az előléptetések, a visszatérések esetén.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Az 5.1.1. számú táblázat, mely a Munkanélküliségi ráta nemek szerint megoszlását elemzi, az 5.1.2. számú táblázat, mely a 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresőket mutatja, és az 5.1.3. számú táblázat, mely a Pályakezdő álláskeresőket mutatja.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2018	1,11%	1,49%	1,30%
2019	1,09%	1,58%	1,34%
2020	1,89%	2,71%	2,30%
2021	1,51%	2,06%	1,79%
2022	1,73%	2,26%	2,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2018	42,53%	58,11%
2019	38,53%	59,56%
2020	44,35%	58,43%
2021	60,00%	64,00%
2022	51,98%	58,40%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskereső száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskereső száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskereső száma (TS 053)
	fő	Fő
2018	348	11

2019	353	11
2020	602	19
2021	460	13
2022	504	6

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Kerületünkben a munkavállalási korú lakónépesség száma 2018-hez képest a lakónépesség fogyásának arányával csökkent. A munkanélküliség száma stagnál, több a munkanélküli nő, mint a férfi. A Család és Gyermekjóléti Központ foglalkoztatási tanácsadását igénybevevő munkanélküliek között viszont a nők vannak többségben, mely alapján elmondható, hogy a munkanélküli nők nagyobb arányban veszik igénybe a szolgáltatást, mint a férfiak. Feltételezhető, hogy a bejelentett munkahellyel nem rendelkező férfiak könnyebben jutnak hozzá alkalmi munkához vagy egyéb kereseti lehetőséghez, így a foglalkoztatási tanácsadást sem veszik igénybe olyan magas arányban, mint a munkanélküli nők.

A munkavállalás területén a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak a 45 év feletti nők, a pályakezdők nők, illetve a gyesről/gyedről a munkaerő-piacra visszatérni kívánó anyukák.

A közigazgatásban ez a probléma, a közalkalmazottak és köztisztviselők esetén nem megfigyelhető jelenség, de a versenyszférában már annál inkább. Terézváros Önkormányzata ezen a területen helyes példa mutatóval próbálja segíteni a szemléletformálást, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének és egyéb értelemben sem éri női munkavállalóit hátrányos megkülönböztetés, ellenben pozitív megkülönböztetési gyakorlat érvényesül a kisgyermekes munkavállalók foglalkoztatása terén munkaidő-kedvezmény biztosítása révén.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A kisgyermeket nevelő nők munkavállalási esélyeit a gyermekeik számára napközbeni ellátást biztosító szolgáltatások jelentős mértékben befolyásolják, ezek hiányossága alapvetően megnehezíti a nők munkavállalási esélyeit.

A gyermekek napközbeni ellátására vonatkozó szabályok változásával bővül azon lehetőségeknek a köre, melyek hozzájárulnak a nők munkavállalási esélyeihez a gyermekek napközbeni elhelyezésének biztosításával. A Gytv. 2017. január 1-jei módosításával a 3 évesnél fiatalabb gyermekek ellátásának megszervezését minden esetben bölcsődei ellátás keretén belül kell megvalósítani, amelyhez különböző, a korábbiaknál rugalmasabb ellátási formákat alakítottak ki. A módosítás célja, hogy ezek az új formák a települések kisgyermekkorú népességszámához, valamint a munkahelyi adottságokhoz igazodva biztosítsák a gyermekek napközbeni elhelyezését. Az ellátást biztosíthatja bölcsőde, mini bölcsőde, munkahelyi bölcsőde, és családi bölcsőde.

Az ellátás keretében szolgáltatásként speciális tanácsadás, időszakos gyermekfelügyelet, gyermekhotel működtetése vagy más gyermeknevelést támogató segítő szolgáltatás is biztosítható, amit a gyermek 6. életévének betöltéséig lehet igénybe venni. Óvodai nevelésre nem érett gyermek a 4. életévének betöltéséig, sajátos nevelési igényű gyermek a 6. életévének betöltéséig gondozható bölcsődében. Ezeken túl a legfeljebb 16 éves gyermekek napközbeni ellátását is biztosító napközbeni gyermekfelügyelet, illetve – változatlanul – az alternatív napközbeni ellátás egészíti ki a napközbeni ellátások palettáját.

A GYES-ről, GYED-ről visszatérő anyák kedvező munkaerő-piaci elhelyezkedésüknek esélyét jelentősen növeli a bölcsődei férőhelyek számának növelése. Kerületünkben a gyermekek napközbeni ellátását szolgáló összesen 4 telephelyen működik bölcsőde, 14 csoporttal.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2018	15	1050	70
2019	16	1005	62,8125
2020	16	956	60
2021	16	848	53
2022	14	860	61

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás részeként a gyermekek napközbeni ellátásának egyik formája. A bölcsődei gondozás-nevelés a gyermekek testi, lelki fejlődését a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja.

5.2.2. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2018	180	152
2019	180	173
2020	180	161
2021	180	145
2022	180	150

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2018	0	0	26	21	n.a.	n.a.	180	158
2019	0	0	21	15	n.a.	n.a.	180	173
2020	0	0	14	12	0	0	180	162
2021	0	0	14	10	0	0	180	141
2022	0	0	14	13	0	0	180	148

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A korábbi szabályozás nem tette lehetővé a nem a kerületünkben lakó, de a kerületünkben dolgozó szülő bölcsődei ellátás igénybevételét, hiszen állandó lakcím vagy tartózkodási hely hiányában nem tudtuk a gyermekeiket fogadni bölcsődéinkben, azonban a jogszabály 68 változásának köszönhetően a kerületben a férőhelyek 15%-ig felvehetőek kerületen kívül lakó gyermekek is.

A Játékvár Óvoda beszámolója rámutat arra a problémára, hogy továbbra is nagy gondot jelent az intézményeknek a **munkaerőhiány**. Sok, vidékről felköltöző óvodapedagógus, pedagógiai asszisztens, dajka azért választ inkább külső kerületekben, ill. Pest megyében munkahelyet, mert a belső kerületekben megfizethetetlen a lakhatásuk (magas albérletek, rezszi költségek, ingatlan árak). Az ebben való szociális, anyagi támogatás jelentősen segítette a fiatalok munkába állását, elhelyezkedésüket a kerületben.

Az önkormányzati óvodák a kerületben a szülői igényeket figyelembe véve széles nyitvatartási idővel 6-18-ig vannak nyitva. Ez a nyitvatartás megfelelő időtartamú, a szülők számára rugalmas munkakezdést tesz lehetővé.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés támogatása, az anya- és gyermekgondozás többek között a védőnői hálózat szakmai munkájának keretében valósul meg. A védőnő a szakmai kompetenciájába tartozó feladatokat az érvényben lévő jogszabályok, szakmai protokollok, módszertani ajánlások szerint látja el. A szolgálat alapvető feladata a várandós anyák gondozása, az újszülöttek, csecsemők, kisgyermekek, iskolások védőoltásainak, kötelező státuszvizsgálatainak megszervezése, lebonyolítása, dokumentálása, a tudomány legújabb eredménye szerinti ismeretek átadása, mely lehetővé teszi az egészséges fejlődésmenetet. Legfontosabb cél a prevenció, vagyis az egészség megőrzésének értéként való tudatosítása.

A területi védőnő gondozási tevékenységét azon családok körében végzi, ahol várandós és gyermekágyas anya, illetve 0-6 éves korú gyermek él. Folyamatosan nyomon követjük a 7-18 éves otthon gondozott gyermek fejlődését is. Hetente egyszer 2 óra várandós tanácsadás és egy alkalommal 4 óra önálló védőnői tanácsadás keretein belül lehetőség nyílik a szűrővizsgálatok elvégzésére, a gyermekgondozás során felmerülő problémák megbeszélésére és nővédelmi tanácsadásra. A védőnők nyitottak a szülők egyéni időpontban való fogadására is.

A Védőnői Szolgálat elsődleges feladata a prevenció, azaz a megelőzés, az egészség megőrzése és a betegségek kialakulásának elkerülése. Tevékenysége során kiemelt figyelmet fordít az esélyegyenlőség érvényesülésére, a hátrányos helyzet kiküszöbölésére. Az anya- és gyermekgondozásra a Védőnői Szolgálat munkatársai kiemelt figyelmet fordítanak. Munkájuk során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyákra és gyermekeikre nagy hangsúlyt fektetnek.

Kerületünkben lévő támogatások

Települési támogatások (havi rendszerességgel nyújtott)										
Év	Fűtéstámogatás		Lakbérttámogatás		Lakhatási támogatás		Hátralékkiegyenlítő támogatás		Hátralékkiegyenlítő támogatáshoz nyújtott lakhatási támogatás	
	Fő	Összeg (eFt)	Fő	Összeg (eFt)	Fő	Összeg (eFt)	Fő	Összeg (eFt)	Fő	Összeg (eFt)
2018	993	31 644	68	1 664	532	26 046	21	1 567	12	726
2019	896	33 774	48	1 253	608	34 916	10	861	11	348
2020	1 099	33 030	42	1 233	609	35 292	2	171	2	42
2021	4 839	29 034	20	45	5 164	30 984	0	0	0	0
2022	4 111	33 030	257	1 257	4 361	26 166	0	0	0	0

Forrás: Önkormányzati adatok

Rendkívüli települési támogatások												
Év	Fiatalok életkezdési támogatása		Eseti támogatás		Születési támogatás		Rendkívüli bérletdíj-támogatás		Lakás-felújítási támogatás		Veszélyhelyzethez kapcsolódó támogatás	
	Fő	Összeg (eFt)	Fő	Összeg (eFt)	Fő	Összeg (eFt)	Fő	Összeg (eFt)	Fő	Összeg (eFt)	Fő	Összeg (eFt)
2018	30	600	591	32 367	136	8 160	1	375	134	6 700	0	0
2019	57	1 905	653	44 249	151	9 060	1	90	523	40 925	0	0
2020	50	2 125	683	47 962	129	7 740	1	90	160	12 000	308	39 508
2021	32	1 403	2 141	42 009	137	8 220	3	150	264	19 730	165	10 747
2022	22	935	1 841	37 995	112	6 720	3	120	140	10 470	4	340

Forrás: Önkormányzati adatok

Intim csomag: Intim csomagra lehet jogosult az a nő, aki terézvárosi lakóhellyel rendelkezik, tárgyévben legalább 13., legfeljebb 52. életévét tölti be és családjában az egy főre jutó havi jövedelem nagysága a támogatási alap 260%-át, egyedülálló kérelmező havi jövedelme a támogatási alap 310%-át nem haladja meg - a 26/2023. (VI. 27.) önkormányzati rendelet az egyes szociális és oktatási tárgyú önkormányzati rendeletek módosításáról

Születési támogatás: a gyermekszületéssel járó anyagi terhek csökkentése érdekében születési támogatásban részesül az a magyar állampolgárságú gyermek, akinek első lakóhelye az önkormányzat közigazgatási területén található. A születési támogatás egyszeri pénzbeli támogatás, összege gyermekenként hatvanezer forint. A szociális rászorultságtól függő egyes pénzbeli és természetbeni ellátásokról szóló 3/2015. (II.27.) ö.r. alapján.

Babacsomag: Aki születési támogatásban részesül, babacsomag-támogatásra jogosult. A babacsomag-támogatás természetbeni támogatás, kiosztása hivatalból, időszakosan történik. A szociális rászorultságtól függő egyes pénzbeli és természetbeni ellátásokról szóló 3/2015. (II.27.) ö.r. alapján.

Terézváros újszülöttje: Az önkormányzat „Terézváros Újszülöttje” címet adományoz annak az újszülött magyar állampolgárságú gyermeknek, aki a naptári év június 6. napján született és első lakóhelye az önkormányzat közigazgatási területén található. A címmel egyszeri, a

gyermekszületéssel járó anyagi terhek csökkentése érdekében hatvanezer forint értékű nem pénzbeli adomány jár, amely az újszülött gyermek gondozására, ruházattal való ellátására fordítható. A szociális rászorultságtól függő egyes pénzbeli és természetbeni ellátásokról szóló 3/2015. (II.27.) ör. alapján.

Mosható nadrágpelenka használatának támogatása: Az önkormányzat az Európai Unió területén gyártott mosható nadrágpelenka beszerzési költségeinek csökkentéséhez összegű, vissza nem térítendő támogatást nyújt. Az önkormányzat azokat a gyermekeket támogatja, akik rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak, akik nagycsaládban élnek, akiknek tartós betegségét megállapították, vagy akiknek orvosilag javasolt a mosható nadrágpelenka használata (különösen atopiás dermatitiszben szenvedő gyermek). Az önkormányzat az évi költségvetési rendeletben meghatározott nagyságú anyagi keret terhére gyermekenként egy alkalommal nyújt támogatást. A támogatás mértéke a pelenka vásárlását igazoló számlán szereplő beszerzési ár 100%-a, legfeljebb 60.000.- Ft, vagy a rendeletben meghatározott esetben a beszerzési ár 80%-a, legfeljebb 40.000.- Ft, vagy meghatározott esetekben a beszerzési ár 65%-a, maximum 30.000.-Ft. A szociális rászorultságtól függő egyes pénzbeli és természetbeni ellátásokról szóló 3/2015. (II.27.) ör. alapján.

Fűtéstámogatás: Az önkormányzat a november 1-jétől április 30-áig terjedő fűtési időszakra fűtéstámogatást nyújt annak a személynek, akinek a háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nagysága a támogatási alap 260%-át, egyedülélő személy esetén a 310%-át nem haladja meg. A támogatás havi összege háztartásonként 10.000.-Ft. A szociális rászorultságtól függő egyes pénzbeli és természetbeni ellátásokról szóló 3/2015. (II.27.) ör. alapján.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A Család és Gyermekjóléti Központ szakemberei a gyermekbántalmazási esetek, családon belüli erőszak felmerülésekor a veszélyeztetett gyermekekkel és bántalmazott nőkkel, anyákkal végzett szociális munka során különös körültekintéssel, gondossággal járnak el. A gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltató és a gyámhatóság a gyermek bántalmazása, elhanyagolása miatt jelzést vagy kezdeményezést tevő intézmény, személy adatait erre irányuló külön kérelem hiányában is zártan kezeli. A folyamatos családgondozás, a gyermek, a család ismerete birtokában sem könnyű a bántalmazások „tetten érése”, minden esetben bizonyítani szükséges annak tényét. A felderítésben, tudomásra jutásban jelentős mértékben segítség a társszakmákkal, a gyermekvédelem szereplőivel történő minőségi együttműködés. Az intézmény jelzőrendszer működését, így a köznevelési intézményektől, háziorvosoktól, védőnőktől, rendőrségtől stb. (Gyvt. 17. § (1) bekezdés) érkező, bántalmazással vagy egyéb ok miatt a gyermek veszélyeztetettségével kapcsolatos jelzések esetében a szükséges intézkedéseket megteszik.

A jelzőrendszeri tagok a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni. Minden szakember, aki az adott ágazatban gyermekeknek, gyermekes családoknak szolgáltatásokat nyújt, a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendeletben foglaltak figyelembevételével, az alaptevékenységei keretében köteles figyelemmel kísérni a gyermek, család helyzetét, és felmerülő probléma esetén saját kompetenciáin belül beavatkozni, a helyzet megoldása, súlyosbodásának megelőzése érdekében, továbbá szükség esetén írásban jelzéssel élni a család- és gyermekjóléti szolgáltatást nyújtónál, súlyos esetben hatósági intézkedést kezdeményezni.

Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet. A jelzések nagy része továbbra is az oktatási intézményekből, a gyámhivataltól érkezik, a család- és gyermekjóléti szolgálat, illetve a hatóság felé a további bántalmazás megakadályozása érdekében, ha gyermekelhanyagolást, gyermekbántalmazást észlel.

Egyértelműen növekvő tendenciát mutat az állampolgári bejelentések száma is, az elmúlt évek során vélhetően a híradásoknak köszönhetően a magánemberek érzékenyebbek lettek a veszélyeztetett gyermekek problémái iránt. Mindezek ellenére sok eset még mindig rejtve marad, azonban a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szakemberek azon dolgoznak, hogy a bántalmazott gyermek és anyja minél előbb kapjon segítséget.

A gyermekjóléti területen tevékenykedő szakemberek rendszeresen tartanak prevenciós előadásokat alternatív osztályfőnöki órák keretében, hogy tájékoztassák a gyermekeket jogaikról, kötelezettségeikről, valamint a segítségnyújtás és segítségkérés lehetőségeiről. A Család- és Gyermekjóléti Központ az általános szolgáltatási feladatain túl a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése, jogainak érvényesítése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt. Ennek keretében pl. jogi tanácsadást és pszichológiai konzultációt biztosít a kliensek részére, valamint mediátor alkalmazása révén segíti a feleket a megoldás kidolgozásában (pl. kapcsolattartási probléma, vagyonmegosztás, gyermekelhelyezés, válási konfliktus és generációs konfliktus). A Gyvt. 11. § (1a) bekezdése értelmében a gyermekbántalmazással szembeni védelemhez való jogának érvényesítése érdekében a gyermek számára gyermekjóléti alapellátást vagy gyermekvédelmi szakellátást biztosító, továbbá a gyermek törvényes képviselőjének ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozó szervek és személyek a gyermekek és az ifjúság védelméért felelős miniszter által jóváhagyott egységes elvek és módszertan alkalmazásával járnak el.

Az intézményhez érkező szóbeli vagy írásos jelzések esetén az Emberi Erőforrások Minisztériuma által jóváhagyott és kiadott „A gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer működtetése kapcsán a gyermek bántalmazásának felismerésére és megszüntetésére irányuló szektorsemleges egységes elvek és módszertan” című módszertani útmutatót követik. Ezen protokoll pontos útmutatást ad minden szakember számára a leghatékonyabb segítségnyújtás érdekében, hiszen minden gyermeknek joga van ahhoz, hogy a védelme érdekében eljáró szakemberek – különösen a gyermek bántalmazásának felismerése és megszüntetése érdekében egységes elvek és módszertan alkalmazásával járjanak el. Krízishelyzet esetén az intézmény kezdeményezi a bántalmazott fél, az anyja, illetve gyermeke részére a településen működő családok átmeneti otthonainak krízis szobáiban történő elhelyezését.

A családok átmeneti otthona a felnőtt és a gyermek együttes ellátása során befogadja a válsághelyzetben lévő bántalmazott vagy várandós anyát, illetve a szülészetről kikerülő anyát és gyermekét is.

Menekülő család, családon belüli erőszak, bántalmazás áldozatai esetén a család titkos elhelyezésére, országos befogadással működő anyaotthonokban van lehetőség. Ezen esetekben az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálatról (06-80/20-55-20) kérnek segítséget az intézmény munkatársai. A kliensek a rendőrség segítségére is számíthatnak – a hozzátartozók közötti erőszakra vonatkozó tények alapján – egyrészt hivatalból, másrészt bejelentés alapján ideiglenes távoltartást rendelhetnek el. Az ügyfelek közvetlenül a rendőri intézkedés során kezdeményezhetik az ideiglenes megelőző távoltartást (72 óra), majd a bíróság elrendelheti a megelőző távoltartást (legfeljebb 60 nap). Az eljárás átmenetileg korlátozhatja a bántalmazó tartózkodási szabadságát, a tartózkodási hely szabad megválasztásának jogát, szülői felügyeleti jogát, valamint a gyermekével kapcsolattartási jogát.

Működik továbbá kerületünkben a NANE – Nők a Nőkért Együtt az Erőszak Ellen Egyesület –, amelynek célja, hogy fellépjen a nők és a gyerekek ellen elkövetett párkapcsolati és családon belüli erőszakkal szemben. Segélyvonalat működtetnek (06-80/505-101, 06-40/630-006), ahol szakemberek igyekeznek segíteni a hozzájuk forduló bántalmazottaknak.

Közös fellépés a nők védelmében

2020. februárjában felvette a kapcsolatot az önkormányzat női érdekvédő szervezetek képviselőivel, ahol célul tűzték ki a lehető leghatékonyabb rendszer kidolgozását a nők elleni erőszakkal szembeni fellépés érdekében.

A Nők a Nőkért Együtt az Erőszak Ellen Egyesület (NANE), a Patent Egyesület és a Magyar Női Érdekérvényesítő Szövetség biztosította a terézvárosi döntéshozókat arról, hogy tapasztalataikkal, szaktudásukkal segítik az önkormányzat ilyen törekvéseit.

Az első találkozó során nyilvánvalóvá vált, hogy az együttműködés jól megvalósítható például a szemléletformálás területén. Ennek terei lehetnek a hivatalos szervek, rendőrség, gyermekvédelem, oktatási intézmények. Sor kerülhet a kerületben érzékenyítő programokra, speciális oktatásokra ezzel is elősegítve, hogy a konkrét intézkedéseket ellátó szakemberek kellő empátiával járjanak el a nők elleni erőszak bármely megnyilvánulása során.

Együtt egyenlően – az erőszak ellen

A NANE és a Patent Egyesület 2022-ben ingyenes foglalkozás-sorozatot indított a Terézvárosban élő vagy iskolába járó 13-18 éves fiúknak és lányoknak, melynek az Eötvös10 Művelődési Ház adott otthont.

Az interaktív workshopokon az egyenlőségen és kölcsönös tiszteleten alapuló párkapcsolatokról és szexről, a nyomasztó nemi szerepelvárásokról, az online és offline erőszakról, a média és a szépségkultusz hatásairól beszélgettek.

A foglalkozások interaktívak, a cél, hogy a fiatalok közösen gondolkodjanak és kötetlenül beszélgessenek a tizenéveseket érintő és érdeklő témákról. A foglalkozásokat a NANE és a PATENT Egyesület képzett önkéntesei vezetik.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

A Terézvárosba beköltözők tájékoztatása: az Önkormányzat az új beköltözőket a beköltözést követően levélben tájékoztatja a szociális, lakhatási, parkolási, hivatali ügyintézési tudnivalókról, önkormányzati támogatási lehetőségekről, lakóhelyükre tájékoztató levelet küld a Terézvárosba beköltözők tájékoztatásáról szóló 6/2020. (II.24.) ör. alapján.

TCSGYK – Családok Átmeneti Otthona

Az intézmény 45 fős férőhelyszámmal rendelkezik. A folyamatos munkarend szerint működő Családok Átmeneti Otthonában életvezetési problémák vagy más szociális és családi krízis miatt **otthonalanná vált** – továbbá védelmet kereső – **szülő és gyermek együttes elhelyezése biztosított**.

A bentlakás ideje alatt a szülők segítséget kapnak gyermekük ellátásához, gondozásához, neveléséhez, az átmeneti gondozást szükségessé tévő okok, otthontalanságuk, helyzetük rendezéséhez.

Az Átmeneti Otthon családgondozói által végzett szociális segítő munkát különféle, egyrészt a munkatársak által biztosított, emellett külső szakemberek közreműködésével nyújtott szolgáltatások, programok, egészítik ki. Természetesen igény és szükség szerint a családok rendelkezésére állnak a Család- és Gyermekjóléti Központ, valamint a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szolgáltatásai is.

A gyermekek átmeneti otthonában az a családban élő gyermek helyezhető el, aki átmenetileg ellátás és felügyelet nélkül marad, vagy elhelyezés hiányában ezek nélkül maradna. A gyermekek átmeneti otthona segítséget nyújt - a gyermekjóléti szolgálattal együttműködve - a gyermek családjába történő visszatéréséhez.

A Budapest Főváros VIII. kerület Józsefváros Önkormányzatával kötött ellátási szerződés - gyermekek átmeneti otthonában férőhely biztosítására – 2022-ben - meghosszabbításra került. Az Otthon Budapest VIII., Szentkirályi u. 15. szám alatt található, 12 férőhelyes és a gyermekek

elhelyezésére nagyon jó körülményeket biztosít. A szerződés egy férőhelyre szól, azzal, hogy üres férőhely esetén további gyermeket is fogad, napi térítési díj ellenében.

2020. évben 4 családból, összesen 4 gyermek részére kellett elhelyezést biztosítani 70 gondozási napot igénybe véve. A gyermekek a szülő életvezetési problémái, a gyermek igazolatlan iskolai hiányzásainak nagy száma, illetve kezeletlen számítógép függőség miatt kerültek be. Egy esetben a szülők együttműködésének hiánya és a házirend megszegése miatt a kiskorú kiköltöztetésére került sor. 2021. és 2022. évben a Terézvárosi Család- és Gyermekjóléti Központ részéről nem történt igénybevétel.

Helyettes szülő

A helyettes szülő a családban élő gyermek átmeneti gondozását - a működtető által készített egyéni gondozási-nevelési terv alapján - saját háztartásában biztosítja. A helyettes szülő szolgáltatás teljes körű, éjjel-nappali ellátást nyújt, hosszabb-rövidebb időszakokra. Ez az ellátási forma lehetőséget nyújt, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek egy nehéz időszakot átvészeljenek, nagyobb traumák nélkül. Terézváros Önkormányzata 2004-ben ellátási szerződést kötött a helyettes szülői feladatok ellátására a Fehér Kereszt Baráti Kör Kiemelten Közhasznú Egyesülettel. Az Önkormányzat az alapösszeg megfizetése mellett 365 gondozási nap igénybevételére jogosult, e felett csak külön térítési díj ellenében (ilyen mértékű igénybevételre a szerződés tartama alatt nem került sor).

Az egyesület gyermekjóléti szakemberekkel való együttműködésének alapja egymás kompetenciájának tiszteletben tartása és a gyermekek érdekében való együttműködés, hogy a szülők mielőbb újra képessé váljanak gyermekeik nevelésére.

A helyettes szülői szolgáltatás teljes körű (éjjel-nappali) ellátást nyújt hosszabb-rövidebb időre a rászoruló gyermekes családok részére. A segítséget a szülők kérik, akik valamilyen oknál fogva (pl. betegség, kórházi tartózkodás, hajléktalanság, rendkívüli munkavégzés stb.) gyermekük gondozását átmenetileg nem tudják saját háztartásukban megoldani. A segítő családok a feladatra való gondos felkészülés után saját otthonukba fogadják be a szolgáltatást kérő családok gyermekeit, akik szerető, biztonságot nyújtó környezetben élnek addig is, míg szüleik távol vannak. A gyermekjóléti alapellátások körébe tartozó szolgáltatás révén elkerülhetővé válik a gyermekek szakellátásba való utalása, amely az állam számára jóval nagyobb kiadást jelent. Ez az ellátási forma lehetőséget nyújt, hogy a hátrányos helyzetű családok egy nehéz időszakot nagyobb traumák nélkül átvészeljenek.

Irodájukban készenléti ügyeletet tartanak a helyettes szülői szolgáltatás iránt érdeklődő, illetve azt kezdeményező szülők és szakemberek számára. Vezetékes telefonról ingyenesen hívható zöld szám működtetésével biztosítják a családok számára, hogy a szolgáltatás igénybevételét kezdeményezhessék. Részt vesznek a kerületi gyermekvédelmi tanácskozáson, kapcsolatot tartanak a gyermekjóléti szakemberekkel, hogy a tevékenységi körükben megjelenő, krízishelyzetben lévő családok számára tájékoztatást tudjanak adni a szolgáltatás elérhetőségéről. Ugyanezt a célt szolgálja a www.helyetteszulo.hu szakmai honlap és az egyesület saját honlapján megjelenő tájékoztatás.

2019-2023 között 3 család esetében merült fel a helyettes szülői ellátás gondolata, de végül egyik esetben sem történt gyermekelhelyezés a helyettes szülői ellátás keretében.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az Önkormányzat példamutatással hívja fel a figyelmet a nők társadalmi szerepvállalásának erősítésére. Két fő női alpolgármester, valamint a több női képviselő is segíti az önkormányzat működését. A helyi civil közélet megtestesítői igen nagy számban nők, különösen az idősebb korosztályban. A kerületi oktatási intézmények vezetői közt is sok nő található, valamint az Eötvös10 Művelődési Ház vezetését is nő látja el.

Minél kisebb gyerekek ellátásával, nevelésével és minél hátrányosabb célcsoportokkal foglalkozik az intézmény, annál inkább a női munkatársak és női vezetők jelenléte meghatározó. Ahogy a szolgáltatás nagyobb gyermekekre vagy a lakosság felnőtt célcsoportjaira vonatkozik, úgy jelennek meg nagyobb arányban a férfi vezetők.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket és családjukat segítő önkormányzati támogatások, juttatások

Élelmiszer csomag: Az önkormányzat évente két alkalommal személyesen történő - átvételére nyújt lehetőséget, a rendelkezésre álló készlet mértékéig. Élelmiszercsomag annak a személynek adható, aki a csomag átvételének időpontjában kerületi lakcímmel rendelkezik. A szociális rászorultságtól függő egyes pénzbeli és természetbeni ellátásokról szóló 3/2015. (II.27.) ö.r. alapján.

Rendkívüli bérletidj-támogatás: Rendkívüli bérletidj-támogatásra jogosult az a természetes személy, aki az önkormányzat közigazgatási területén lakcímmel rendelkezik és életvitelszerűen az önkormányzat közigazgatási területén él, a lakhatását veszélyeztető, különös méltánylást érdemlő, rendkívüli élethelyzetbe került, és lakhatását átmenetileg nem önkormányzati vagy állami tulajdonban lévő bérlakásban oldja meg, vagy albérletben él és családjában olyan esemény következett be (pl. hosszan tartó betegség, 3 hónapot meghaladó munkanélkülivé válás, eltartott családtagok számának növekedése stb.), amely miatt az albérleti díjat nem tudja fizetni és e miatt lakhatása veszélybe kerül, és az önkormányzat közigazgatási területén fekvő ingatlanra vonatkozó érvényes bérleti szerződéssel rendelkezik, amelyben a bérleti díj összege nem haladja meg havonta a 150.000.-Ft-ot. A rendkívüli bérletidj-támogatás mértéke havonta a bérleti díj 50%-a, de legfeljebb 50.000.-Ft. A szociális rászorultságtól függő egyes pénzbeli és természetbeni ellátásokról szóló 3/2015. (II.27.) ö.r. alapján.

Siófoki önkormányzati üdülő használat támogatása: Az önkormányzat által biztosított szolgáltatások: szállás, reggeli, medence- és wellness-használat. Az üdülő igénybevételére azon családok, egyedülálló személyek lehetnek jogosultak, akik saját háztartásukban gyermeket nevelnek és részükre a Humán Bizottság - pályázatuk alapján - az igénybevételt kedvezményes áron a rendelet szerint biztosítja. A siófoki önkormányzati üdülő használatáról szóló 23/2021. (III.25.) ö.r. alapján.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön			
beazonosított problémák		fejlesztési lehetőségek	
Problémát jelent főként a rászoruló szülők, egyedülálló anyák számára – akik a magán bétisítteri szolgáltatásokat nem tudják		Gyermekegőrzői, bétisítteri program kidolgozása (pl. havi ingyenesen igénybe vehető órákeret	

megfizetni -, hogy rövid, 1-2 órás ügyintézés idejére gyermeküket valakire rábízassák, valahol elhelyezhessék	meghatározása)
Rossz egészségi állapotot tükröző országos statisztikai mutatók.	A területben élő nők egészségmegőrzése, betegségeik megelőzése, egészségtudatuk növelése a tanácsadás, tájékoztatás és közösségépítés módszereivel. Tájékoztatás szűrőprogramokról, egészségnapok szervezése a célcsoportra fókuszálva (pl. emlő-, méhnyak-, és vastagbélvizsgálat)

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

A mai modern társadalmakban a legnagyobb sikerek és kihívások egyike a lakosság várható élettartamának meghosszabbodása. A népesség öregedésével járó társadalmi, demográfiai problémák az elmúlt évtizedben világszerte középpontba kerültek. Az európai országokhoz hasonlóan hazánkban is jelentős változáson ment keresztül a népesség korösszetétele az elmúlt évtizedek során. A fiatalok száma folyamatosan csökken, miközben az időkorúak száma jelentősen növekszik. A jelenség hátterében a születések számának csökkenése, illetve ezzel párhuzamosan a várható élettartam növekedése áll.

Az öregedés folyamatában nem csak az idősök, fiatalok, aktív korúak száma és aránya változik, hanem az egész korösszetétel átalakul, az ún. korfa megnyúlik. Az idősödés kezelése összetett folyamat. A legfontosabb cél az egyre növekvő számú idős népesség számára olyan önálló, biztonságos életvitelt lehetővé tevő feltételek és támogató környezet fokozatos kialakítása, mely segíti az egészség és az aktivitás, valamint a társadalmi kapcsolatok (beleértve a családi kapcsolatokat is) minél hosszabb ideig történő megőrzését. Ehhez szorosan hozzátartozik a minden korosztályt érintő szemléletformálás is, mely által növelhető az idősök tisztelete és az irántuk érzett szolidaritás.

Terézváros időskorú lakossága vonatkozásában a nemzetközi, valamint a hazai tendenciákhoz hasonló folyamat figyelhető meg a korcsoportok alakulásában. Az elmúlt 8 év változásai alapján megállapítható, hogy a 60 éves és idősebb népesség létszámaránya dinamikusan növekszik.

Az idősök egyik legnagyobb problémája napjainkban, az hogy az időskor életminősége nem tervezhető. A bizonytalansági tényezők között szerepel pl. az egészségi állapot romlását követően a gondozás biztosítása, intézményi ellátás szükségessége esetén a szabad férőhely rendelkezésre állása, illetve a megfelelő anyagi kondíciók. Az idős emberek többsége szereti a lakókörnyezetét és ragaszkodik hozzá.

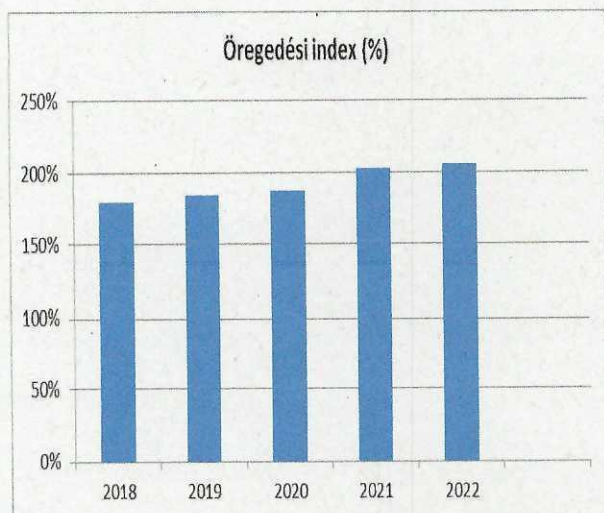
6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)

2018	6 705	3 741	179,23%
2019	6 828	3 711	183,99%
2020	6 822	3 649	186,96%
2021	6 814	3 355	203,10%
2022	6 701	3 244	206,57%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2018	2489	4456	6945
2019	2411	4288	6699
2020	2329	4124	6453
2021	2246	3961	6207
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2018	35	20	2091	3954	10	79	11,24
2019	34	14	2037	3807	8	75	14,66
2020	34	13	1973	3665	9	69	17,15
2021	39	12	1903	3519	9	66	20,15
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	26,33

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)						
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	348	353	601	460	504
41-45 év (TS 042)	Fő	30	41	69	59	54
	%	8,62%	11,61%	11,48%	12,83%	10,71%
46-50 év (TS 043)	Fő	36	33	72	60	70
	%	10,34%	9,35%	11,98%	13,04%	13,89%
51-55 év (TS 044)	Fő	35	37	67	59	73
	%	10,06%	10,48%	11,15%	12,83%	14,48%
56-60 év (TS 045)	Fő	36	41	55	52	57
	%	10,34%	11,61%	9,15%	11,30%	11,31%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	83	50	71	74	80
	%	23,85%	14,16%	11,81%	16,09%	15,87%

Forrás: TEIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 6.2. számú táblázat a hátrányos megkülönböztetés és foglalkoztatás értékeit mutatja be 2018 és 2022 közötti időszakban. A nyilvántartott álláskeresők száma 2018 és 2022 között jelentősen csökkent hullámozó tendenciát mutatott, azonban a 61 év feletti nyilvántartott álláskeresők száma az összmunkanélkülieken belül erőteljes emelkedést mutat. Az 55 évnél idősebbek körében a nyugdíjkorhatár kitolódásával számottevőbbé vált a munkanélküliség, valamint megfigyelhető az is, hogy egyre növekszik a dolgozni akaró 55-64 évesek aránya, amit részben az aktív kor kitolódásával, az egészség hosszabb időn át tartó fenntartásával, részben az életszínvonal megőrzése érdekében végzett munka igényével is magyarázhatunk.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Az idősebb korosztály álláskeresésében is kiszolgáltatott, nehezebben helyezkednek el a munkaerőpiacon.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2018	6 705	46	134	313
2019	6 828	49	120	284
2020	6 822	51	148	326
2021	6 814	48	173	283
2022	6 701	50	121	253

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az Szt. az önkormányzatok által biztosítandó támogatások tekintetében előírja, hogy az önkormányzat a helyi viszonyokhoz mérten a krízishelyzetben lévő személyek számára, illetve a helyi szociális problémák kezelésére települési támogatást nyújt. A méltányossági ápolási díjra, lakásfenntartási támogatásra, az adósságkezelési szolgáltatásra, valamint az önkormányzati segélyre vonatkozó szabályozást az Szt. a továbbiakban nem tartalmaz.

A települési támogatás egyes típusait és jogosultsági feltételeit az önkormányzat rendeletben határozza meg.

Szemüveg vásárláshoz nyújtott támogatás

Az Önkormányzat szemüveg vásárlásához - pályázati úton - támogatást biztosít a pályázati kiírásban meghatározott összeg, amely a szemüvegvásárlás teljes összege (szemüvegkerettel, szemüveg-lencsékkel, tokkal, törölkendővel, szemüveg-beállítással, szaktanácsadással, egyéb munkadíjjal, kiszállás költségével). Az Esélyegyenlőségi Program keretében biztosított támogatásokról szóló 5/2014. (II.28.) ör. alapján, annak a 62. életévét betöltött, vagy nyugellátásban, illetve egyéb nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátásban részesülő személynek, amennyiben családjában az egy főre jutó havi jövedelem nagysága a 135.000.-Ft-ot, egyedülálló esetén a 165.000.-Ft-ot nem haladja meg.

Ortopédiai cipő és talpbatét vásárlásához nyújtott önkormányzati támogatás

Az Önkormányzat ortopédiai cipő és talpbatét vásárlásához - pályázati úton - támogatást biztosít a rendelet hatálya alá tartozó, 62. életévét betöltött, vagy nyugellátásban, illetve egyéb nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátásban részesülő személynek. A támogatás mértéke - az Önkormányzat éves költségvetési rendeletében foglaltak figyelembevételével - a pályázati kiírásban meghatározott összeg, amely az ortopédiai cipő és talpbatét teljes összege (szaktanácsadással, egyéb munkadíjjal, kiszállás költségével). Az összeg a vásárlást és átadást igazoló számla benyújtását követően kerül kiutalásra. Az Esélyegyenlőségi Program keretében biztosított támogatásokról szóló 5/2014. (II.28.) ör. alapján.

Pneumococcus elleni védőoltás költségeinek támogatása

A pneumococcus elleni védőoltás iránt érdeklődők egyre nagyobb társadalmi igénye hívta életre a pneumococcus elleni védőoltás költségeinek támogatását, amit 2016. június 1. napjától igényelhettek a területben lakóhellyel rendelkező, 70. életévüket betöltött lakosok. 2020-ban a támogatásra jogosultak körének bővítésére is sor került, mivel a kialakult egészségügyi helyzet megkövetelte az idős korosztály minél fokozottabb védelmét. Így 2020. november 1. napjától

benyújtott kérelmek esetén már a 65. életévüket betöltött személyek is jogosulttá váltak a védőoltás adómentes, nem pénzben kapott juttatására. 2023-ban a támogatott és a kerületi háziorvosok által is javasolt Prevenar védőoltást beszerzési gondok miatt le kellett cserélni.

A pneumococcus baktérium elleni védőoltás költségeinek átvállalása: Az Önkormányzat a rendelet hatálya alá tartozó, 65. életévét betöltött személy pneumococcus baktérium elleni oltóanyaga teljes vételárának megtérítését - adómentes nem pénzben kapott juttatásként - átvállalja. Egyes védőoltások költségeinek átvállalásáról szóló 17/2016. (V.26.) ö.r. alapján.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

A Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás 0-24 órás készenléti rendszerben működik a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időszerű vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás. A segélyhívás közvetlenül a Body Guard Hungary Kft. diszpécserközpontba fut be. Ők értesítik az ügyeletes gondozónőt, aki legkésőbb 30 percen belül az ellátott lakására érkezik, majd a szükséges segítségnyújtásban részesíti az ügyfelet. Az ellátásért személyi térítési díjat kell fizetni. Az ügyfél által fizetendő személyi térítési díj a mindenkori megállapított jövedelem 2%-a.

Igénybe vevők számának alakulása a vizsgált időszakban:

Év	Igénybe vevők száma	
	Január	December
2019	43 fő	45 fő
2020	45 fő	47 fő
2021	47 fő	47 fő
2022	47 fő	49 fő
2023	49 fő	43 fő*

* 2023. novemberi adat

A szolgáltatás visszamondásának főbb okai a vizsgált időszakban:

Ellátásból kikerülés oka	2019	2020	2021	2022	2023
Elhunyt	3 fő	8 fő	4 fő	8 fő	7 fő
Kórházba került	6 fő	2 fő	3 fő	3 fő	
Gondosórát igényelt					4 fő
Bentlakásos intézménybe került	3 fő	2 fő	4 fő	4 fő	1 fő
Egyéb	7 fő	3 fő	2 fő	2 fő	2 fő
Nincs adat		1 fő	1 fő	5 fő	
Összesen	19 fő	16 fő	14 fő	22 fő	14 fő

Tájékoztatás szűrőprogramokról

A Terézvárosi Családsegítő és Gyermekjóléti Központ saját kommunikációs csatornáikon is igyekeznek elérni és tájékoztatni ügyfeleiket, az ügyféltérben kihelyezett tájékoztató anyagokkal,

a – főként idősök által látogatott – szabadidős csoportban, valamint a családsegítők a személyes beszélgetések során.

Időskori szív- és légzési nehézség esetén évente 1-2 alkalommal **rehabilitáció** biztosítása Mátraházán, Kékestetőn, betegszállítással. Orvosi javaslatra érhető el a lehetőség.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Idősek lehetőségei az Eötvös10-ben

A covid járvány óta tudjuk, hogy milyen fizikai és mentális problémákat okozhat az elszigetelődés, a magány az idős emberek számára. Fontos, hogy minden Terézvárosban élő ember zárthelyen vagy akár a Hunyadi téren, akár az otthonául szolgáló idősök otthonában kulturális tartalomhoz jusson.

Minden, az Eötvös10-ben megvalósuló programra az idősöknek nagy kedvezménnyel van lehetősége jegyet váltani, de igen gyakoriak az idősök számára ingyenesen elérhető programok is. Helyet adnak a **Délután Alapítvány** angolóráinak és játéklubjának, **terézvárosi nyugdíjaskluboknak** helyet biztosítanak, gerinctornát, egyéb mozgásos foglalkozásokat szerveznek idős emberek számára.

Az **Aktivitás Szenior Akadémia** havi egy alkalommal a szellemi-lelki-fizikai aktivitást igyekszik fokozni. 2023-ban is minikoncertet visznek a Terézvárosban működő idősök otthonaiba.

2023-ban egy új projekttel készülnek a karácsonyra. Minden, a kerületben működő óvoda egy-egy idősökkel foglalkozó intézményt „örökbe fogad” és annak az idei karácsonyfáját maga készíti el. Az Eötvös10 Művelődési Ház biztosítja ennek az anyagi forrást és a koordinálását.

A támogatandó intézmények listája:

TERÉZÉNÓ – Terézvárosi Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthona

TEGOSZ - Terézvárosi Gondozó Szolgálat Idősök Klubja

Vázsonyi Vilmos Idősök Otthona

Terézvárosi Család- és Gyermekjóléti Központ

OMSZI Ódry Árpád Művészotthon

Sztehlo Gábor Gyermekotthon

A résztvevő óvodák:

Játékvár Óvoda

Fasori Kicsinyek Óvodája

Kincseskert Óvoda

Mesevilág Óvoda

Kolping Katolikus Óvoda

Szív Óvoda

c) idősök informatikai jártassága;

Idősek informatikai jártasságának növelése

Az önkormányzat évek óta a kerületben élők esélyegyenlőségének javítására ingyenes számítógépes és nyelvtanfolyamokat szervez, hogy azoknak is lehetősége legyen a tanulásra, akiknek más tanfolyamok nem érhetőek el. A tanfolyamokon azok a lakosok vehetnek részt, akik terézvárosi lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkeznek. Jelentkezni személyesen az ügyfélszolgálaton lehet, minden tanfolyamtípusra külön jelentkezési lap (űrlap) kitöltésével, valamint a lakcímkártya bemutatásával.

A tanfolyamokat évente két alkalommal hirdetik meg, az adott év költségvetésének elfogadását követően márciusban, és a nyári vakáció után szeptemberben. A nyelvtanfolyamokat angol és német nyelvből indítják, több szinten: kezdő / középhaladó I. / középhaladó II./ kommunikációs,

beszédközpontú, hogy lehetőség szerint a jelentkezők a nyelvtudásuknak megfelelő csoportba kerülhessenek, és megelégedésükre szolgáló szolgáltatást kapjanak.

Az infokommunikációs eszközök használatának segítése a Terézvárosi Gondozó Szolgálatnál a mindennapokban is megvalósul, szolgáltatásuk keretében, valamint az idősklubban, illetve a házi segítségnyújtásban. A Szolgálat gondozói segítséget nyújtanak az ellátottaknak számítógépes, mobiltelefonos probléma esetén (pl.: chat, Messenger Skype használata, regisztráció). Az elmúlt 4-5 évben ellátottkör-váltás történt, kimentek azok az idős emberek, akik 2018-ban még részt vettek az informatikai képzésen, ezért nagy igény van az ellátottak jelzése alapján az informatikai tanfolyamok szervezésére.

A 2023. évben az önkormányzat az Időügyi Tanács kezdeményezésére több alkalommal is előadást szervezett a TEGOSZ-klubban, valamint az Eötvös 10 Művelődési Házban, ahol kifejezetten az időseket célzó bűncselekményekkel foglalkoztak, igyekeztek felkészíteni az érintetteket.

Ígény mutatkozik az okoseszközök (okostelefon, tablet) használatának és kezelésének oktatására is, így a jelenlegi tanfolyami képzést ki lehetne egészíteni ezzel, valamint a kiberbiztonsági kérdésekkel is.

A számítógépes tanfolyamok a tudományág különböző területeit érintik, időszakonként Word, Excel, multimédia tanfolyamokat szervezünk, de a teljesen kezdőkről sem feledkezünk el, illetve azokról sem, akik ugyan már rendelkeznek alapokkal, de még nem biztosak felhasználói tudásukban.

Az oktatói munkát a kerületben tanító szakképzett pedagógusok látják el megbízási díj ellenében a kerület iskoláiban. Az órákra hétköznapi délutánonként kerül sor, figyelembe véve egyrészt azt, hogy munkaidő után a lehető legtöbb ember részt tudjon venni, másrészről a tanfolyami órák ne zavarják a normál oktatás rendjét. A képzések 30 óra – kb. 8 hét – időtartamúak. A résztvevő tanárok jelenléti íven vezetik, a kurzus befejeztével a programot eredményesen teljesítő résztvevők – akik a tanórák legalább 80 százalékán részt vettek - emléklapot kapnak, melyet a kurzust lezáró, ünnepélyes rendezvényen vehetnek át.

A Covid 19 járvány miatt 2020., 2021. évben, valamint 2022. tavaszán nem indult tanfolyam, így 2,5 év kihagyás után a folytatásra csak 2022. őszén került sor.

A tapasztalatok szerint a résztvevők nagyobb részben szépkorúak, de természetesen aktív korúak is vannak a jelentkezők között, és elvétve a fiatalabb korosztály is képviselteti magát. Nem ritka az sem, hogy egy jelentkező több kurzusra is jelentkezik. A kezdeti lendület néhány jelentkezőnél nem tart sokáig, a lemorzsolódás kb. 30%.

d) a generációk közötti programok.

A **Játékvár Óvoda** igyekszik erősíteni a kapcsolatot a nyugdíjas klubokkal, ünnepeken meglátogatják a csoportokat (műsor, ajándék). Kulturális eseményeken, ünnepeken hangszerese játékokra kérték fel az időseket, művészeti tevékenységüket mutatták be a gyerekeknek projekt napok keretében. A gyerekek ünnepeken kis előadásokkal lepték meg az időseket (Betlehemes, Anyák napja). Az óvoda a Lendvay utcai **Ódry Árpád Művészotthonnal** épített ki kapcsolatot.

A **Fasori Kicsinyek Óvoda** több alkalommal szervezett közös programot a Benczúr utcai „Idősek Klubjával”. A gyermekek meglátogatták az időseket és az idősek is meglátogatták az óvodát. A közös éneklés, kézimunkázás nagy élményt jelentett a gyermekeknek, feltöltődést az időseknek.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Szállítási szolgáltatás

A 60. életévét betöltött, terézvárosi lakóhellyel rendelkező és életvitelszerűen is az önkormányzat közigazgatási területén élő személy Budapest közigazgatási határán belül egészségmegőrző és közszolgáltatások igénybevételének elősegítése érdekében szállítási szolgáltatást igényelhet a Terézvárosi Gondozó Szolgálatnál a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokról szóló 11/2000. (V. 8.) ör. alapján.

Élelmiszer csomag

Az önkormányzat évente két alkalommal személyesen történő - átvételére nyújt lehetőséget, a rendelkezésre álló készlet mértékéig. Élelmiszer-csomag annak a személynek adható, aki a csomag átvételének időpontjában kerületi lakóhellyel rendelkezik. A szociális rászorultságtól függő egyes pénzügyi és természetbeni ellátásokról szóló 3/2015. (II.27.) ör. alapján.

Támogatás idők világnapjára

Az idők világnapja alkalmából - a megélhetéssel kapcsolatos költségek csökkentéséhez - támogatást nyújt annak a kerületi lakóhellyel rendelkező személynek, aki a 60. életévét betöltötte. Az önkormányzat évi egy alkalommal, tárgyév szeptember hónapjában, utalvány formájában nyújtja, személyenként 10.000.-Ft összegben. A szociális rászorultságtól függő egyes pénzügyi és természetbeni ellátásokról szóló 3/2015. (II.27.) ör. alapján.

Karácsonyi csomag

A megélhetéssel kapcsolatos költségek csökkentéséhez - karácsonyi csomag-támogatást nyújt annak a személynek, aki kerületi lakóhellyel rendelkezik és 62. életévét betöltötte. A szociális rászorultságtól függő egyes pénzügyi és természetbeni ellátásokról szóló 3/2015. (II.27.) ör. alapján.

Fűtéstámogatás

Az önkormányzat a november 1-jétől április 30-áig terjedő fűtési időszakra fűtéstámogatást nyújt annak a személynek, akinek a háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nagysága a támogatási alap 260%-át, egyedülálló személy esetén a 310%-át nem haladja meg. A támogatás havi összege háztartásonként 10.000.-Ft. A szociális rászorultságtól függő egyes pénzügyi és természetbeni ellátásokról szóló 3/2015. (II.27.) ör. alapján.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az idők körében az elmagányosodás kiemelt problémát jelent. Az informatikai jártasság egyre fontosabbá válik a mindennapi ügyek intézésében, kapcsolatok ápolásában. Az okoseszközök használatának, kezelésének elsajátítása, az elektronikus ügyintézés segítése, valamint az időseket célzó (kiber)bűncselekmények kivédésére felkészítés is új igényként merült fel.	Tanfolyam szervezése, informatikai, okoseszközök használatának segítése, kiberbűncselekmények kivédésére felkészítés, tájékoztató előadások szervezése
A különböző elérhető szűrőprogramok lehetősége nem feltétlenül jut el minden terézvárosi lakoshoz. Kiemelt fontosságú, hogy	Szűrőprogramok szervezése, tájékoztatás szűrőprogramokról, Az ingyenes szűrések bővítése, a szemészeti

a lehetőségekről a tájékoztatás mindenkihez eljusson. Fokozottan igaz ez az idősebb korosztályra, ahol az infokommunikációs eszközök használata alacsony, viszont az egészségi állapotuk szinten tartása, javítása és a prevenció mindenképpen javasolt.	szűrőprogram felvétele
Időskorral egyre szűkülnek a kapcsolatok és a kapcsolódási pontok.	Programok, kirándulások szervezése
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtást egyre több idős ember visszamondja, az ingyenes Gondosóra program miatt	Fokozottabb népszerűsítés, a hozzátartozók és az érintettek figyelmének felhívása a Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás előnyeire, figyelemfelhívó, tájékoztató kiadványok készítése
Az idősek és a gyerekek különösen jól megértik egymást, sokat tudnak adni egymásnak. Ha a gyerekek megismerik őket, talán több tisztelettel lesznek az idősebbek iránt. A mozgás lehetősége mindkét csoport számára hasznos és szórakoztató lehetne	„Hívd a nagyit!” – mozgásprogram beindítása óvodás gyermekek bevonásával. A kerületi nyugdíjasok társai az óvodába járó gyermekek lesznek, óvodák, idősklubok bevonása a programba Mozgásprogram kidolgozása szakértő segítségével
Az idős emberek a lakásaikban felmerülő kisebb-nagyobb javítási, felújítási munkák elvégzésére nehezen találhatnak megbízható szakembert	A Vagyonkezelő Zrt gyorsszolgálatának bővítése, a munkavégzés egész területre vonatkozó kiterjesztése (nem csak az általuk kezelt vagy karbantartott épületekben) A gyorsszolgálat népszerűsítése tájékoztató kiadványban

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A fogyatékossgal élő embereket a társadalom egyik leghátrányosabb helyzetű csoportjának tekinthetjük. Az érintettek kedvezőtlen egészségi állapota mellett a társadalmi körülményekben is számos nehézséggel küzdenek, melyek jelentősen befolyásolják a mindennapi életüket és a társadalom által elfogadott normákhoz való igazodást. Egy társadalom erkölcsi-jogi és mentális állapotát jellemzi az, hogy miképpen tudja segíteni a fogyatékossgal élő tagjainak életét. A fogyatékossgal élő emberek beilleszkedését a társadalomba, elfogadottságukat elősegíti, ha dolgoznak, ha megélhetésüket munkából származó jövedelemből tudják biztosítani.

A fogyatékossgal élő emberek helyzete – mind az oktatási, a munkaerő-piaci, a társadalmi elfogadással összefüggő szerepek terén – az utóbbi évtizedekben jelentősen megváltozott. Ez egyfelől az európai gyakorlatok adaptálásának köszönhető, de nem hanyagolható el azoknak a civil és magánkezdemenyezéseknek a köre sem, amelyek kitartóan küzdenek a fogyatékkal élők jogainak és céljainak megvalósításáért.

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény határozza meg a fogyatékos személy fogalmát. Ez alapján fogyatékos személy az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással – illetve ezek bármilyen halmozódásával – él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja. A fogyatékos személyeket két csoportba sorolhatjuk a sérülés fennállása alapján: - veleszületett, születéstől fennálló fogyatékossgal rendelkezők, - későbbi életkorban bekövetkezett, szerzett károsodással rendelkezők.

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény szerint a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

A munkáltató a fogyatékos személy munkához jutásának elősegítése érdekében - a felvételi eljárás során - köteles biztosítani az egyenlő eséllyel hozzáférhető környezetet. Abban az esetben, ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem valósítható meg, úgy számára a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató akkreditált munkáltatókat és a fejlesztő foglalkoztatást végző foglalkoztatókat a központi költségvetés - jogszabályban meghatározottak szerint - támogatásban részesíti.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Tábla: 7.1.1.; 7.1.2.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2018	237	311	548
2019	225	295	520
2020	214	286	500
2021	201	266	467
2022	n.a.	n.a.	-

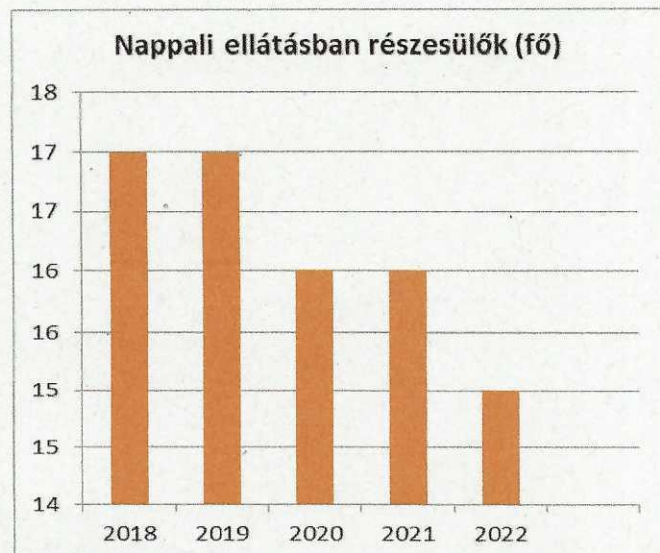
Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 7.1.1. számú táblázat a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők számát nemenként mutatja be a 2018 és 2022 közötti időszakban. Az ellátásban részesülő megváltozott munkaképességű személyek száma folyamatos csökkenést mutat mindkét nem esetében, azonban a nők nagyobb aránya magasabb.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2018	17
2019	17
2020	16
2021	16
2022	15

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

A 7.1.2. számú táblázat a nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők számát mutatja be. A vizsgált időszakban lassú, de folyamatos csökkenést tapasztalunk az ellátottak számában.

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A Terézvárosi Polgármesteri Hivatal jelenleg is több megváltozott munkaképességű kollégát foglalkoztat, példát mutatva ezzel a többi munkaadó számára.

- b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Nem rendelkezünk adattal.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Fogyatékosági támogatásban vagy vakok személyi járadékában részesülők támogatása: kerületi lakóhellyel rendelkezik, fogyatékosági támogatásban vakok személyi járadékában vagy fentiekben túl az a 16. életévét betöltött, legfeljebb 23 éves, súlyosan fogyatékos személy, akinek a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a támogatási alap 1250 százalékát (750.000 forint), egyedül élő kérelmező havi jövedelme pedig a támogatási alap 1700 százalékát (1.020.000 forint).

A támogatásra való jogosultság legfeljebb 12 hónapra állapítható meg, a támogatás összege havi 10.000 forint. A szociális rászorultságtól függő egyes pénzbeli és természetbeni ellátásokról szóló 3/2015. (II.27.) ör. alapján.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

- a) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A VI. kerület önkormányzati intézményeinek többsége a kerület átlagban 100 éves épületállományában helyezkedik el. Ezeknek az épületeknek az akadálymentesítése nem lehetetlen, de magas költséggel jár. A bölcsődéink nem akadálymentesítettek, az óvodák közül egy akadálymentes. Az oktatási intézmények közül csak néhány rendelkezik belső úgynevezett korlát

lifttel, amelynek kezeléséhez még egy segítő szükséges. A többségük azonban a bejárat után 5-10 lépcsőfokon közelíthető meg. Az orvosi rendelőink akadálymentesen megközelíthetőek.

A választások lebonyolítására szolgáló 30 szavazóköri helyiség közül csak 5 akadálymentes. Fontos feladat, hogy a jövőben ez az arány javuljon, mert a szavazati jog gyakorlása olyan közösségi élményt is jelent, amellyől a kerekesszékes vagy mozgásukban korlátozott honfitársaink meg vannak fosztva. A Helyi Választási Irodának pedig sok feladatot ad, hogy az akadálymentes szavazókörben szavazni kívánókat a hozzájuk legközelebb lévő ilyen helyiségbe áttegye. Ilyenkor közös gondolkozást igényel, hogy az igénylő hogyan, milyen útvonalon tudja legkönnyebben megközelíteni a szavazó helyiséget.

A Terézvárosi Értelmi Fogyatékosok Nappali Otthona (TERÉZÉNO) és az önkormányzat is akadálymentes weboldalt működtet (www.terezeno.hu ; www.terezvaros.hu, szem előtt tartva az EU web-akadálymentesítési irányelvét. A kapcsolatfelvétel során a megfelelő kommunikációs eszközök és technikák (vak- és gyengénlátóbarát honlap, könnyen érthető nyelvezet és piktogramok) használatát biztosítani szükséges. A weblapok elősegítik a lakosság hatékony tájékoztatását az ellátásokkal, támogatásokkal, programokkal kapcsolatban.

A TERÉZÉNO tárgyi feltételei tekintetében a 2023. év hatalmas változásokat hozott: az intézmény épülete előtt akadálymentes parkoló került kialakításra, mely segíti az igénybevevők intézménybe való bejutását.

b) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Nem rendelkezünk adattal, de a kerület épületállományának kora alapján a munkahelyeknek csak kis százaléka lehet akadálymentes.

c) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A kerületben közlekedő közlekedési eszközök mindegyike alacsony padlós, azonban a kisközdalatti igénybevétele nem biztosított pl. a kerekesszékesekkel közlekedők számára.

A Terézváros 2030 Közterületfejlesztési Program keretében megújuló közterületeink tervezése és kialakítása során már maximálisan figyelembe veszik a fogyatékkal élők igényeit (pl. járdák és az úttest szintbehozása küszöb nélkül). A Nyugati téren kialakítás alatt vannak a felszíni gyalogátkelők. A fővárossal közreműködve a Nyugati téren megvalósult a metró szint és a tér közötti lift kapcsolat, így végre a kerekesszékesek is biztonsággal jutnak el kerületünkbe ill. a Nyugati pályaudvarra.

d) fogyatékkal élők számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékkal élők számára nappali intézménye, stb.);

A fogyatékos személyeket – a társadalom és a helyi közösség egyenrangú tagjaiként – ugyanazok a jogok és kötelezettségek illetik meg, mint minden más állampolgárt. A szubszidiaritás elve alapján biztosítani kell, hogy a fogyatékos személyek a szükséges szolgáltatásokhoz a lakóhelyükön vagy ahhoz a lehető legközelebbi településen jussanak hozzá.

A korszerű ellátás legfontosabb kritériumai közé tartozik, hogy a fogyatékos emberek saját családjukban élhessenek normalizált körülmények között.

A szolgáltatásokat igénybe vevő fogyatékos személyek és családok életminősége szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bír a nappali ellátás. A családok nagy része, és főleg az érintett fogyatékos emberek az ellátás nélkül teljes elszigeteltségben élnének, nagyon kevés társas kapcsolattal és tartalmas napi tevékenységgel.

Terézvárosban a fogyatékkal élők nappali ellátását a Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzata Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthona (továbbiakban TERÉZÉNO) biztosítja.

Az intézmény 1993 óta áll az igénybe vevők rendelkezésére. 16 férőhelyen, önkiszolgálásra részben képes közép- és súlyos értelmi fogyatékos személyek részére biztosít szolgáltatásokat. Az intézmény nyitvatartási ideje 07:00 – 18:00.

Az intézmény főbb szolgáltatásai:

- körütekintő felügyelet
- igény szerinti étkeztetés
- gondozás
- készségfejlesztés
- pedagógiai segítségnyújtás
- egyénre szabott foglalkoztatás, differenciált egyéni bánásmód
- egészségügyi és fizikai állapotot megőrző szolgáltatások
- szabadidős tevékenységek, közösségi programok szervezése
- háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás
- tanácsadás
- esetkezelés
- közösségi fejlesztés.

Az intézmény szakmai munkacsoportját gyógypedagógus, szociálpedagógus, képzőművészetterapeuta, mozgásterapeuta, zeneterapeuta, meseterapeuta, orvos és szociális gondozók alkotják. A TERÉZÉNO szolgáltatási által biztosítja a fogyatékkal élő személyek lehető legnagyobb fokú önálló életvitelét és társadalomban való részvételét.

Az intézmény létjogosultságát igénybevételi mutatói jól tükrözik:

2019. január 1-jén 17 fő ellátott volt regisztrálva az intézmény nyilvántartásában, 2019-ben a gondozási napok száma 4048, a teljesített gondozási napok száma 3243 volt. 2019-ben átlagosan 13 fő vette igénybe az intézmény szolgáltatásait. A férőhely-kihasználtság átlagosan 81%-os volt.

2020. január 1-jén szintén 17 fő ellátott volt regisztrálva az intézmény nyilvántartásában. 2020-ban a gondozási napok száma 3968, a teljesített gondozási napok száma 3022 volt. A férőhely-kihasználtság átlagosan 76%-os volt. Az igénybevétel hullámzó tendenciát mutatott, mely elsősorban a járványhelyzetből adódott. A pandémia miatt 3 fő ellátott tartósan távol maradt az intézménytől (nem vállalták a bejárással járó kockázatot). 2020-ban átlagosan 12 fő vette igénybe az intézmény szolgáltatásait. A fentiek miatt a gondozási- és a teljesített gondozási napok, továbbá a gondozottak száma is csökkent az előző évi mutatókhoz képest, a kihasználtsági mutatókban 5%-os csökkenés figyelhető meg. A járvány a korábbiakban elért eredményeket mégsem tudta teljesen anulálni.

2021. január 1-jén 16 fő ellátott volt regisztrálva az intézmény nyilvántartásában. 2021-ben a gondozási napok száma 3747, a teljesített gondozási napok száma 2918 volt. A férőhely-kihasználtság átlagosan 78%-os volt. 2021-ben a pandémia miatt 2 fő ellátott tartósan távol maradt az intézménytől. 2021-ben átlagosan – hasonlóan a 2020-as évhez – 12 fő vette igénybe az intézmény szolgáltatásait. A kihasználtsági mutatókban 2%-os emelkedés figyelhető meg az előző évi mutatókhoz képest.

2022. január 1-jén 15 fő ellátott volt regisztrálva az intézmény nyilvántartásában. A csökkenés oka a pandémiára vezethető vissza, több igénybe vevő vidékre költözött, illetve volt, aki tartós bentlakásos ellátásba került. 2022-ben a gondozási napok száma 3629, a teljesített gondozási napok száma 2902 volt. A férőhely-kihasználtság átlagosan 80%-os volt, mely mutató nagyon jónak mondható. 2022-ben átlagosan – hasonlóan a 2020-as és 2021-es évhez – 12 fő vette igénybe az intézmény szolgáltatásait. A kihasználtsági mutatókban 2%-os emelkedés figyelhető meg az előző évi mutatókhoz képest.

2023. január 1-jén 16 fő ellátott volt regisztrálva az intézmény nyilvántartásában. A gondozási napok adatai év végén lesznek láthatóak, de a kihasználtsági mutatók várhatóan kissé javulnak az előző évhez képest.

2023. IV. negyedévében az intézmény felhatalmazást kapott, hogy a fenntartó önkormányzat tulajdonában lévő, az intézménnyel szemközt található, I. em. 8. szám alatti ingatlanban újonnan kialakított közösségi teret használja, meghatározott tevékenységekre. Ezzel az intézkedéssel elsősorban a **sporthoz és a szabadidős tevékenységekhez való hozzáférés** esélyei kerültek növelésre, de számos rendezvény megszervezésére is e helyszínen kerülhet sor, mely által jelentősen nő a fogyatékossgal élő személyek jólléte és közelebb kerülnek a társadalomban való teljeskörű részvételhez.

e) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Ápolási támogatás havi összege emelkedett az ellátottak érdekeinek védelmében. Az emelést az erre indokoltta, hogy ahhoz, hogy az ápolási támogatásban részesülő személy - az ápolási díjban részesülő személyhez hasonlóan - szolgálati időre és egészségügyi szolgáltatásra legyen jogosult, az ápolási támogatás havi összegének el kell érnie az ápolási díj központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott alapösszegének 80%-át. A 2020. évben az alapösszeg 39.365.-Ft-ra, 2021-ben 41.335.-Ft-ra nőtt.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

A Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás 0-24 órás készenléti rendszerben működik a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás. A segélyhívás közvetlenül a Body Guard Hungary Kft. diszpécserközpontba fut be. Ők értesítik az ügyeletes gondozónőt, aki legkésőbb 30 percen belül az ellátott lakására érkezik, majd a szükséges segítségnyújtásban részesíti az ügyfelet. Az ellátásért személyi térítési díjat kell fizetni. Az ügyfél által fizetendő személyi térítési díj a mindenkori megállapított jövedelem 2%-a.

Gyermekek az Eötvös10 Művelődési Házban, érzékenyítő tevékenység

Az Eötvös10 harmadik éve figyeli és egyeztet, hogy a terézvárosi iskoláknak milyen igénye van érzékenyítő programok szervezésére. Igyekeznek éves programjaikat valós igények alapján összeállítani. Az iskolaigazgatókkal történő egyeztetéseken túl, fontos feladatuknak tartják, hogy a kerületben élő és tanuló gyerekek számára megmutassanak olyan dolgokat is a világról, amelyet nem ismernek, nem ismerhetnek. Kiemelten foglalkoznak olyan betegségekkel, fogyatékossgokkal, amelyek elfogadása alapvető lenne.

A 2023-as érzékenyítő előadásai:

2023. március 21., kedd 19.00 Baltazár Színház - Segítség, segíték!

2023. március 29., szerda 10.00 Független Színház: Állati Színjáték

2023. április 2., vasárnap 17.00-18.00 Zseni mítosz kontra valóság

Beszélgetés az autizmusról a művészet, a család és az orvostudomány tükrében

2023. április 2., vasárnap 19.00 Színházi előadás az autizmus világnapja alkalmából

Fodor Orsolya, Holczer Sára, Illés Haibo: Ha megtalálom a harangot

Kiállítások és múzeumpedagógia

Az Eötvös10 Művelődési Ház a programjai mellé szervezett kiállításokkal igyekszik egy-egy témát körüljárni és alaposan bemutatni, 2023-ban egyik kiemelt téma az autizmussal élő emberek világa volt. 2022-ben a figyelemhiányos hiperaktivitási zavar (ADHD) volt a kiemelt téma, ennek nyomán igyekeztek előadást, beszélgetést és kiállítást is szervezni. A kiállításokat múzeumpedagógiai programmal egészítették ki, így minden aspektusába betekintést nyertek ennek a tünetegyüttesnek, betegségnek az érdeklődő terézvárosiak.

2023. március 27-szeptember 30-ig Tökéletesen más, másként tökéletes – az Autistic Art kiállítása
2023. október 13-tól 2024. április 16-ig A világ, ahogy mi látjuk – Az Igazgyöngy Alapítvány és Alapfokú Művészeti Iskola kiállítása

7.5 A fogyatékkal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Az egyik legnagyobb gond a vakok és gyengénlátók számára az információhoz való odajutás, mert sokan nem tudnak okoseszközt, telefont, számítógépet használni. Újságot már nem olvasnak, max. rádiót vagy televíziót hallgatnak.

A Vakok és Gyengénlátók Közép-Magyarországi Regionális Egyesülete (VGYKE) elnökének elszánt célja, hogy fogyatékos nappalit hozzon létre, amelyre a normatívát már meg is szerezték, viszont helyiségük nincs hozzá, amely 8-12 fő ellátására alkalmas, mellyel a szülőket némiképp tehermentesíthetnék.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Folyamatos igény mutatkozik a fogyatékkal élők számára biztosított nappali ellátásra. Figyelmet kell fordítani a fogyatékkal élő emberek helyzetének minél jobb megismerésére.	TERÉZÉNO – fogyatékkal élő nappali ellátását biztosító intézmény fenntartásával az otthonmaradás elősegítése. Az intézmény szolgáltatásairól hatékony tájékoztatás nyújtása.
Az önkormányzati fenntartású közszolgáltató intézmények nagyobb része nem akadálymentes, ill. kevés az akadálymentes. Az infokommunikációs akadálymentesítés keretében, az önkormányzati fenntartású intézményekben működtetett ingyenes WEB pontok száma kevés.	Közszolgáltató intézmények fizikai - és infokommunikációs akadálymentesítési lehetőségének vizsgálata, megoldás kidolgozása, akadálymentesítés megvalósítása. Az ingyenes WEB pontokhoz való hozzáférés biztosítása, tervezése az önkormányzati fenntartású intézményekben.
A vakok és gyengénlátók nem jutnak információhoz a kerületben élő támogatási formákról, szolgáltatásokról, programokról, karbantartásokról, felbontásokról stb. (pl. útfelújítás, járda bontása, új jelzőtáblák kihelyezése)	Az információhoz jutás biztosításának kidolgozása az érintetteket képviselő egyesület bevonásával
Az emberek többsége nem tudja, hogyan segíthet a vak és gyengénlátó embereknek,	Komplex óvodai-iskolai érzékenyítő mintaprogram elindítása a VGYKE és a

valamint a mozgássérülteknek, nem mernek odamenni hozzájuk, pedig sok esetben nagy szükségük lenne a segítségre	Mozgássérültek Budapesti Egyesülete bevonásával
A fogyatékos személyeket gondozó, ápoló szülők tehermentesítése	Nappali foglalkoztató létrehozása fogyatékos személyek számára, helyiség biztosítása

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A középkorú férfiak esetében is rossz egészségi állapotot tükröző országos statisztikai mutatók vannak.	A kerületben élő középkorú férfiak egészségmegőrzése, betegségeik megelőzése, egészségtudatuk növelése a tanácsadás, tájékoztatás és közösségépítés módszereivel. Tájékoztatás szűrőprogramokról, egészségnapok szervezése a célcsoportra fókuszálva (pl. prosztatata-, vastagbélvizsgák)
A szűrőprogramokat kevesen, szinte állandó klienskör veszi igénybe. A rendszeres, ingyenes szűrőprogramok esetén a visszatérő klienskör bővítése, további lakók bevonása	Szűrőprogram népszerűsítése, kommunikáció javítása
Leginkább a középkorú nőket és férfiakat érintik - de természetesen fiatalabbakat is érinthetik - az alábbi problémák, melyek megoldása, segítő kéz nyújtása különösen fontos: - válás utáni új egzisztencia kialakítása - kapcsolattartás a gyermekekkel a válás után - gyászfeldolgozás	Tematizált csoportfoglalkozások (klub) szervezése szakemberek bevonásával, fókuszálva a felvetett problémákra.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Civil szféra, Alapítványok

A kerületben 113 bejegyzett civil szervezet található, azonban ténylegesen 35 db szervezet tevékenykedik Terézvárosban. A különböző alapítványok és civil szervezetek nagy szerepet játszanak a kerület életében. Általánosságban elmondható, hogy nagy számban vannak a

gyermeket, illetve az időseket, nyugdíjasokat támogató alapítványok, valamint kiemelő a zsidó hitközösség a kerületben. Említésre méltó továbbá a kerületben tevékenykedő, különböző sportegyesületek, valamint a természetvédelem jegyében is alakult egyesület.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;
- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;
- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége
- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;
- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A nyilvánosság folyamatos biztosítása érdekében tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett.

A HEP (2024-2028) dokumentum nyilvánosságának biztosítására az önkormányzat honlapja (www.terezvaros.hu) áll rendelkezésre. A program elfogadását megelőzően a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében megkerestük a partner szervezet (Fórum tagokat), akik a Fórumon észrevételeikkel, javaslataikkal segítették a HEP dokumentum elkészítését és felülvizsgálatát.

A HEP Fórum segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A honlapon az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőségi folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	<i>problémák beazonosítása rövid megnevezéssel</i>	<i>fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel</i>
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A célcsoport tagjai között jelentős a munkanélküliek száma, ami tovább generálja az elszegényedést. A közfoglalkoztatást főként alacsony iskolázottságú, különböző problémákkal küzdő személyek veszik igénybe. Igény lenne rá, hogy az óvodák takarításához igénybe tudják venni a reggeli és/vagy esti időszakban a közfoglalkoztatottak munkáját.	A közfoglalkoztatás fenntartása, amely egy napi ritmust, napirendet biztosít számukra, esélyt ad a munkaerő nyitott világába visszatérni. Továbbképzési lehetőségek biztosítása. A középiskolás tanulók B kategóriás gépjárművezetői engedélye megszerzésének támogatása. Közfoglalkoztatás megszervezése az óvodákban alkalmasszerűen, intézményi igények felmérése
	Roma Nemzetiségi Önkormányzat helyi életben való aktivitása alacsony	Együttműködés a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal, roma kulturális programok létrehozásában való segítség, azok megismertetése, közösségi életben való aktivitás növelése
	Programok, szociális támogatások nem érik el a romákat és a mélyszegénységben élőket	Roma referens/szakértő/mentor kijelölése, aki felkeresi a családokat, bizalmi és megszólítóerő is lehet az önkormányzat és a családok között: segíti őket az ügyintézésben, tájékoztatja a lehetőségeikről, bizalommal fordulhatnak hozzá problémáikkal
	Lakhatási szegénység	Az alacsony komfortfokozatú bérlakások felújítása.
	A roma és a mélyszegénységben élő, óvodáskorú gyermekek éretlenül mennek az iskolába. A roma gyermekek többsége sajátos nevelési igényűnek (SNI-snek) van minősítve	Iskolai előkészítő, fejlesztő foglalkozások szervezése. Együttműködés a Romano Kher Budapesti Roma Művelődési Házzal. Közösségépítés, identitás-, és tudásfejlesztés. Ösztöndíj biztosítása roma fiataloknak
	A mélyszegénységben élők és a romák egészségi állapota rosszabb az összlakossághoz mérten.	A rendszeres prevenciós szűrővizsgálatok népszerűsítése a mélyszegénységben élők és a romák között. Az egészségi állapot – és ezáltal életminőség - javítása, erősödő egészségtudatosság.

Gyermekek	Számtalan esetben előfordul, hogy az albérletben, nehéz anyagi körülmények között élő családok a VI. kerületi lakóhely/tartózkodási hely hiányában nem tudnak szociális támogatásokat, támogatott védőoltásokat igénybe venni, ill. gyermekeik nem tudnak az intézményi ellátásba bekerülni.	Az önkormányzat által biztosított széleskörű támogatások, ellátások állandó lakcímhez (sok esetben nem elég a kerületi tartózkodási hely sem) kötődnek, így sokan ezekből kiszorulnak. Program kidolgozása, amely biztosítja, hogy ezek az életvitelszerűen Terézvárosban élő hátrányos helyzetű családok is hozzáférjenek az önkormányzat által nyújtott támogatásokhoz.
	Az Önkormányzat, az Eötvös10 Művelődési Ház által nyújtott szolgáltatások, támogatások kihasználtsága nem teljes körű, sokszor az információ nem jut el a célcsoport tagjaihoz.	Az intézkedés célja a kommunikáció erősítése, a kerületi lakosság számára hozzáférhető tájékoztató anyagok rendszeres biztosítása, bővítése. Az Eötvös10 Művelődési Ház által biztosított programlehetőségek és szolgáltatások népszerűsítése.
	Kisgyermek komplex fejlesztése (3-6 év): A hátrányos helyzetben élő családok lehetőségei nem teszik megvalósíthatóvá azt, hogy a gyermeküket még a probléma kialakulása előtt, preventív jelleggel készíthessék fel az iskolás évekre.	A gyermekek idegrendszerének a felkészítése az iskolás évekre annak érdekében, hogy a tanulási nehézségek megelőzhetőek legyenek. Szenzoros fejlesztés, érzelmi intelligencia fejlesztése, mozgásfejlesztés Kulcsár módszerrel, kognitív fejlesztés Cogniplus Traininggel kiegészítve.
	Gyermekek komplex fejlesztése (6-18 év): Amennyiben már kialakult a tanulási nehézség, úgy azok oldását célzó terápiára csak hosszú várakozás után van lehetőség.	A már kialakult tanulási nehézségek oldása mozgásterápiás fejlesztéssel kiegészítve. Szenzoros fejlesztés, érzelmi intelligencia fejlesztése, mozgásfejlesztés Kulcsár módszerrel, kognitív fejlesztés Cogniplus Traininggel kiegészítve.
	Egyre javul a jelzőrendszeri együttműködés, meg vannak a visszacsatolások egy-egy jelzéssel kapcsolatban. Feladat: tovább erősíteni, fenntartani a Jelzőrendszeri tagok jelzés aktivitását, együttműködését, motivációját	Tovább haladni az együttműködés erősítésében a gyermekek mindenek feletti képviselte érdekében. Jelzés oda-és visszacsatolásának erősítése az együttműködés jegyében.
	Egyre több az olyan gyermek, aki a közösségi média felületein keresztül tájékozódik a világról. Ez lehet megkésett beszédfejlődés hátterében.	A gyermekek fejlődésének segítése: anyanyelvi nevelés, népzene hangszerekkel történő megszólaltatása. Gyermezműsorok szervezése, a kisgyermeknevelők továbbképzésen történő részvétele anyanyelv fejlesztése témában. Szülők érzékenyítése a gyermekük beszédfejlődésének fontosságáról.

	Egyre több bölcsődében kéri gyermeke felvételét külföldi állampolgár. A magyar nyelvvel való ismerkedés a nyelv elsajátítása az integrálódás szempontjából fontos.	A külföldi családok beilleszkedésének segítése. A gyermekek megfelelő környezetben történő fejlődésének biztosítása. Gyermekműsorok szervezése, a kisgyermeknevelők továbbképzésen történő részvétele anyanyelv fejlesztése témában. Eltérő kultúrák és nyelv megismerése az elfogadás segítése érdekében. Nyelvi képzések a gyermekekkel foglalkozó pedagógusoknak.
	Az utóbbi években egyre több család részéről merül fel a vegetáriánus étrend igénylése, vallási vagy egyéb más okok miatt.	Egészségesebb gyermekétkeztetési alapanyagok biztosítása a közétkeztetést lebonyolító cég biztosítson lehetőséget más étrendet követő családok gyermekei számára – írásos kérelem mellett -, az átlagtól eltérő igények kielégítésére (pl. vegetáriánus).
	Hátrányos helyzetű családban élő gyermekek tanulásának segítése, elsősorban a Vörösmarty Általános Iskola részére segítség, a gyermekek számára esély nyújtása	Tanoda létesítése, ösztöndíjrendszer kidolgozása, az érintett családok számára a lehetőség népszerűsítése a köznevelési intézményekben, önkéntesek bevonása.
	A gyermekétkeztetésben a gyümölcsfogyasztás aránya kicsi, oka lehet, hogy a közétkeztetésben gyümölcs használat nem mindig biztosított. Az önkormányzati ingatlanban működő bölcsődékben, óvodákban, iskolákban évek óta biztosít a gyermekek számára étkezéskiegészítést és gyümölcsprogramot.	A gyermekétkeztetésben az étkezéskiegészítés és gyümölcsprogram fenntartása. Gyermekétkeztetésben gyümölcs és gyümölcslé biztosítása az önkormányzati ingatlanban működő bölcsődékben, óvodákban, iskolákban.
Idősek	Az idősek körében az elmagányosodás kiemelt problémát jelent. Az informatikai jártasság egyre fontosabbá válik a mindennapi ügyek intézésében, kapcsolatok ápolásában. Az okoseszközök használatának, kezelésének elsajátítása, az elektronikus ügyintézés segítése, valamint az időseket célzó (kiber) bűncselekmények kivédésére felkészítés is új igényként merült fel.	Tanfolyam szervezése, informatikai-, okoseszközök használatának segítése, kiberbűncselekmények kivédésére felkészítés, tájékoztató előadások szervezése
	A különböző elérhető szűrőprogramok lehetősége nem feltétlenül jut el minden terézvárosi lakoshoz. Kiemelt fontosságú, hogy a lehetőségekről a tájékoztatás mindenkihez eljusson. Fokozottan igaz ez az idősebb	Szűrőprogramok szervezése, tájékoztatás szűrőprogramokról, Az ingyenes szűrések bővítése, a szemészeti szűrőprogram felvétele

	korosztályra, ahol az infokommunikációs eszközök használata alacsony, viszont az egészségi állapotuk szinten tartása, javítása és a prevenció mindenképpen javasolt.	
	Időskorral egyre szűkülnek a kapcsolatok és a kapcsolódási pontok.	Programok, kirándulások szervezése
	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtást egyre több idős ember visszamondja, az ingyenes Gondosóra program miatt	Fokozottabb népszerűsítés, a hozzátartozók és az érintettek figyelmének felhívása a Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás előnyeire, figyelemfelhívó, tájékoztató kiadványok készítése
	Az idősek és a gyerekek különösen jól megértik egymást, sokat tudnak adni egymásnak. Ha a gyerekek megismerik őket, talán több tisztelettel lesznek az idősebbek iránt. A mozgás lehetősége mindkét csoport számára hasznos és szórakoztató lehetne	„Hívd a nagyit!” – mozgásprogram beindítása óvodás gyermekek bevonásával. A kerületi nyugdíjasok társai az óvodába járó gyermekek lesznek, óvodák, idősklubok bevonása a programba Mozgásprogram kidolgozása szakértő segítségével
	Az idős emberek a lakásaikban felmerülő kisebb-nagyobb javítási, felújítási munkák elvégzésére nehezen találnak megbízható szakembert	A Vagyonkezelő Zrt gyorsszolgálatának bővítése, a munkavégzés egész kerületre vonatkozó kiterjesztése (nem csak az általuk kezelt vagy karbantartott épületekben) A gyorsszolgálat népszerűsítése tájékoztató kiadványban
Nők	Problémát jelent főként a rászoruló szülők, egyedülálló anyák számára – akik a magán bébiszitteri szolgáltatásokat nem tudják megfizetni -, hogy rövid, 1-2 órás ügyintézés idejére gyermeküket valakire rábízassák, valahol elhelyezhessék	Gyermekegőrzői, bébiszitteri szolgálat létrehozása, program kidolgozása (pl. havi ingyenesen igénybe vehető órakeret meghatározása)
	Rossz egészségi állapotot tükröző országos statisztikai mutatók.	A kerületben élő nők egészségmegőrzése, betegségeik megelőzése, egészségtudatuk növelése a tanácsadás, tájékoztatás és közösségépítés módszereivel. Tájékoztatás szűrőprogramokról, egészségnapok szervezése a célcsoportra fókuszálva (pl. emlő-, méhnyak-, és vastagbélvizsgák)
Fogyatékkal élők	Folyamatos igény mutatkozik a fogyatékkal élők számára biztosított nappali ellátásra. Figyelmet kell fordítani a fogyatékkal élő emberek helyzetének minél jobb megismerésére.	TERÉZÉNO – fogyatékkal élők nappali ellátását biztosító intézmény fenntartásával az otthonmaradás elősegítése. Az intézmény szolgáltatásairól hatékony tájékoztatás

		nyújtása.
	Az önkormányzati fenntartású közszolgáltató intézmények nagyobb része nem akadálymentes, ill. kevés az akadálymentes. Az infokommunikációs akadálymentesítés keretében, az önkormányzati fenntartású intézményekben működtetett ingyenes WEB pontok száma kevés.	Közszolgáltató intézmények fizikai - és infokommunikációs akadálymentesítési lehetőségének vizsgálata, megoldás kidolgozása, akadálymentesítés megvalósítása. Az ingyenes WEB pontokhoz való hozzáférés biztosítása, tervezése az önkormányzati fenntartású intézményekben.
	A vakok és gyengénlátók nem jutnak információhoz a kerületben élő támogatási formákról, szolgáltatásokról, programokról, karbantartásokról, felbontásokról stb. (pl. útfelújítás, járda bontása, új jelzőtáblák kihelyezése)	Az információhoz jutás biztosításának kidolgozása az érintetteket képviselő egyesület bevonásával
	Az emberek többsége nem tudja, hogyan segíthet a vak és gyengénlátó embereknek, valamint a mozgássérülteknek, nem mernek odamenni hozzájuk, pedig sok esetben nagy szükségük lenne a segítségre	Komplex óvodai-iskolai érzékenyítő mintaprogram elindítása a VGYKE és a Mozcassérültek Budapesti Egyesülete bevonásával
	A fogyatékos személyeket gondozó, ápoló szülők tehermentesítése	Nappali foglalkoztató létrehozása fogyatékos személyek számára, helyiség biztosítása
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	A középkorú férfiak esetében is rossz egészségi állapotot tükröző országos statisztikai mutatók vannak.	A kerületben élő középkorú férfiak egészségmegőrzése, betegségeik megelőzése, egészségtudatuk növelése a tanácsadás, tájékoztatás és közösségépítés módszereivel. Tájékoztatás szűrőprogramokról, egészségnapok szervezése a célcsoportra fókuszálva (pl. prosztatata-, vastagbéliszűrés)
	A szűrőprogramokat kevesen, szinte állandó klienskör veszi igénybe. A rendszeres, ingyenes szűrőprogramok esetén a visszatérő klienskör bővítése, további lakók bevonása	Szűrőprogram népszerűsítése, kommunikáció javítása
	Leginkább a középkorú nőket és férfiakat érintik - de természetesen fiatalabbakat is érinthetik - az alábbi problémák, melyek megoldása, segítő kéz nyújtása különösen fontos: - válás utáni új egzisztencia kialakítása - kapcsolattartás a gyermekekkel a válás után - gyászfeldolgozás	Tematizált csoportfoglalkozások (klub) szervezése szakemberek bevonásával, fókuszálva a felvetett problémákra.

2. Összegező táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitika i stratégiához	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása

0. Településszintű probléma

1	Szűrőprogram középkorú férfiak részére	A középkorú férfiak esetében rossz egészségi állapotot tükröző országos statisztikai mutatók vannak.	A kerületben élő középkorú férfiak egészségmegőrzése, betegségeik megelőzése, egészségügyi tudatuk növelése a tanácsadás, tájékoztatás és közösségépítés módszereivel. Tájékoztatás szűrőprogramokról, egészségnapok szervezése a célcsoportra fókuszálva (pl. prosztata-	Települési fejlesztési koncepció, Szociális Szolgáltatástervezési koncepció, szociális törvény, önkormányzati rendelet	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét, Elősegítő Nemzeti Stratégia	Szűrőprogramok szervezése, a célcsoport részére az információ eljuttatása.	házi orvosok, Humánszolgálati Főosztály	2028.12.31.	Szűrési igénybevevők száma	Önkormányzatok pályázati forrásai	Folyamatos	Nem releváns

2	Szűrőprogramok népszerűsítése, kommunikációs erősfítése	A szűrőprogramokat kevesen, szinte állandó klienskör veszi igénybe. A rendszeres, ingyenes szűrőprogramok esetén a visszatérő klienskör bővítése, további lakók bevonása	Szűrőprogram népszerűsítése, kommunikációs javítása	Települési fejlesztési koncepció, Szociális Szolgáltatástervezési koncepció, szociális törvény, önkormányzati rendelet	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia	Szűrőprogramok szervezése, a célcsoport részére az információ eljuttatása.	házi orvosok, Humánszolgáltatási Főosztály	2028.12.31.	Szűrési igénybe vevők számának növekedése	Önkormányzat, pályázati források	Folyamatos	Nem releváns
3	Tematizált csoportfogalkozások	Leginkább a középkorú nőket és férfiakat érintik de természetesen fiatalabbakat is érinthetik - az alábbi problémák, melyek megoldása, segítő nyújtása különösen fontos: - válás utáni újjáélesztencia kialakítása - kapcsolattartás a gyermekekkel	Tematizált csoportfogalkozások (klub) szervezése szakemberek bevonásával, a fókuszálva a felvetett problémákra.	Települési fejlesztési koncepció, Szociális Szolgáltatástervezési koncepció, szociális törvény, önkormányzati rendelet	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia	igényfelmérés, csoportfogalkozások tartása	Eötvös 10., TCSGYK	2028.12.31.	Csoportfogalkozások igénybe vevők száma	Önkormányzat, pályázati források	Folyamatos	Nem releváns

	a válás után - gyászfeldolgozás									

I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége

1	Közfoglalkoztatás fenntartása, bővítése	A célszempont tagjai között jelentős a munkanélküliség száma, ami tovább generálja az elszegényedést. A közfoglalkoztatást főként alacsony iskolázottságú, különböző problémákkal küzdő személyek vesznek igénybe. Igény lenne rá, hogy az óvodák takarításához igénybe tudják venni a reggeli és/vagy esti időszakban a közfoglalkoztatottak munkáját.	A közfoglalkoztatás fenntartása, amely egy napi ritmussal napirendet biztosít számunkra, esélyt ad a munkaerő nyitott világába visszatérni. Továbbképzési lehetőségek biztosítása.	Településcéljességi koncepció (2019-2030), Szociális Szolgáltatási Szervezési Koncepció (2009-2024), szociális törvény, önkormányzati rendelet	Új Stratégia (2019-2030), Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	A közfoglalkoztatás fenntartása, foglalkoztatási lehetőségek bővítése. A közfoglalkoztatás tanulókat B kategóriás gépjárművezetői engedély megszerzésének támogatása.	Térésvárosi Foglalkozási Elősegítő Nonprofit Kft., területi óvodák	2028.12.31.	Közfoglalkoztatottak száma, Gépjárművezetői engedély megszerzésének támogatásában részesültek száma	önkormányzati forrás, pályázati forrás	Törvényi rendelkezés fennmaradása esetén folyamatos.	Nem releváns

4	Bérlakások felújítása	Lakhatási szegénység	1	Az alacsony komfortfokozatú bérlakások felújítása.	Településfejlesztési koncepció, Nemzeti Ifjúsági Szolgáltatási Stratégia, Szervezési koncepció, Nemzeti Koncepció, szociális törvény, önkormányzati rendelet	Új Roma Stratégia, Nemzeti Ifjúsági Szolgáltatási Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, önkormányzati rendelet	Komfortfokozat növelése a lakhatási szegénység problémájának javítása érdekében	Terésváros Vagyongazdálkodási Zrt.	2028.12.31.	A felújított lakások száma	Önkormányzati forrás, pályázati források	Folyamatos	Nem releváns
5	Iskolai étkeztetés, a roma és a mélyszegénységben élő gyermekek körében	A roma és a mélyszegénységben élő, óvodáskorú gyermekek étkeztetése, az iskolába járó roma gyermekek többsége SN-snek van minősítve	Iskolai étkeztető, fejlesztő foglalkozások szervezése. Közösségépítő és, identitás-, és tudásfejlesztési s. Ösztönző biztositása roma fiataloknak	Településfejlesztési koncepció, Szociális Szolgáltatási Stratégia, Szervezési koncepció, Nemzeti Koncepció, szociális törvény	Új Roma Stratégia, Nemzeti Ifjúsági Szolgáltatási Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, önkormányzati rendelet	Együttműködés a Romano Kher Budapesti Roma Művelődési Házzal, foglalkozások szervezése.	Eötvös 10, Romano Kher Budapesti Roma Művelődési Ház, roma mentor	2028.12.31.	Iskolai étkeztetési mutatók javulása, a programba bevont gyermekek száma	Humán erőforrás, pénzügyi források, pályázati források	Folyamatos	Nem releváns	
6	Szűrőprogramok szervezése, a célcsoport bevonása	A mélyszegénységben élők és a roma lakosság egészségi állapota rosszabb az országos átlaghoz mérten.	A rendszeres prevenció szűrővizsgálatainak népszerűsítése a mélyszegénységben élők és a roma lakosság között. Az egészségi	Településfejlesztési koncepció, Szociális Szolgáltatási Stratégia, Szervezési koncepció, Nemzeti Koncepció, szociális törvény	Új Roma Stratégia, Nemzeti Ifjúsági Szolgáltatási Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, önkormányzati rendelet	Szűrőprogramok szervezése, a célcsoport részére az információ eljuttatása.	TCSGYK, házi gyermekorvosok, házi orvosok, roma mentor, Roma Nemzetiség i. Önkormányzat	2028.12.31.	Szűrőprogram igénybevevők száma	Önkormányzati forrás, pályázati források	Folyamatos	Nem releváns	

		állapot – és ezáltal életminőség - javítása, erősödő egészség tudatosság.	rendelet		yzat								
7	Az életvitelszerűen Terézvárosban tartózkodó családok támogatási programja	Egyre nő azon albertben, nehéz anyagi körülmények között élő családok száma, akik a VI. kerületi lakóhely/tartózkodási hely hiányában nem tudnak szociális támogatásokat, támogatott védőoltásokat igénybe venni, ill. gyermekeik nem tudnak az intézményi ellátásba bekerülni, pedig életvitelszerűen itt tartózkodnak.	Az önkormányzat által biztosított szociális támogatásokat, lakcímhez (sok esetben nem elég a kerületi tartózkodási hely sem) kötődnek, így sokan ezekből kizsorzulnak.	Településfel- ejesztési Koncepció Szociális Ifjúsági Szolgáltatási Stratégia, stervezési Koncepció	Új Roma Roma Nemzeti Ifjúsági Stratégia, Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia, önkormányzati rendelet	Program kidolgozása, amely biztosítja, hogy ezek az életvitelszerűen Terézvárosban élő hátrányos helyzetű családok is hozzáférjenek az önkormányzat által nyújtott támogatásokhoz.	Humánszolgálati Főosztály, roma mentor, Roma Nemzetiség i Önkormányzat	2028.12.31.	Támogatások száma, programba bevont családok száma	Önkormányzati forrás, pályázati források	Folyamatos	Nem releváns	
8	Szolgáltatások, támogatások kihasználtságának javítása	Az önkormányzat, valamint az Eötvös10 által nyújtott szolgáltatások, támogatások	Az intézkedés célja a kommunikáció erősítése, a kerületi lakosság számára	Településfel- ejesztési Koncepció Szociális Ifjúsági Szolgáltatási Stratégia, stervezési Koncepció	Új Roma Roma Nemzeti Ifjúsági Stratégia, Magyar Nemzeti	A roma mentorként és a Roma Nemzetiség i Önkormányzattal	Humánszolgálati Főosztály, Eötvös10, roma mentor, Roma	2028.12.31.	Szolgáltatásokat, támogatásokat, programokat igénybe	Humán-erőforrás, pénzügyi források, pályázati források	Folyamatos	Nem releváns	

	kihasználtsága nem teljes körű, sokszor az információ nem jut el a célcsoport tagjaihoz.	hozzáférhető tájékoztató anyagok rendszeres biztosítása, bővítése, Az Eötvös 10 által biztosított programlehetőségek és szolgáltatások népszerűsítése.	, szociális törvény	Társadalmi Felzárkózási Stratégia, önkormányzati rendelet	együttműködve az információ eljuttatása a célcsoport tagjaihoz	Nemzetiség i Önkormányzat		vevők számának növekedése		

II. A gyermekek esélyegyenlősége

1	Kisgyermek komplex fejlesztése (3-6 év)	A hátrányos helyzetben élő családok lehetőségei nem teszik megvalósíthatóvá azt, hogy a gyermeküket még a probléma kialakulása előtt, preventív jelleggel készíthessék fel az iskolás évekre.	A gyermekek idegrendszerének a felkészítése az iskolás évekre annak érdekében, hogy a tanulási nehézségek megelőzhetőek legyenek.	Helyi Intézkedési Terv, Szociális Szolgáltatási Szolgálat	„Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégiáról 2007-2032	Szenzoros fejlesztés, érzelmi intelligencia fejlesztése, mozgásfejlesztés Kulusár módszertel, kognitív fejlesztés Cogniplus Traininggel kiegészítve.	Polgármester, TCSGYK	2028.12.31.	A gyermekek fejlesztése érdekében remélt eredmények vannak, minden esetben egyén függő a fejlődés tempója és kimenetel e.	Komplexen felszerelt fejlesztőhelys ég kialakítása, ami minimum 20 m2. A helyiségben lehetőség szerint nagymozgásfejlesztő eszközök segítségével történik a munka kiscsoportos formában, vagy egyénileg.	A folyamatos szakmai továbbképzéseknek köszönhetően jól alakítható, mindig egyénre szabható a fejlesztési terv.	Nem releváns
2	Gyermekek komplex fejlesztése	Amennyiben már kialakult a tanulási nehézség, úgy	A már kialakult tanulási nehézségek	Helyi Intézkedési Terv, Szociális	„Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégiáról	Szenzoros fejlesztés, érzelmi intelligencia	Polgármester, TCSGYK	2028.12.31.	A gyermekek fejlesztése	A kisgyermekeknél használt fejlesztőeszközök	A folyamatos szakmai továbbképzések	Nem releváns

	(6-18 év)	azok oldását célzó terápiára csak hosszú várakozás után van lehetőség.	oldása mozgásterápiás fejlesztéssel kiegészítve.	Szolgáltatás 2007-2032	s Tervezési koncepció, Gytv.	a fejlesztése, mozgásfejlesztés Kulcsár módszerrel, kognitív fejlesztés Cogniplus Traininggel kiegészítve.			ben csak remélt eredmények vannak, minden esetben egyén függő a fejlődés tempója és kimenetel e	zók bevonása a jól alakítható, mindig egyénre szabható a fejlesztési terv.		
3	Erősíteni, fenntartani a Jelzőrendszeri tagok jelzés aktivitását, együttműködését, motivációját	Egyre javul a Jelzőrendszeri együttműködés, meg vannak a visszacsatolások egy-egy jelzéssel kapcsolatban.	Tovább haladni az együttműködés és erősítésben a gyermekek minden feletti képviselte érdekében.	Helyi Intézkedés terv, Nemzeti Szociális Szolgáltatás 2032	„Legyen jobb a gyermekeknek”-Nemzeti stratégia (2007-2032)	Jelzés oda- és visszacsatolásnak erősítése az együttműködés jegyében.	Polgármester TCSSGYK, Jelzőrendesze-ri tagok, Védőnői Szolgálat, Hazi gyermekorvosok	2028.12.31	Gyermekek élelmi Tanácskozás összegző értékelése	Önkormányzati források, pályázati forrás	Folyamatos	Nem releváns
4	A megkészt beszédfejlődés fejldéssel érintett gyermekek számára csökkentés e	Egyre több az olyan gyermek, aki a közösségi média felületein keresztül tájékozódik a világról. Ez lehet megkészt beszédfejlődés háttérben.	A gyermekek fejlődésének segítése: anyanyelvi nevelés, népzene hangszerekkel történő, megközelítési sa.	Helyi Intézkedés terv, Szociális Szolgáltatás 2032	„Legyen jobb a gyermekeknek”-Nemzeti stratégia (2007-2032)	Gyermekek üsörök szervezése, a kisgyermek nevelők továbbképzésen történő részvételé anyanyelv fejlesztése témában. Szülők	Polgármester, Terveztvárosi Egyesített Bölcsődék, Óvodák, Művészeti oktatásban részt vevő intézmények önkéntes tanulói.	2028.12.31	A megkészt beszédfejlődésű gyermekek számának csökkentés e. Szemlélet változás a szülők körében.	Önkormányzati források, pályázati forrás	Folyamatos	Nem releváns

5	Külföldi állampolgárok gyermekeinek integrálása	Egyre több a bölcsődében kéri gyermeke felvételét külföldi állampolgár. A magyar nyelvvel való ismerkedés a nyelv elsajátítása az integrálódás szempontjából fontos.	A külföldi családok beilleszkedésének segítése. A gyermekek megfelelő környezetben történő fejlődésének biztosítása.	Helyi Intézkedési terv, Szociális Szolgáltatási terv, Koncepció, Gyermekvédelmi Törvény	„Legyen jobb a gyermekeknek”-Nemzeti stratégia (2007-2032)	Gyermekek üsörök szervezése, a kisgyermek nevelők továbbképzésén történő részvétel anyanyelv fejlesztése témában. Elterő kultúrák és nyelv megismerése az elfogadás segítése érdekében. Nyelvi képzések a gyermekek foglalkozó pedagógusok-nak.	Polgármester, Terézvárosi Egyesített Bölcsődék, Óvodák, Művészeti iskolákban részt vevő intézmények önkéntes tanulóit.	2028.12.31.	A külföldi állampolgárok és gyermekeik elfogadottabbaknak érzik magukat.	Önkormányzati források, pályázati forrás	Folyamatos	Nem releváns
6	Egészsége sebb közétkeztetés biztosítása,	Az utóbbi években egyre több család részéről a	Egészségesebb b gyermekétkeztetési alapanyagok	Helyi Intézkedési terv, Szociális Szolgáltatási terv, Koncepció, Gyermekvédelmi Törvény	„Legyen jobb a gyermekeknek”-Nemzeti stratégia (2007-2032)	Egyedi igények, valamint egészségesebb étrend	Polgármester, Terézvárosi Egyesített Bölcsődék, Óvodák, Művészeti iskolákban részt vevő intézmények önkéntes tanulóit.	2028.12.31.	A kidobott ételek mennyiségének csökkentése	Önkormányzati források, pályázati forrás	Folyamatos	Nem releváns

	egyedi igények teljesítése a közétkeztetésben	vegetáriánus étrend igénylése, vallási vagy más okok miatt.	biztosítása a közétkeztetést lebonyolító cég biztosítson lehetőséget más étrendet követő családok gyermekei számára – írásos kérelem mellett -, az átlagtól eltérő igények kielégítésére (pl. vegetáriánus).	stervezési koncepció, Gyermekek édelmi Törvény		biztosítása	Óvodák, Iskolák, Közétkeztetés biztosító cég	e				
7	Tanoda létesítése	Hátrányos helyzetű családokban élő gyermekek tanulásának segítése, elsősorban a Vörösmarty Általános Iskola részére segítség, a gyermekek számára esély nyújtása	Tanoda létesítése, ösztöndíjrend szer kidolgozása, az érintett családok számára a lehetőség népszerűsítése a köznevelési intézményekben, önkéntesek bevonása.	Települési fejlesztési koncepció „Nemzeti Szociális Stratégia (2007-2032), Szolgáltatásai (2032), Stervezési koncepció önkormányzati rendelet, szociális törvény	„Legyen jobb a gyermekeknek”-Nemzeti stratégia (2007-2032), Szolgáltatásai (2032), Stervezési koncepció önkormányzati rendelet	A hátrányos helyzetű gyermekek ösztöndíjra a folyamatos tanulásra ösztönző rendszer létrehozása, délutáni segítő oktatási tevékenység önkéntesek bevonásával	Általános iskolák, HEP referens,	2028.12.31.	A Tanodát igénybe vevők száma, eredményeik	Önkormányzati források, pályázati forrás	Folyamatos	Nem releváns
8	Gyermekekét kezeltetésbe	A gyermekétkeztet	A gyermekétkeztet	Szolgáltatási szervezési	„Legyen jobb a gyermekeknek	A gyermekétkeztet	Humán Bizottság,	2028.12.31.	A gyermeke	Önkormányzati források,	Folyamatos	Nem releváns

n	az étkezésie gészítés és gyümölcsprogram fenntartása	a etésben a gyümölcsfogyasztás aránya kicsi, oka lehet, hogy a közetkeztetésben a gyümölcs használat nem mindig biztosított. Az önkormányzati ingatlanban működő bölcsődékben, óvodákban, iskolákban évek biztosít a gyermekek számára étkezéskiegészítő és gyümölcsprogramot.	a tetésben az étkezéskiegészítés és gyümölcsprogram fenntartása. Gyermekekkel kapcsolatban a gyümölcs és gyümölcsle az önkormányzati ingatlanban működő bölcsődékben, óvodákban, iskolákban.	Koncepció „Nemzeti Szakági stratégia (2007-2032), szabályozási s, önkormányzati rendelet	eztetésben a gyümölcs és gyümölcsle biztosítása	Humán szolgálati Főosztály	k egészségsebb fejlődése	pályázati forrás		

III. A nők esélyegyenlősége

1	Gyermekeink egőrzési program létrehozása	Problémát jelent főként a rászoruló szülők, egyedülálló anyák számára – akik a magán bétisítteri szolgáltatásokra nem tudják megfizetni –, hogy rövid, 1-2 órás ügyintézés idejére gyermekeiket	Gyermekek megőrzési, bétisítteri szolgáltatásait létrehozása, program kidolgozása (pl. havi ingyenesen igénybe vehető órakeret meghatározás a)	Települési fejlesztési koncepció „Nemzeti Szociális stratégia (2007-2032), Nők és sztereotípiák koncepció	„Legeyen jobb a gyermekeknek”-Nemzeti Szociális stratégia (2007-2032), Nők és sztereotípiák koncepció	Rugalmas ügyintézés, bevonásítás biztosítása az anya számára, havi igénybe vehető órakeret meghatározásával	Humán Bizottság, Humán szolgálati Főosztály	2028.12.31.	Ígénybe vevők létszáma, havi óraszám	Önkormányzati pályázati forrás	Folyamatos	Nem releváns

	váljk mindennapi ügyek intézésében, kapcsolatok ápolásában. Az okosesszközök használatának, kezelésének elsajátítása, az elektronikus ügyintézés segítése, valamint az időseket célzó (kiber)bűncsele kmények kivédésére felkészítés is új igényként merült fel.	a felkészítés, tájékoztató előadások szervezése			kibertűncse lekmények kivédésére felkészítés, tájékoztató előadások szervezése							
2	Tájékoztat ás szűrőprogr amokról, egészségna pok szervezése	A különböző elérhető szűrőprogramo k lehetősége nem feltétlenül jut el minden terézvárosi lakoshoz. Kiemelt fontosságú, hogyan lehetőségekről a tájékoztatás mindenkihez eljusson. Fokozottan igaz ez az idősebb korosztályra,	Szűrőprogra mok szervezése, tájékoztató szűrőprogram okról, Az ingyenes szűrések bővítése, a szemészeti szűrőprogram felvétele	Szociális Szolgáltatási szervezési Konceptió	Időügyi Nemzeti Stratégia	Szűrőprogr amok szervezése, a célcsoport tájékoztató a szűrőprogra mokról	TEGOSZ	2028.12.31.	Igénybe vevők száma	Önkormányza ti pályázati források	Folyamatos	Nem releváns

	ahol az infokommunikációs eszközök használata alacsony, viszont az egészségi állapotuk szinten tartása, javítása és a prevenció mindenképpen javasolt.											
3	Az időskori elszigeteltség, magány csökkentése. Kapcsolatok kialakítása, erősítése.	Időskorral egyre szűkülnek a kapcsolatok és a kapcsolódási pontok.	Célcsoportnak szóló programok szervezése, nyílt napok szervezése	Szociális Szolgáltatási Szervezési Konceptió	Időügyi Nemzeti Stratégia	Programok, kirándulások szervezése	TEGOSZ, Eötvös10	2028.12.31.	Igénybe vevők száma	Önkormányzati forrás, pályázati források	Folyamatos	Nem releváns
4	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás népszerűsítése	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtást egyre több idősebb ember visszamondja, az ingyenes Gondosóra program miatt	Fokozottabb népszerűsítés, a hozzátartozók és az érintettek figyelmének felhívása a Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás előnyeire, figyelemfelhívó, tájékoztató kiadványok	Szociális Szolgáltatási Szervezési Konceptió	Időügyi Nemzeti Stratégia, önkormányzati rendelet	Népszerűsítés és figyelemfelhívó, tájékoztató kiadványok	Humánszolgáltatási Főosztály, TEGOSZ	2028.12.31.	Igénybe vevők száma	Önkormányzati forrás, pályázati források	Folyamatos	Nem releváns

		gyorsszolgálat népszerűsítés e tájékoztató kiadványban							

V. A fogyatékkal élő személyek esélyegyenlősége

1	Fogyatékkal élőknél nappali ellátásának fenntartása	Folyamatos igény mutatkozik a fogyatékkal élőknél számára biztosított nappali ellátásra. Figyelmet kell fordítani a fogyatékkal élő emberek helyzetének minél jobb megismerésére.	TERÉZÉNO – fogyatékkal élőknél nappali ellátást biztosító intézmény - az othonmaradás elősegítése. Az intézmény szolgáltatásai hatékony tájékoztatás nyújtása.	Helyi Intézkedési Terv, Szociális Szolgáltatástervezési koncepció, szociális törvény, esélyegyenlőségi törvény	Országos Fogyatékos Program (2015-2025)	Ellátó intézmény fenntartása	Polgármester, TERÉZÉNÓ	2028.12.31.	Igénybe vevők száma	Önkormányzat, állami normatíva	Folyamatos	Nem releváns
2	Az önkormányzati fenntartású közszolgáltató intézmények fizikai és nem akadálymentes, ill. kevés az infokommunikációs akadálymentesítés keretében, az	Az önkormányzati fenntartású közszolgáltató intézmények nagyobb része nem akadálymentes, ill. kevés az infokommunikációs akadálymentesítés keretében, az	Közszolgáltatások intézmények fizikai - és infokommunikációs akadálymentesítési lehetőségeinek vizsgálata, megoldás kidolgozása, akadálymentesítés megvalósítása	Esélyegyenlőségi törvény, Aktr. Települéfejlesztési koncepció, Helyi Intézkedési Terv, Szociális Szolgáltatástervezési koncepció Szavazókörök	Országos Fogyatékos Program (2015-2025)	Jogszabályi előírások a közszolgáltatások fizikai és infokommunikációs akadálymentesítésére.	Terézvárosi Vagyongelő Nonprofit Zrt., Helyi Választási Iroda	2028.12.31.	A nem akadálymentes közintézmények számának csökkentése, akadálymentesítés ingyenes WEB helyek száma.	Önkormányzat, pályázati forrás,	Folyamatos	Nem releváns

	önkormányzati fenntartású intézményekben működött ingyenes WEB pontok száma kevés.	WEB pontokhoz való hozzáférés biztosítása, tervezése az önkormányzati fenntartású intézményekben.	akadálymentesítése.									
3	Vakok és gyengénlátók információhoz juttatása	A vakok és gyengénlátók nem jutnak információhoz a kerületben élő támogatási formákról, szolgáltatásokról, programokról, karbantartásokról, felbontásokról stb. (pl. útfelújítás, járda bontása, új jelzőtáblák kihelyezése)	Az információhoz jutás biztosításának kidolgozása az érintetteket képviselő egyesület bevonásával	Esélyegyenlőségi törvény, Ákr. Településtervezési koncepció Helyi Intézkedési Terv, Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció	Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)	A célzott szolgáltatásokat, programokat igénybe vevők számának növelése	Vakok és Gyengénlátók Egyesülete, Humánszolgáltatási Osztály	2028.12.31.	Igénybe vevők számának növekedése	Önkormányzati forrás,	Folyamatos	Nem releváns
4	Komplex óvodaiskolai érdekenyhő mintaprogram	Az emberek többsége nem tudja, hogyan segíthet a vak és gyengénlátó embereknek, valamint a mozgássérülteknek, nem odamenni hozzájuk,	Komplex óvodaiskolai érdekenyhő mintaprogram elindítása a VGYKE és a Mozsásértültek Budapesti Egyesülete bevonásával	Esélyegyenlőségi törvény, Ákr. Településtervezési koncepció Helyi Intézkedési Terv, Szociális Szolgáltatási	Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)	Mintaprogram kidolgozása, igényfelmérés az oktatási és gondozási intézmények felé	VGYKE, Mozsásértültek Budapesti Egyesülete, oktatási, gondozási intézmények	2028.12.31.	Mintaprogram alkalmainak száma, az azokon részt vevők száma	Önkormányzati forrás,	Folyamatos	Nem releváns

	pedig sok esetben nagy szükségük lenne a segítségre		stervezési koncepció									
5	Nappali foglalkoztatottak foglalkoztatása	A foglalkoztatottak gondozó, ápoló szülők tehermentesítése	Nappali foglalkoztatottak foglalkoztatása foglalkoztatottak számára, helyiség biztosítása	Esélyegyenlőségi törvény, Ákt. Telepítési eljárási koncepció, Helyi Intézkedési Terv, Szociális Szolgáltatási tervezési koncepció	Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)	Igényfelmérés, helyiség biztosítása	Humán Bizottság, Humánügyi Főosztály, TERÉZEN	2028.12.31.	Igénybevevők száma	Önkormányzati forrás, pályázati forrás, humán erőforrás	Folyamatos	Nem releváns

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósításában működjenek közre, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

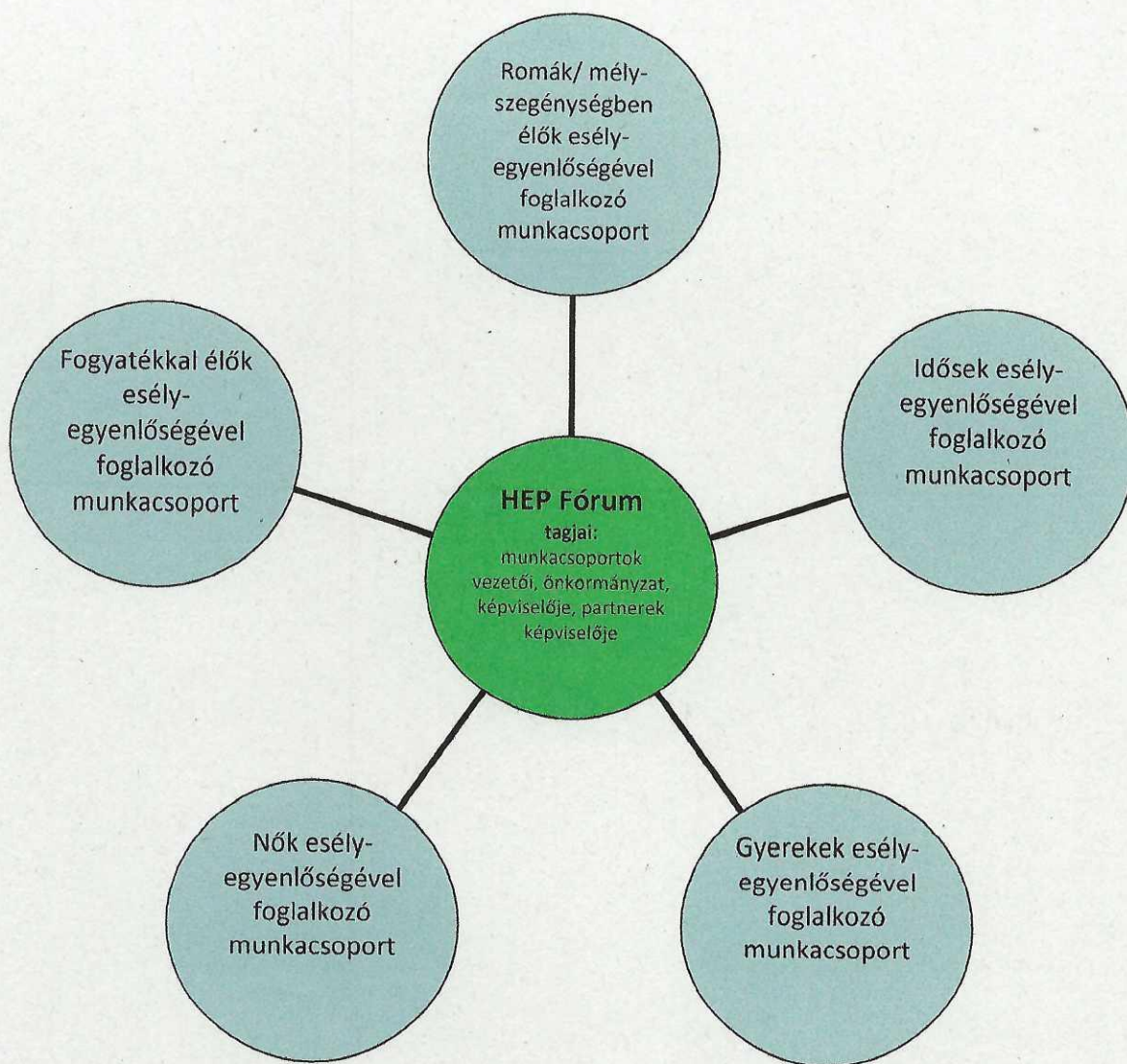
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása

- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása
Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzata képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és .../2023. (XII.19.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Budapest, 2023. december 19.

Soproni Tamás polgármester

dr. Mogyorósi Sándor jegyző

Budapest Főváros VI. kerület
Terézvárosi Polgármesteri Hivatal
Szervezési Főosztály

Elektronikus aláírással hitelesítve:
Budapest Főváros VI. kerület
Terézvárosi Polgármesteri Hivatal

K I V O N A T

a 2023. december 19-én megtartott nyílt képviselő-testületi ülés
jegyzőkönyvéből

13. A 2019-2023. ciklusra szóló Terézváros Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálata és lezárása, valamint a 2024-2028. közötti ciklusra vonatkozó Terézváros Helyi Esélyegyenlőségi Program megalkotása
642/2023.

Előterjesztő: **Miyazaki Jun** alpolgármester

HATÁROZAT:

399/2023. (XII. 19.)

1. Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy dönt, hogy jóváhagyja a 2019. – 2023. ciklusra szóló Helyi Esélyegyenlőségi Program - 1. melléklet szerinti Intézkedési terv - felülvizsgálatát és lezárását 2023. december 31. napjával.

Felelős: Soproni Tamás polgármester
Határidő: 2023. december 31.

2. Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy dönt, hogy jóváhagyja Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzata 2024. – 2028. ciklusra szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programját a 2. sz. melléklet szerint.

Felelős: Soproni Tamás polgármester
Határidő: 2023. december 22. (a kihirdetésre)

3. Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzatának Képviselő-testülete felkéri a polgármestert a Helyi Esélyegyenlőségi Program aláírására és annak megküldésére a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatósághoz.

Felelős: Soproni Tamás polgármester
Határidő: 2023. december 22.

Budapest, 2023. december 19.

Spanicsek Eszter Digitálisan aláírta: Spanicsek Eszter
Dátum: 2023.12.19 13:54:43 +01'00'

Szervezési Főosztály
1067 Budapest, Eötvös u. 3.
1395 Budapest, 62., Pf. 409.

Tel.: 342-1952

www.terezvaros.hu
szervezes@terezvaros.hu

hivatali kapu: TEREZVAROS
KRID: 504117349

